

zeleno i plavo

Rožice

simbol ljepote i bogatstva županije

RUJAN

ponedjeljak, 3. rujna

• Cijela Hrvatska se, uz proglašeni Dan žalosti, oprostila od 7 vatrogasaca, poginulih prije 4 dana tijekom gašenja požara na otoku Kornat. Tim povodom župan Komadina uputio je brzojav sućuti svom šibensko-kninskom kolegi – županu Goranu Pauku

• U svim školama u Republici Hrvatskoj, pa tako i na području PGŽ u 92 škole započela nova nastavna godina. U prve razrede krenulo 2.419 prvašića

• U Novom Vinodolskom zamjenica župana Nada Turina Đurić otvorila ljetnu školu ljudskih prava

• Na sjednici Općinskog vijeća Općine Baška za novog predsjednika OV izabran član HSP-a Mišel Budimilić

srijeda, 5. rujna
• Župan Komadina s direktorima "Autotransa" i "Autotroleja" potpisao ugovore vrijedne 5 i po milijuna kuna čime je osnovnoškolcima s područja Županije osiguran besplatan prijevoz u škole

četvrtak, 6. rujna
• Županijsko poglavarstvo PGŽ odobrilo 100.000 kuna obiteljima vatrogasaca poginulih na otoku Kornatu

petak, 7. rujna
• Na trećem festivalu čakavske šansone Čansonfestu, održanom u Kastvu, pobjedio Bruno Krajačar s pjesmom "Ča još čekaš brode"

nedjelja, 9. rujna

• Na prijeloju Poklon u organizaciji PP "Učka" i pod pokroviteljstvom Županije, održan prvi Učkarski sajam. Okupilo se više od deset tisuća posjetitelja

• Manifestacijom "Ljeto na Lujzijani i Karolini" u Fužinama obilježeno 200 godina od izgradnje dionice Lujzijanske ceste i 280 godina od izgradnje Karoline

ponedjeljak, 10. rujna

• Obilježavajući Hrvatski olimpijski dan župan Komadina primio predstavnike i članove sportskih klubova, nagrađenih sa 850.000 kuna iz Fonda za unapređenje kvalitete sportskih klubova u 2007. g

• U Lovranskoj Dragi predstavljena brošura Turističke zajednice PGŽ "Zaštićena prirodna baština", izdana u suradnji s javnom ustanovom PGŽ "Priroda"

utorak, 11. rujna

• PGŽ i Grad Rijeku posjetilo izaslanstvo Vlade Demokratske Socijalističke Republike Šri Lanka na čelu s premijerom Ratnasirijem Wickremanayakeom

• Nakon tri i po godine čekanja, ministar Božidar Kalmeta napokon službeno posjetio Županiju i Grad Rijeku i tom prilikom dogovorio realizaciju niza projekata cestovnog, lučkog i željezničkog razvoja

srijeda, 12. rujna

• Na Zagrebačkom velesajmu, u sklopu manifestacije "Eko-etno Hrvatska 2007" održan Dan PGŽ

• U Plešćima, svečanom sjednicom

Gradskog vijeća obilježen Dan Grada Čabra. Tom prilikom je Nagrada Grada Čabra dodijeljena Mirku Božidaru Wolfu iz Prezida i pionirima NK "Snježnik" iz Gerova

• Na kontejnerski terminal Brajdica stigao od sada najveći kontejnerski brod "Maersk Damman", a istovarom kontejnera dosegnuta "čarobna granica" od 100.000 TEU jedinica kontejnerskog prometa

četvrtak, 13. rujna

• Županijsko poglavarstvo predložilo osnivanje novog županijskog Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša koje bi od Ureda državne uprave u PGŽ od 1. siječnja 2008. g preuzelo posao izdavanja građevinskih i lokacijskih dozvola na području Županije

• Ministarstvo financija, temeljem obrade poreznih prijava za prošlu godinu, formiralo dvije liste po 20 najbogatijih Hrvata (s najvećim dohotkom od nesamostalnog rada i od obrta i slobodnih zanimanja) među njima nema niti jednog stanovnika Primorsko-goranske županije

petak, 14. rujna

• U Dvorani mladosti u Rijeci održana prva finalna večer dječjeg festivala "Kvarnerić"

subota, 15. rujna

• U Mataija Dragi u zaleđu Novog Vinodolskog, pod

90dana

Županijski osmerac

Na parlamentarnim izborima održanim 25. studenoga u Primorsko-goranskoj županiji, neprirodno podijeljenoj u 7. i 8. izbornu jedinicu, ukupno je glasovalo 166.365 birača, od čega većina (123.446) u 8. izbornoj jedinici, a 42.919 u 7. izbornoj jedinici. Od toga je najviše glasova dobio SDP (76.237) odnosno 45,8 posto, dok je HDZ sa 44.911 glasova osvojio 27,0 posto. HNS je sa osvojenih 9.309 glasova (5,6 %) treća stranka po snazi, dok je HSU četvrti s 8.937 glasova i 5,4 posto.

Tako su u Hrvatski sabor s područja

Županije iz 7. izborne jedinice izabrani Anton Mance (HDZ) iz Vrbovskog i prof. dr. sc. Miljenko Dorić (HNS) iz Rijeke, a iz 8. izborne jedinice Zlatko Komadina (SDP), Slavko Linić (SDP), dr. sc. Željko Jovanović (SDP) i dr. sc. Bojan Hlača (HDZ) iz Rijeke, te Luka Denona (SDP) iz Kastva i Gari Cappelli (HDZ) iz Malog Lošinja.

Župan Zlatko Komadina prvi kandidat na listi SDP-a na ovim izborima u 8. izbornoj jedinici još je uoči izbora najavio da neće aktivirati saborski mandat nego ostaje župan Primorsko-goranske županije.

Donacija KBC-u Rijeka

Primorsko goranska županija darovala je Kliničkom bolničkom centru u Rijeci donaciju vrijednu 855.000 kuna kojom će se nabaviti napredni laparoskopski stup za potrebe Odjela digestivne kirurgije. Radi se o najmodernijoj aparaturi koja će se

svakodnevno koristiti za kirurške operacije, ali i za dijagnostiku i terapiju niza bolesti digestivnog sustava. Donacija će biti pokrivena iz sredstava proračuna za 2007. godinu, a novi aparat bi u funkciji trebao biti vrlo brzo.

U Hrvatski sabor s područja Županije iz 7. izborne jedinice izabrani su Anton Mance (HDZ) iz Vrbovskog i Miljenko Dorić (HNS) iz Rijeke, a iz 8. izborne jedinice Zlatko Komadina (SDP), Slavko Linić (SDP), Željko Jovanović (SDP) i Bojan Hlača (HDZ) iz Rijeke, te Luka Denona (SDP) iz Kastva i Gari Cappelli (HDZ) iz Malog Lošinja

u Saboru

U 7. i 8. izbornoj jedinici najviše je glasova očekivano dobio SDP

VII. IZBORNA JEDINICA

Ušli u Sabor: SDP (6): Milanka Opačić, Josip Leko, Nenad Stazić, Ivo Jelušić, Biserka Vranić, Zdenko Franić, HDZ (6): Marina Matulović Dropulić, Branko Vukelić, Mario Zubović, Ivana Vučić, Anton Mance, Krunoslav Markovinović, HSS (1): Božidar Pankretić, HNS (1): Miljenko Dorić

VIII. IZBORNA JEDINICA

Ušli u Sabor: SDP (7): Zlatko Komadina, Slavko Linić, Dino Kozlevac, Gordana Sobol, Željko Jovanović, Luka Denona, Tanja Vrbat, HDZ (3): Lino Červar, Gari Cappelli, Bojan Hlača, IDS (3): Damir Kajin, Ivan Jakovčić, Boris Miletić, HSU (1): Silvano Hrelja

Nova zgrada županijskih službi

Objekt u Slogin kuli 2 ima sedam etaža povezanih centralnim unutarnjim stubištem i liftom

Primorsko-goranska županija napokon će riješiti problem dislokacije svojih odjela u gradu Rijeci kupnjom zgrade Erste banke u Starome gradu u kojoj će se smjestiti šest njenih upravnih odjela. Za tu namjenu iz rebalansa ovogodišnjeg proračuna izdvojeno je devet milijuna kuna.

U novoj zgradi, na adresi Slogin kula 2, od lipnja 2008. godine bit će smještena većina upravnih odjela i službi Primorsko-goranske županije. Čelnici županijske uprave dugo su tražili objekt u koji bi smjestili sve svoje odjele i službe koji

danas djeluju na čak četiri adrese, a preuzimanjem poslova na izdavanju građevinskih i lokacijskih dozvola od 1. siječnja 2008., Županija bi dobila i petu adresu. Stoga je odlučeno da se krene u traženje većeg, jedinstvenog prostora, dostupnog svim građanima, gdje će se preseliti šest odjela sa 85 zaposlenika, dok bi Ured županije i kabinet župana ostali u Adamićevoj 10 u samom centru grada. Prostor Erste banke stoji 1.400 eura po četvornom metru, odnosno oko 2,5 milijuna eura, što će Županija financirati bez dodatnih zaduživanja.

pokroviteljstvom Županije proslavljena 65. obljetnica prvog slobodnog teritorija u Hrvatskom primorju

- Pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije od Jastrebarskog do Rijeke, u dužini od 187 km održana 5. etapa obnovljene biciklističke utrke "Okolo Hrvatske"
- U Mrkoplju, na drugoj izložbi govoda Primorsko-goranske županije, za najljepšu kravicu proglašena "Vana", u vlasništvu obitelji Valenčić iz Škalnice
- U Matuljima završen 6. dječji festival "Kvarnerić". Pobjedili Dora Demark (mlađi od 11 godina), te Anton Banovac i Nina Dukić (stariji od 11 godina)

nedjelja, 16. rujna

- Iz Fužina, s ciljem u Pazinu, započela posljednja dionica biciklističke utrke "Okolo Hrvatske"
- Kraj Fužina na jezeru Lepenica, pod pokroviteljstvom Županije, završeno dvodnevno natjecanje Svjetskog kupa u podvodnoj orijentaciji
- Udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata – podružnica PGŽ osvojila je u Bjelovaru prvo mjesto u ukupnom poretku na 12. državnim sportskim natjecanjima dragovoljaca i veterana

utorak, 18. rujna

- Polaganjem temeljnog kamena Centra za dijalizu i barokomore na sušačkom lokalitetu KBC-a počela izgradnja nove riječke bolnice

- U Općini Vrbnik, sukladno dogovoru s početka mandata, "zarotirali" se načelnik i zamjenik načelnika općine, te je Općinsko vijeće za novog načelnika općine

izabralo Ivana Lukarića, člana SDP-a

srijeda, 19. rujna

- U Opatiji dodijeljena županijska priznanja akcije "Volim Hrvatsku" i tom prilikom "Plavi cvijet" dobila Opatija, a "Zeleni cvijet" Vrbovsko

- U Rijeci održana osnivačka Skupština prvog hrvatskog klastera informatičke i komunikacijske tehnologije
- U Viškovu u sklopu proslave

Matejne održana svečana sjednica Općinskog vijeća Viškova

četvrtak, 20. rujna

- Na sjednici Županijske skupštine prisegnula tri nova člana Skupštine i to Višnja Samaržija-Mladenčić iz Viškova, Neven Komadina iz Dobrinja i Mira Đorđević iz Skrada, umjesto Čedomira Milera, Darija Vasilčića i Marijana Plešea koji su svoje mandate stavili u mirovanje
- U Malom Lošinj pod pokroviteljstvom Županije započeo Treći bioetički forum za jugoistočnu Europu

petak, 21. rujna

- Župan Zlatko Komadina u Skadru u Albaniji sudjelovao na 3. sjednici Skupštine Jadranske euroregije čiji je član i Primorsko-goranska županija
- Učenci osnovnih i srednjih škola u Županiji obilježili "Dan zahvalnosti za plodove zemlje – Dan kruha"

subota, 22. rujna

- Na riječkom Korzu održana 11. etno smotra – Dani nacionalnih manjina. U sklopu Etno-smotre riječanima se posebno predstavili Hrvati Boke
- U Rijeci, u "Retro Computer Clubu" u ulici Ivana Grohovca 2, uz financijsku potporu Primorsko-goranske županije otvoren prvi muzej informatike

nedjelja, 23. rujna

- U Rijeci na stadionu Kantrida, župan Komadina otvorio županijsko vatrogasno natjecanje na kojem je sudjelovalo 48 ekipa s područja cijele Županije
- U povodu blagdana sv. Mateja ustanova Ivan Matetić Ronjgov u Ronjgima održala tradicionalnu, 26. po redu "Mantijadu pul Ronjgi" uz sudjelovanje 150 sopaca, roženičara, mišnjičara, kantura i tancura
- U Domu kulture u Čavlima započela 15. manifestacija "Grobnička jesen"

ponedjeljak, 24. rujna

- Primorsko-goransku županiju posjetilo izaslanstvo kineske pokrajine Liaoning, na čelu s Wang

Qiongom, zamjenikom predsjednika Narodne skupštine
utorak, 25. rujna

- Povodom proglašenja "morskog" pjenušca Valometa za najatraktivniji proizvod sajma "Eko-etno" župan Z. Komadina posjetio Poljoprivrednu zadrugu u Vrbniku
- U Bolu na Braču održana završna svečanost 10. akcije "Turistički cvijet – kvaliteta za Hrvatsku" na kojoj je za turističkog prvaka za turističko središte s manje od pet tisuća kreveta proglašena Rijeka

srijeda, 26. rujna

- Na riječkoj rivi svečano otvorena 23. Nautica – međunarodni sajam nautike
- U Domu kulture u Dražicama svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan Općine Jelenje i blagdan sv. Mihovila, zaštitnika župe i Općine. Godišnje nagrade dobili DVD Jelenje i Mladen Silić

četvrtak, 27. rujna

- Županijsko poglavarstvo pokrenulo projekt dodjele povlaštenih studentskih kredita za 100 studenata s područja Županije

• Povodom Dana policije susreli se čelnici Policijske uprave Primorsko-goranske, PGŽ i Grada Rijeke
petak, 28. rujna
 • U Rijeci, uz nazočnost

mitropolita europskog Gospodina Pimena, ustoličena Crkvena općina Makedonske pravoslavne crkve "Sv. car Konstantin i carica Elena"

LISTOPAD

ponedjeljak, 1. listopada

- Povodom Svjetskog dana umirovljenika i starijih osoba župan primio predstavnike udruga umirovljenika
- U domu umirovljenika "Mali kartec" u Krku, uz sudjelovanje oko četiri stotine sudionika, održan festival sportske rekreacije osoba starije životne dobi

• Na snagu stupio novi Zakon o prostornom uređenju i gradnji koji je donio značajne promjene – sva potrebna dokumentacija za gradnju ubuduće će se izdavati u

posebnom županijskom i gradskom odjelu

- U Dramlju kraj Crikvenice predstavljeni rezultati izuzetnih paleontoloških istraživanja u jami Vrtare gdje je pronađen najveći skelet špiljskog lava

utorak, 2. listopada

- U 6,10 po hrvatskom vremenu, Daria i Iris Bastijančić iz Matulja i Vedrana Simičević iz Opatije, kao "udarni savez" 1. hrvatske ženske alpinističke ekspedicije popeli se na 8.201 m visok himalajski vrh Cho Oyu

četvrtak, 4. listopada

- Na prigodnoj svečanosti u HGK – Županijskoj komori Rijeke, najboljim županijskim tvrtkama podijeljene "Zlatne kune"

petak, 5. listopada

- Hrvatsko vijeće za kulturna dobra odlučilo da se najdragocjeniji hrvatski arheološki nalaz svih vremena – kip brončanog Apoksiomena trajno smjesti u posebno uređenom muzeju u Malom Lošinj
- U Rijeci u Hrvatskom kulturnom domu županijskom svečanošću obilježen Svjetski dan učitelja

subota, 6. listopada

- U cresko-lošinjском akvatoriju za stotinjak članova diplomatskog zbora akreditiranih u RH održana regata "Diplomat Cup 2007"

- Kao uvod u "Belu nedeju" u Kastvu otvorena izložba vina sa 26 izlagača iz Hrvatske, Slovenije i Italije

nedjelja, 7. listopada

- U Kastvu, po lijepom vremenu i uz desetine tisuće posjetitelja održana još jedna tradicionalna "Bele nedeja", blagdan i fešta mladog vina
- Na riječkom Korzu, pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke, a u organizaciji Novog lista održana 11. utrka "Homo si teč"

ponedjeljak, 8. listopada

- U povodu Dana neovisnosti Republike Hrvatske predstavnici Županije i Grada Rijeke položili vijence i zapalili svijeće u Aleji hrvatskih branitelja na Centralnom gradskom groblju na Drenovi

90dana

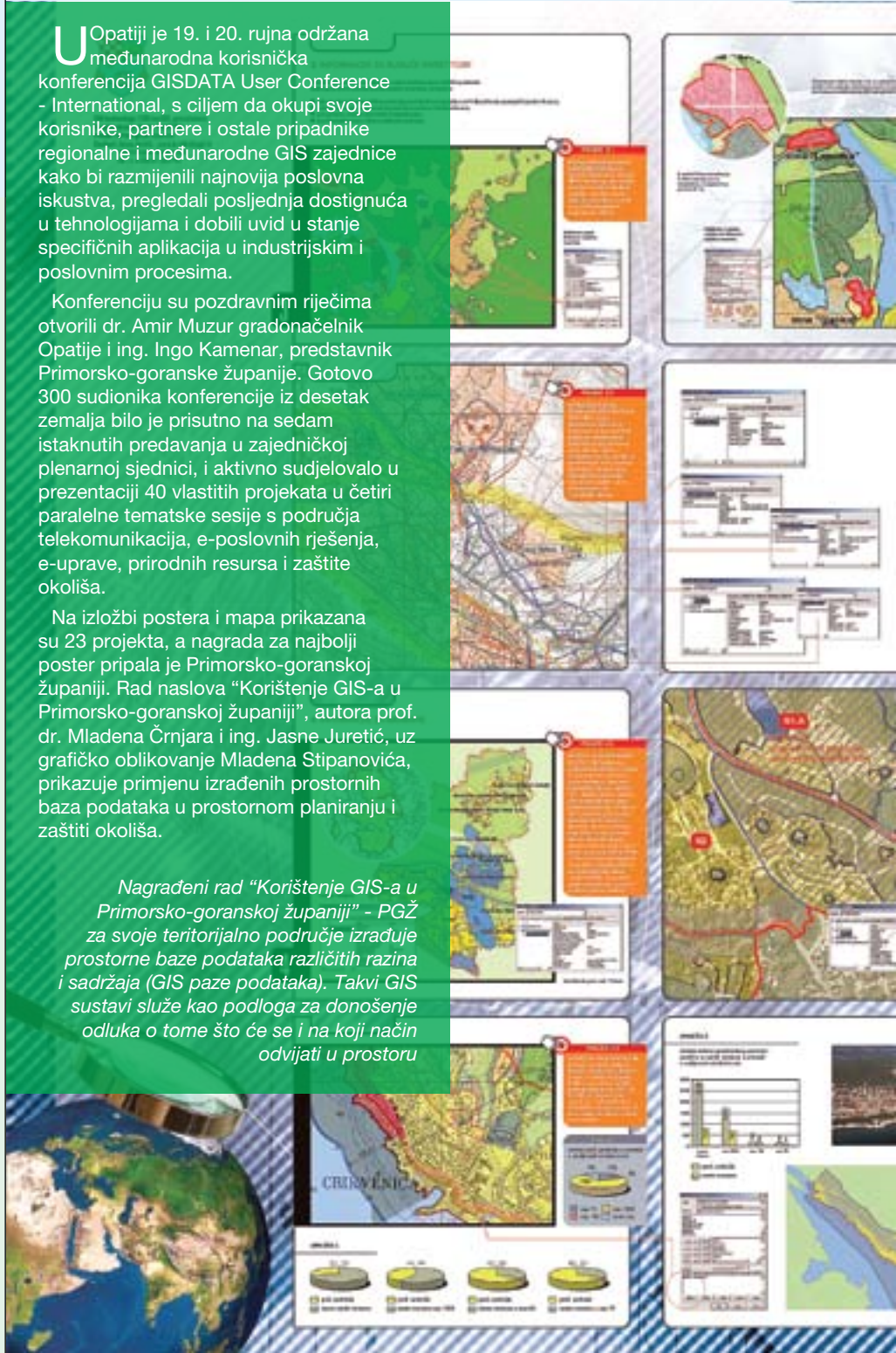
Međunarodna GIS konferencija u Opatiji

U Opatiji je 19. i 20. rujna održana međunarodna korisnička konferencija GISDATA User Conference - International, s ciljem da okupi svoje korisnike, partnere i ostale pripadnike regionalne i međunarodne GIS zajednice kako bi razmijenili najnovija poslovna iskustva, pregledali posljednja dostignuća u tehnologijama i dobili uvid u stanje specifičnih aplikacija u industrijskim i poslovnim procesima.

Konferenciju su pozdravnim riječima otvorili dr. Amir Muzur gradonačelnik Opatije i ing. Ingo Kamenar, predstavnik Primorsko-goranske županije. Gotovo 300 sudionika konferencije iz desetak zemalja bilo je prisutno na sedam istaknutih predavanja u zajedničkoj plenarnoj sjednici, i aktivno sudjelovalo u prezentaciji 40 vlastitih projekata u četiri paralelne tematske sesije s područja telekomunikacija, e-poslovnih rješenja, e-uprave, prirodnih resursa i zaštite okoliša.

Na izložbi postera i mapa prikazana su 23 projekta, a nagrada za najbolji poster pripala je Primorsko-goranskoj županiji. Rad naslova "Korištenje GIS-a u Primorsko-goranskoj županiji", autora prof. dr. Mladena Črnjara i ing. Jasne Juretić, uz grafičko oblikovanje Mladena Stipanovića, prikazuje primjenu izrađenih prostornih baza podataka u prostornom planiranju i zaštiti okoliša.

Nagrađeni rad "Korištenje GIS-a u Primorsko-goranskoj županiji" - PGŽ za svoje teritorijalno područje izrađuje prostorne baze podataka različitih razina i sadržaja (GIS paze podataka). Takvi GIS sustavi služe kao podloga za donošenje odluka o tome što će se i na koji način odvijati u prostoru

S dobijanjem certifikata ISO 27100 za sustav upravljanja informacijskom sigurnošću Primorsko-goranska županija postala je prva hrvatska županija, i općenito institucija toga tipa, uključujući i državne organizacije, koja je dobila to priznanje

Primorsko-goranskoj županiji certifikat ISO 27001

Sa svečanosti uručivanja certifikata ISO 27001 u Adamićevoj 10

Certifikat za sustav upravljanja informacijskom sigurnošću prema normi ISO 27001 pripao je Primorsko-goranskoj županiji, a priznanje je na prigodnoj svečanosti u sjedištu Županije županu Komadini uručio švicarski konzul u Hrvatskoj Hans Stalder. Time je PGŽ postala prva hrvatska županija, i općenito institucija toga tipa, uključujući i državne organizacije, koja je dobila to priznanje.

Švicarski konzul obrazložio je da se sustav upravljanja sigurnošću informacija može jednostavno definirati kao sigurnosna mjera kojom se smanjuje mogućnost gubitka povjerljivosti, integriteta ili raspoloživosti. Taj je sustav, stoga, alat s kojim ustanova prati i nadzire sigurnost informacijskih sustava organizacije, kazao je Stalder, dodavši da su informacijski sustavi stup svake administracije.

Župan Zlatko Komadina kazao je kako rezultat sustava informacijske sigurnosti u PGŽ-u nije zatvoreni tehnološki sustav temeljen na zabranama i kontrolama, nego sustav koji razvija najbolje trendove zaštite i poboljšanja radnih procesa. Istaknuo je kako su na postizanju sukladnosti sustava

Na postizanju sukladnosti sustava upravljanja informacijskom sigurnošću PGŽ-a s normom ISO 27001 radili su Ozren Gruičić, Jasna Dubrović-Milanković, Zlatko Mihelec i Petar Jurić

upravljanja informacijskom sigurnošću PGŽ-a s normom ISO 27001 radili Petar Jurić, Jasna Dubrović-Milanković, Zlatko Mihelec i Ozren Gruičić.

Inače, u svijetu je prema ISO 27001 certificirano samo oko 1500 poduzeća i ustanova, u Europi njih oko 500, od toga 50 posto u Velikoj Britaniji, a u Hrvatskoj svega četiri. Certifikat se obnavlja svake tri godine.

utorak, 9. listopada
 • U organizaciji Primorsko-goranske županije i Foruma HR+ održana konferencija o valorizaciji prometnog

položaja Hrvatske, tom prilikom istaknuto da su Družba Adria i LNG kapitalni projekti

srijeda, 10. listopada

• U 14,08 sati u Marčeljima u probni rad puštena mjerno-regulacijska stanica Rijeka-zapad, čime je iz magistralnog plinovoda Pula – Karlovac konačno prema Rijeci krenuo prirodni plin

četvrtak, 11. listopada

• U posjeti Primorsko-goranskoj županiji boravio predsjednik RH Stjepan Mesić. Posjetu je započeo u Rijeci gdje je u Sveučilišnom kampusu na Trsatu započela

izgradnja objekta studentske prehrane, a nastavio posjetom Općini Omišalj, te u popodnevnom satima "Thalassoterapiji" u Opatiji

• Županijsko poglavarstvo donijelo odluku da riječke alpinistice, sudionice 1. hrvatske himalajske ekspedicije na Cho Oyu nagradi sa po 10.000 kuna

• U opatijskom hotelu "Adriatic", uz nazočnost predsjednika RH Stjepana Mesića svečano obilježena 50 obljetnica opatijske Thalassoterapije

petak, 12. listopada

• U Rijeci započela 3. međunarodna konferencija o industrijskoj baštini

• U Staroj Sušici svečanom sjednicom Općinskog vijeća Ravne Gore obilježen Dan Općine i Župe Ravna Gora. Uoči sjednice u Starom Lazu na upotrebu predan vodovod "Poljička kosa"

• Na riječkom Korzu svečano dočekanije riječke članice prve hrvatske ženske alpinističke ekspedicije koja se popela na 8.2012 m visoki himalajski vrh Cho Oyu

• U Velom Lošinju, na završnici desete turističke akcije "Primorsko jedro" za najbolje malo turističko mjesto na Kvarneru proglašeno mjesto domaćin – Veli Lošinj

subota, 13. listopada

• U Lovranu, pod pokroviteljstvom PGŽ započela 34. Lovranska marunada

nedjelja, 14. listopada

• Na stadionu Kantrida, pod pokroviteljstvom PGŽ održan prvi međunarodni atletski miting za osobe s invaliditetom

utorak, 16. listopada

• U Omišaljskom zaljevu u organizaciji Županijskog stožera operativnog centra za provedbu plana kod iznenadnog onečišćenja mora organizirana zahtjevna ekovježba s 11 brodova i jednim izvidničkim avionom

srijeda, 17. listopada

• Grad Rijeka i Primorsko-goransku županiju po prvi puta službeno posjetio veleposlanik SAD-a u Hrvatskoj Robert A. Bradtke, te ga je tom prilikom

primio i župan Komadina sa suradnicima

• U Rijeci u Dvorani mladosti, župan Zlatko Komadina otvorio 24. sjevernojadranski sajam i ove godine organiziran pod županijskim pokroviteljstvom

• U Lovranu ministar Neven Ljubičić otvorio novouređene prostorije Klinike za ortopediju, a nakon toga posjetio Dom za djecu "Ivana Brlić Mažuranić"

četvrtak, 18. listopada

• Župan Zlatko Komadina, kao izaslanik predsjednika RH Stjepana Mesića, u Opatiji otvorio 2. kongres hrvatskih arhitekata

• Članice županijskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova na riječkom Korzu dijelile letke počinjući kampanju "za više žena u politici"

petak, 19. listopada

• Ministar Dragan Primorac i rektor Daniel Rukavina polaganjem temeljnih kamena za zgrade Filozofskog i

Učiteljskog fakulteta označili nastavak radova na riječkom sveučilišnom kampusu na Trsatu

- U Rijeci, pod nazivom "Suradnja Sjevernog Jadrana u komercijalizaciji ribljih proizvoda" u organizaciji Primorsko-goranske županije održana završna konferencija međunarodnih projekata Fish.log i Connect

subota, 20. listopada

- U Rijeci u prostoru bivše tvornice "Torpedo", otvorena prva Veletičnica ribom u Hrvatskoj, koju je uz financijsku pomoć Vlade Republike Italije, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, te Grada Rijeke izgradila Primorsko-goranska županija

nedjelja, 21. listopada

- U Krku svečanom koncertom u dvorani srednje škole Gradska glazba Krk obilježila 175. rođendan

ponedjeljak, 22. listopada

- Župan Zlatko Komadina, povodom 16. obljetnice 128. brigade HV Sveti Vid, primio predstavnike ratnog zapovjedništva te brigade

• Val hladnoće praćen prvim osevoznoskim snijegom i olujnom burom blokirao Hrvatsku – Gorski kotar zbog 20-ak cm snijega i bure odsječen od svijeta

utorak, 23. listopada

- Generalni konzul Konfederacije Švicarske u RH Hans Stalder, županu Komadini uručio certifikat za sustav upravljanja informacijskom sigurnošću prema međunarodnoj normi ISO 27001, čime je Županija postala prva institucija te vrste u Hrvatskoj koja ga je dobila
- Svečanom sjednicom Medicinska škola u Rijeci proslavila 60. obljetnicu rada

srijeda, 24. listopada

- Zamjenica župana Nada Turina-Đurić primila istaknute darivateljke krvi sa 75 i više darivanja
- Objavljeno je da je dionice T-HT-a kupilo 22.783 građana s područja Primorsko-goranske županije, koji su u njih uložili 334,5 milijuna kuna
- Na svečanosti u Opatiji ovogodišnjim laureatima "Plave vrpce Vjesnika" podijeljena priznanja za iskazanu požrtvovnost i hrabrost na moru
- Brodom "Ivan Zajc" brojna riječka ekipa otputovala u Pescaru na poprište subotnjeg glasanja o domaćinu Mediteranskih igara 2013. godine

četvrtak, 25. listopada

• Povodom početka predsjedanja akademika Daniela Rukavine Rektoriskim zborom idućih godinu dana, u Rektoratu Sveučilišta u Rijeci okupili se rektori

hrvatskih sveučilišta. Nakon susreta, rektore je primio i župan Zlatko Komadina sa suradnicima

petak, 26. listopada

- Članovi Županijskog poglavarstva Vidoje Vujić i Georg Žeželić primili članove "Mreže graditelja zajednice" iz desetak gradova Bosne i Hercegovine
- U Ronjgima svečano obilježena 30. godišnjica Spomen-doma "Ivan Matetić Ronjgov"

subota, 27. listopada

- U Pescari, na Generalnoj skupštini Međunarodnog odbora Mediteranskih igara, Rijeka niti iz četvrtog pokušaja nije uspjela dobiti domaćinstvo Mediteranskih igara – Igre 2013. godine dobio grčki Volos
- U Novom Vinodolskom, pod pokroviteljstvom PGŽ otvorena jubilara 5. županijska lovačka izložba

ponedjeljak, 29. listopada

- Predstavnici Županije, tvrtke Ekoplus i Erste banke potpisali ugovor o kreditu vrijedan 6,4 milijuna kuna za izgradnju prometnice Marčelji - Studena

utorak, 30. listopada

- Župan sa suradnicima ugostio "riječki dio" Prve hrvatske ženske himalajske ekspedicije - osvajačice 8.201 m visoke Tirkizne božice – vrha Cho Oyu

srijeda, 31. listopada

- U povodu blagdana Svih svetih, delegacije Županije, gradova i općina, udruga branitelja i drugih institucija položile vijence i upalile svijeće na brojnim grobljima i spomen-obilježjima

STUDENI

petak, 2. studeni

- Vlada RH odlučila da će Riječani novopristigli prirodni plin plaćati 2,30 kuna po prostornom metru

• Župan Zlatko Komadina u Matuljima posjetio roditelje i novorođene trojke Emu, Linu i Nevu Rubeša i donio im poseban poklon – primjerena kolica

subota, 3. studeni

- Objavljivanjem listi kandidata za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u Hrvatskoj i službeno započela izborna kampanja. I u VII. Izbornoj jedinici, u kojoj se nalazi "kontinentalni" dio Županije, i u VIII. Izbornoj jedinici koja obuhvaća Rijeku i "primorski" dio Županije prihvaćene po 24 liste kandidata

nedjelja, 4. studenoga

- U Rijeci, pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije održan 7. kuglački susret udruga udovica hrvatskih branitelja Domovinskog rata

srijeda, 7. studenoga

- Na gradilištu druge trake auto-ceste Rijeka, u blizini Ravne Gore, nakon 15 mjeseci rada probijen tunel Javorova kosa, dugačak 1.490 metara

četvrtak, 8. studenoga

- U Opatiji župan Z. Komadina otvorio međunarodnu konferenciju "Kako učinkovito promovirati energetsku održivost na regionalnoj razini" koju su zajednički organizirali Županija i Konferencije europskih perifernih pomorskih regija (CPMR)
- U sjedištu Županije župan Zlatko Komadina primio veleposlanika Kraljevine Švedske u RH Larsa Fredena
- U Udinama započelo redovno Generalno zasjedanje Skupštine europskih regija u čijem radu su sudjelovali predsjednik i potpredsjednice Županijske skupštine
- Na sjednici Gradskog vijeća Grada Bakra, nakon ostavke predsjednika GV Milana Rončevića, za novu predsjednicu Vijeća izabrana Ivana Herceg, dotadašnja potpredsjednica Vijeća, također članica HDZ-a

petak, 9. studenoga

- Župan Zlatko Komadina i direktor TD "Energo" iz Rijeke Sanjin Kirigin potpisali ugovor o koncesiji za distribuciju plina čime je Energo i službeno postao distributer plina u Rijeci
- U Plešcima nakon 15-godišnjih radova napokon otvorena rekonstruirana prometnica Čabar – Zamost
- U Rijeci, pod pokroviteljstvom PGŽ započeo 8. znanstveni skup "Rijeka i Riječani u medicinskoj povijesti", te 8. susreti Roma "Romsko jedinstvo"

subota, 10. studenoga

- Na riječkom trgu 111. brigade HV u organizaciji Policijske uprave Primorsko-goranske održana akcija "Manje oružja – manje tragedija"
- U Malom Lošinj nizam događanja obilježen Dan Grada. Tom prilikom dr. Vjekoslav Devčić dodijeljena nagrada za životno djelo

ponedjeljak, 12. studenoga

- U Rabu, uz značajnost zamjenice župana Nade Turine Đurić, otvorena školska sportska dvorana
- U Rijeci u HKD-u na Sušaku osnovna škola Pehlin proslavila prvo stoljeće djelovanja
- **srijeda, 14. studenoga**
- U opatijskom hotelu "Adriatic", uz prisutnost predsjednika RH Stjepana Mesića i predsjednika Vlade RH dr. Ive Sanadera započelo trodnevno 15. tradicionalno savjetovanje hrvatskih ekonomista
- Predsjednik RH Stjepan Mesić u Opatiji u Villi Angiolina otvorio Hrvatski muzej turizma, a u hotelu "Ambasador" uveličao Dane hrvatskog kulinarstva

• Župan Zlatko Komadina u Baški označio početak obnove Stare rive (radovi vrijedni 2,7 milijuna kuna), a u Jurandvoru u "Bašćanskoj stazi glagoljice"

četvrtak, 15. studenoga

- Župan Zlatko Komadina primio u nastupni posjet novog veleposlanika Republike Mađarske u Hrvatskoj Nj.E. Pétera Györkösa

petak, 16. studenoga

- U Rijeci prigodno obilježena 70. obljetnica rođenja književnika Nedjeljka Fabrija

subota, 17. studenoga

- U Rijeci proslavljena 100. godišnjica Esperanto društva Rijeka, najstarije takve udruge u Hrvatskoj

ponedjeljak, 19. studenoga

- U Opatiji održana konferencija o prekograničnoj suradnji pod nazivom "Postignuća i buduće prilike za prekograničnu suradnju"
- Čelnici Županije i Grada Rijeka, odvojeno u prvi službeni posjet primili Branka Lukovca, veleposlanika Republike Crne Gore u Hrvatskoj

• U Rijeci, iznenada umrla Ljiljana Gazdić-Kuhar, članica Županijske skupštine PGŽ iz redova HSP-a

utorak, 20. studenoga

- U Zračnoj luci Rijeka zamjenik župana Luka Denona i direktor aerodroma Mario Paščenko potpisali ugovor vrijedan 1,1 milijun kuna o pomoći radu Zračnoj luci

srijeda, 21. studenoga

- U organizaciji PGŽ organiziran okrugli stol o primjeni propisa vezanih uz održivi razvoj urbane sredine
- U riječkoj kino-dvorani Teatro Fenice, pod pokroviteljstvom Županije održana projekcija filma "Dan nezavisnosti Radija 101"

četvrtak, 22. studenoga

- Vijećnici Županijske skupštine podržali prijedlog Županijskog poglavarstva o kupnji zgrade Erste banke na Slogin kuli za sjedište županijskih službi

petak, 23. studenoga

- Župan Zlatko Komadina i ravnatelj KBC Rijeka Herman Haller potpisali ugovor kojim je Županija donirala 855.000 kuna za nabavu naprednog laparoskopskog stupa za Odjel digestivne kirurgije
- Županijsko Povjerenstvo za ravnopravnost spolova podjelom letaka i majica na riječkom Korzu obilježilo Međunarodni dan borbe protiv nasilje nad ženama
- U Rijeci u Teatro Fenice, pod pokroviteljstvom PGŽ održana prva večer 15. jubilarne manifestacije klapske pjesme "Bašćinski glasi"

subota, 24. studenoga

- U Rijeci u Teatro Fenice, uz financijsku pomoć Županije za Zajednicu udruga umirovljenika PGŽ održana predstava "Hotel Babilon"
- U HKD-u na Sušaku obilježena 60. obljetnica slovenskog kulturno prosvjetnog društva "Bazovica". Tom prigodom župan Komadina im je uručio "Posebno priznanje Primorsko-goranske županije"

nedjelja, 25. studenoga

- U Hrvatskoj održani izbori za zastupnike Hrvatskog sabora. Na području Županije glasovalo 166.365 birača. Najviše glasova dobili SDP (45,8 %), HDZ (27,0 %), HNS (5,6 %) i HSU (5,4 %), a u Sabor s područja Županije izabrano 8 zastupnika.
- U Rijeci u Šahovskom domu na Brajdi župan Zlatko Komadina u ime pokrovitelja otvorio međunarodni šahovski turnir "Mediteran 2013"

ponedjeljak, 26. studenoga

- Čelnici Županije i Grada Rijeka, odvojeno u prvi službeni posjet primili Markijana Lubkvikšija, novog veleposlanika Ukrajine u Hrvatskoj
- Na Tehničkom fakultetu u Rijeci, pod pokroviteljstvom PGŽ započelo drugo Savjetovanje o morskoj tehnologiji posvećeno akademiku Zlatku Winkleru

utorak, 27. studenoga

• Zamjenik župana Denona primio polaznike i vodstvo 10. naraštaja Ratne škole HV "Ban Josip Jelačić"

srijeda, 28. studenoga

- U HKD-u na Sušaku održan Festival

stvaralaštva djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

četvrtak, 29. studenoga

- Na sjednici Županijskog poglavarstva najavljeno da će 1. siječnja 2008. g Županija iz Ureda državne uprave u PGŽ preuzeti 49 djelatnika za izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, ali će za obavljanje tih poslova raspisati i natječaj za još 22 nova službenika

petak, 30. studenoga

- Akademik Petar Strčić Multimedijskom centru u Klani darovao više od tisuću svojih knjiga
- Na grobljima u Rabu i Mundanijama pokopane Antonija Pahljina i Magdalena Krstić, djevojčice koje su u utorak skončale živote skokom sa zvonika crkve Sv. Ivana Rabljanina
- U Opatiji, pod pokroviteljstvom župana Zlatka Komadine održan tradicionalni Donatorski bal Društava Crvenog križa PGŽ
- U Puntu nizam različitih manifestacija i svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježena Andrinja – Dan Općine Puntat i Župe Puntat

Razgovarao: Dragan OGURLIĆ
Snimio: Petar FABIJAN

Vedrana Rudan
spisateljica

razgovor

Kritičari trenutno o meni misle sve najgore, a ja sama nisam kvalificirana da bih sudila o kvaliteti mojih knjiga. Ipak me tješi da su prevedene na mnoge svjetske jezike. Svoju sam knjigu vidjela u izlogu knjižare u Parizu, jedna je izdana u New Yorku, jedna u Rusiji, tri u Poljskoj. Malo ima netaleantiranih pisaca poput mene koji su prevedeni na toliko jezika

Uspjela sam,
još da me na kavu
pozovu riječki
gradonačelnik i
primorsko-goranski
župan...

razgovor

Riječanka liburnijskih korijena Vedrana Rudan bila je, možda, neobična pojava u hrvatskoj književnosti prije pet godina, kad se pojavio njen prvi roman "Uho, grlo, nož", no danas je ona književna činjenica i jedan od najpopularnijih pisaca u Hrvatskoj. Tako govore i naklade njenih knjiga, brojni prijevodi, izdanja, ali i kazališne predstave; u proteklih pet godina svoje knjige objavila je u Hrvatskoj, Makedoniji, Sloveniji, Srbiji i Crnoj Gori te u Poljskoj, Francuskoj, Rusiji i SAD-u. Predstave se prema njenim književnim predlošcima igraju u Srbiji i Poljskoj,

zbog provokativnih nastupa omiljena je televizijska gošća mnogih emisija kojima podiže gledanost, a hrvatski je čitatelji iz tjedna u tjedan mogu pratiti kao kolumnisticu "Nacionala".

Nekadašnja novinarka "Radio Rijeke", urednica humoristične emisije "Primorska poneštrica", vlasnica agencije za prodaju nekretnina "Orwell", a sada nadaleko uspješna spisateljica, otvorila nam je vrata svog doma na Trsatu okupanog suncem, odlično raspoložena, u društvu svog mačka Petra Krešimira Četvrtog, brojnih plakata i

Poznajem psihologiju masa, znam da im ni dragi bog ne može pomoći, najmanje ja svojim pisanjem

O suštini nogometa

Recite mi, što imate protiv nogometa? I uopće, druženja muškaraca na platformi neke igre? Zar nije sasvim legitimno da se državnim novcem obnavljaju stadioni i njihova infrastruktura, da menadžeri trguju igračima i zarađuju lovu bez plaćanja poreza, a narod navija. Zašto jednostavno ne priznate da to ne razumijete.

- Priznajem, ne razumijem zašto se novac poreznika, pa i moj, troši na gradnju ogromnih stadiona na čijim tribinama ponekad urla nekoliko stotina divljaka. Razumijem da su muškarcima ljudi za muškarcima. Oni koji gledaju svršavaju dok se na travi grle, ljube i na suho tucaju oni koji igraju. Sve mi je jasno, muškarcima žene služe da bi se održala vrsta, njihova prava ljubav ipak su mužjaci. Samo, zašto to ne nazovemo pravim imenom. Dinamo, Hajduk, Rijeka, Osijek... Po meni, sve te skupine krivonogih jadnika morale bi svoj kruh zarađivati nogama a ne pljačkajući državu.

visećih lutaka...

U studenome, mjesecu predizborne kampanje u Hrvatskoj odlučili ste uzeti godišnji odmor u pisanju svoje kolumne u Nacionalu. Zašto?

- Predizborna kampanja nema nikakve veze s mojim godišnjim odmorom. Kolumnu u Nacionalu pišem pet godina. To je jedan od najkrvavijih poslova koje sam u životu radila. Odgovorna sam osoba, kolumnu ne pišem u zadnji trenutak nego o njoj razmišljam sedam dana u tjednu. Želim čitateljima biti zanimljiva, provokativna, nepredvidljiva, ne bih htjela biti kolumnistica koja stalno piše isti tekst. Zato od prošle godine jedan mjesec u godini ne pišem. Nemate pojma koji je to užitak probuditi se prazne glave i ne brinuti zbog toga, ne čitati novine, ne gledati televiziju, ne buljiti u prazan ekran kompjutera, ne u svakom razgovoru s poznatima i nepoznatima tražiti temu za idući broj. Ovih mi je dana tlak mnogo niži, dišem dublje i razmišljam kako bi bilo dobro biti na godišnjem do kraja života.

Razmišljam kako bi bilo
dobro biti na godišnjem
do kraja života

Ne pišem ni u čije ime osim u svoje, ne zanima me borba ni za kakve mase. Ljudska bijeda zanima me kao povod, moćnici su ti koji me zaista uznemiruju. Uživam u čačkanju moćnika jer imam osjećaj da sam jedno od rijetkih nemoćnih ljudskih bića koje može uznemiriti naše gospodare

Nisam buntovnica kojoj su na duši narodna prava

Neki koji su vam skloni za vas kažu da književnost i pisanje vidite kao "ispušni ventil i oblik buntovničkog aktivizma". Da "pišete za mase i progovarate u njihovo ime i na njihov način". Pristajete li na tu ulogu?

- Ne pišem ni u čije ime osim u svoje. Ne zanima me borba ni za kakve mase. Mase držim skupinama glupog roblja koje pristaju bez riječi ili čina prosvjeda robijati svoj tužni život. Poznajem psihologiju masa, znam da im ni dragi bog ne može pomoći, najmanje ja svojim pisanjem. Ljudska bijeda zanima me kao povod, moćnici su ti koji me zaista uznemiruju. Većina mojih tekstova je čačkanje moćnika. Uživam u tome jer imam osjećaj da sam jedno od rijetkih nemoćnih ljudskih bića koje može uznemiriti naše gospodare. To samo pokazuje da sam i ja poput svih, željna moći ma koliko ona bila mala, s ograničenim rokom trajanja i u okvirima koje mi crta moj gospodar, u ovom trenutku su to vlasnici Nacionala. Dakle,

nisam buntovnica kojoj su na duši narodna prava.

Oni koji vas osporavaju, kažu da nemate čak ni talenta za pisanje.

- Talent za pisanje? Nikad nigdje nisam rekla da imam talenta za pisanje. Da li netko ima talenta ili ga nema, uvijek pokazuje vrijeme. Ako se moje knjige budu čitale za dvadesetak godina, to će biti dokaz da ga imam ma što kritičari danas govorili o meni. Oni trenutno o meni misle sve najgore, ja sama nisam kvalificirana da bih sudila o kvaliteti mojih knjiga. Ipak me tješi da su prevedene na mnoge svjetske jezike. Svoju sam knjigu vidjela u izlogu knjižare u Parizu, jedna je izdana u New Yorku, tri u Poljskoj, ovih dana će se dvije pojaviti u Poljskoj i Rusiji. Malo ima netalentiranih pisaca poput mene koji su prevedeni na toliko jezika.

San mi je mahnuti rukom i zaustaviti taksi

Živate u Rijeci, na Trsatu, kažu elitnom kvartu. Tu je veliko svetište, uskoro dolazi i kampus s tisućama studenata. Zar to

nije predivno?

- Naravno da je život u elitnom kvartu uvijek ugodniji nego život u rupetini pokraj klaonice u kojoj se umlaćuju volovi i telci danju i noću. Presretna sam što to sebi pod stare dane mogu platiti. Nikad mi nije bio ideal biti siromašna i govoriti okolo kako ništa nemam ali zato mirno spavam. Sigurna sam da sirotinja najnemirnije spava.

Međunarodni uspjesi vaših knjiga omogućili su vam, uz ostalo, i da dosta putujete. Gdje to Vedrana Rudan još nije bila a željela bi otići?

- New York je moja tih patnja. Nadam se da ću na proljeće otputovati tamo i ostati deset dana. Sanjam o tome kako ću u središtu New Yorka mahnuti rukom i zaustaviti taksi. Još nisam odlučila što ću reći šoferu.

Tekstovi su vam uprizoreni u nekoliko zemalja. Na kojem jeziku najbolje zvuči tekst Vedrane Rudan?

- Prema egzaktnim podacima, na hrvatskom ali u Srbiji. Jelisaveta Seka Sablić

Vedrana Rudan
spisateljica

razgovor

Zbog "velikih Riječana", lokalnih bogataša, smučio mi se život trgovkinje nekretninama

Naravno da je život u elitnom kvartu uvijek ugodniji nego život u rupetini pokraj klaonice u kojoj se umlaćuju volovi i telci danju i noću

godinama igra predstavu "Uho, grlo, nož" u Ateleju 212 u Beogradu.

Ako ste prodali, kako je negdje rečeno, prvu knjigu "Uho, grlo, nož" u četrdeset tisuća primjeraka, što je iznimna brojka, mislite li da ste barem zavrjedili završiti i u lektiri za, recimo, više razrede srednje škole?

- Samo se vi zezajte. A ja sam jedne večeri, dok sam pekla palačinke, čula u Dnevniku Hrvatske televizije da se u udžbeniku koji su izradili stručnjaci Evropske unije za predmet Novija povijest Balkana iz Hrvatske citiraju samo Dubravka Ugrešić i Vedrana Rudan. Vidite kako Europljani imaju istančan ukus.

Pitam se zašto smo se uopće poklali

Posljednji roman, "Crnci u Firenci" objavili ste gotovo istovremeno u četiri države, Hrvatskoj, Makedoniji, Sloveniji i Srbiji, što je izdavački presedan. Monolozi pet članova jedne riječke obitelji (i dva fetusa) našli su publiku na području cijele bivše države. Pa to je san svih hrvatskih izvoznika...

- Nema pojma o čemu sanjaju svi hrvatski izvoznici. Ako su zaista ljudi za izvozom u dijelove bivše Jugoslavije, onda je onima iz dijelova bivše Jugoslavije san izvoziti u Hrvatsku... Pitam se pitam zašto smo se uopće poklali ako toliko sanjamo jedni o drugima. Izlazak "Crnaca u Firenci" istovremeno u nekoliko novokomponiranih država je samo marketinški štos, po meni, ne baš uspješan. Mislim da se knjiga zbog njega nije bolje prodavala. Uvijek je problem kako reklamirati knjigu kad autorica ima gotovo šezdeset. Ne može pokazati sise

O biznisu s nekretninama

Bili ste dugo novinarka na Radio Rijeci, poznajete tu profesiju, a zatim ste uletjeli u biznis s prodajom nekretnina. Zašto se time više ne bavite? Znete li podatak da je tijekom prošle godine u PGŽ-u registrirano više od deset tisuća prodaja nekretnina, od čega je naplaćen porez na promet od preko 160 milijuna kuna?

- Prodaja nekretnina je jedan od meni najdražih poslova. Luda sam za kućama. Godinama sam zajedno sa suprugom prodavala kuće, kućice, stanove, poslovne prostore, građevinske terene. Većina takozvanih "malih ljudi" s kojima smo imali posla bili su ugodni. Međutim, zbog "velikih Riječana", lokalnih bogataša, smučio mi se život trgovkinje nekretninama. Kad se sjetim jednog uglednog riječkog liječnika, vlasnika privatne poliklinike koji me prevario za proviziju, pa uglednog doktora prava... Nepodnošljivo je svakodnevno imati posla s lopovima premazanim svim mastima i ostati živ. Da nisam svakodnevno nalijetala na te gadove, i dandanas bih prodavala nekretnine. Tko zna da li je hrvatska književnost zbog toga na bilo kakvom dobitku?

Držim da bi država hrvatske umjetnike, plesače, slikare, književnike, muzičare i ostale morala mnogo više pomagati. Neke zato jer bez pomoći ne mogu opstati, druge koji poput mene nisu kruha gladni, zato jer su najbolji ambasadori svoje zemlje

Ne, ne pišem novu knjigu. Trenutno planiram posaditi mačuhice

ni slikati se gola, nema ljubavnih problema koji bi mogli zanimati žutu štampu, visoki tlak i bol u leđima senzacije su bez trunke glamura. Zato izdavačima padaju na pamet snovi hrvatskih izvoznika.

"Crnci" su prevedeni i na talijanski. Odnosno, za svoj diplomski rad na Visokoj školi prevođenja u Trstu prevela je knjigu Grobničanka Martina Žagar, i diplomirala. Uočila je ipak, kako kaže, da se neke konstrukcije i opake psovke ne mogu doslovno prevesti jer i ne postoje u talijanskom jeziku.

- Jako mi je drago što je naša sugrađanka prevela moju knjigu. Njen je profesor bio zgrožen mojim jezikom i nekim naturalističkim opisima. Martini je uz jedan takav ulomak napisao crvenim slovima "ovdje smo dosegнули dno". Nikad mi nije bilo jasno zašto ljude više uzbuđuje tucanje i spominjanje kurca od prehlade i spominjanja sinusa. A što se tiče prijevoda psovki, Martina je imala frku kako na talijanski prevesti "jebo ti pas uši". Talijani očito prema pasjim ušima imaju drugačiji odnos nego Hrvati. Međutim, sve je dobro kad se dobro završi. Martina je diplomirala.

"Žensko pismo" iz saborskih klupa

Na svojim književničkim susretima upozнали ste Paula Coelhoa, srbijanskog predsjednika, makedonskog premijera, a dobro vas poznaje i potpredsjednik Sabora dr. Milinović. Zašto ste uzeli političare na zub? Pa tko još od njih strahuje?

- Tko od njih strahuje? Svi od njih strahuju. Političari su naši ubojice, izvršitelji prljavih

poslova za krupni kapital. Nitko normalan ne voli političare, zlikovce koji svoje zločine tumače kao borbu za naš bolji život. Koristim svaku priliku da bih o njima govorila i pisala istinu. U posljednje vrijeme ipak bježim od te teme. Te su spodobе otrovne i kad su daleko od čovjeka i kad se o njima piše, kad ih se gleda na ekranu ili čitaju njihove izjave u novinama. Političari su zlo u sivom odijelu.

Jedna zastupnica je u Saboru rekla da žene vrijede onoliko koliko imaju djece. Jedna druga iz iste stranke upozorila je drugu zastupnicu da nema što raspravljati o stvarima o kojima ništa ne zna, jer nije rodila. O kakvom se "ženskom pismu" ovdje radi?

- Žena u Saboru nije žena nego političar. Izjave takvih žena treba čitati na poseban način. Bit ću sasvim jasna, što god netko od onih u Hrvatskom saboru izjavio treba doživjeti samo kao zagađenje okoline. Nepodnošljiv je smrad koji se širi iz te zgrade. Treba začepiti nos i pokriti uši kad god tamo netko rasklopi svoju labrnju.

Prodaju nam tezu o nužnosti cjelodnevnog rada

Jeste li započeli rad na novoj knjizi? O čemu se radi?

- Čudno pitanje. Mogla bih lagati i reći jesam ili govoriti istinu. A onda bih na dugačko i široko morala objašnjavati kako je slatko ne raditi ništa iako živimo u vremenu kad nam prodaju tezu da si normalan samo ako od kuće kreneš na posao u sedam ujutro a s posla se vratiš u devet uvečer. Ne, ne pišem novu knjigu, sjedim u svojoj

lijepoj kući u elitnom kvartu, pijem kavu na terasi, gladim leđa mačku Petru Krešimiru Četvrtom i planiram posaditi mačuhice. Živim život o kome većina ljudi može samo sanjati, neću ga pokvariti radeći. Imam pedeset i osam godina, preda mnom je, možda, desetak godina života. Ne želim spoznati ljepotu življenja kad me zgrabi nemoć i bolest.

Član ste cehovske udruge pisaca - Hrvatskog društva pisaca, kao i Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika. Brine li se ceh, odnosno država, o umjetnicima i kako?

- Država o meni brine. Plaća mi doprinose, na čemu sam joj beskrajno zahvalna. Netko će reći kako to nije okej jer bih doprinose mogla i sama plaćati. Ta teza ne drži vodu. Hrvatska je mala zemlja, velika je stvar kad se negdje u svijetu tiska hrvatska knjiga, izloži slika ili skulptura domaćeg autora ili proda disk. Svijet je velik, konkurencija ogromna, umjetnost je ono što o jednoj zemlji širi dobar glas. U tom kontekstu držim da bi država hrvatske umjetnike, plesače, slikare, književnike, muzičare i ostale morala mnogo više pomagati. Neke zato jer bez pomoći ne mogu opstati, druge koji poput mene nisu kruha gladni, zato jer su najbolji ambasadori svoje zemlje. Umjetnici su krhke biljke koje mogu rasti samo u optimalnim uvjetima. Priču o sirotanima koji stvaraju remek-djela zato jer inspiraciju nalaze u borbi za goli opstanak nitko više ne puši. Glad nije izvor nadahnuća, glad je ubojica inspiracije. Još kad bi me na kavu pozvao riječki gradonačelnik i primorsko-goranski župan...

Uozračju zaoštrenih uvjeta poslovanja na domaćem tržištu i zahtjeva koje pred njega postavlja nemjerljivo veće, globalno tržište, hrvatska industrija informatičke i komunikacijske tehnologije (ICT) nalazi se pred izazovom povećanja konkurentnosti i inovativnosti.

Boris Krstanović, direktor Multilinka, predsjednik GRIT ICT Clustera i prvi predsjednik prvog nacionalnog ICT klastera, Saveza hrvatskih ICT udruga "Cro.ict", osnovanog u rujnu u Rijeci, ističe da su brojne analize pokazale da hrvatskoj informatičkoj i komunikacijskoj industriji nedostaju prepoznatljivost, ljudski resursi (premda su postojeći ocijenjeni kvalitetnim i uvršteni u prednosti za razvoj ICT industrije) te inovativni softverski proizvodi za postizanje značajnijih izvoznih rezultata. Preporuke analitičara sugeriraju usmjeravanje prema razvoju inovativnih softverskih proizvoda, specijalizaciju i profiliranje ICT tvrtki te njihovu suradnju odnosno povezivanje u klustere.

- Zar nije suludo plaćati Siemens i

saveza regionalnih klastera koji bi na nacionalnoj razini objedinio interese znanjem intenzivnog dijela ICT industrije u Hrvatskoj. Vođeni tom mišlju, GRIT ICT Cluster i Regionalna razvojna agencija Primorsko-goranske županije "Porin" početkom veljače 2007. godine pokrenuli su inicijativu u više hrvatskih gradova i regija. Inicijativa je organska, tehnološki nezavisna i nepolitička, a nakon pola godine rezultirala je registriranjem još pet regionalnih ICT klastera u Osijeku, Varaždinu, Čakovcu, Splitu i Puli.

Usitnjeni teško mogu naprijed

Krstanović navodi da sama inicijativa ide dalje pa se trenutačno formira još desetak regija - Zadar, Šibenik, Dubrovnik, Karlovac, Bjelovar, Sisak, Krapina i Velika Gorica, koji će stvoriti prsten oko Zagreba kao glavnog centra kojem će moći konkurirati svojom fleksibilnošću, a zahvaljujući klasterizaciji, regije će dobiti na mobilnosti. Treći korak u stvaranju regionalnih ICT klastera bit će uključivanje slabije razvijenih regija poput Vukovara, Gospića, Knina i Slavonskog Broda.

Osam riječkih ICT tvrtki u

Ericsson i tako naš novac usmjeravati u Švedsku, umjesto da njihove poslove obavljaju hrvatske tvrtke? Ako možemo ovdje ponuditi resurse, zašto ih tražiti izvana - pita se Krstanović koji smatra da klasteri moraju biti regionalno organizirani, imati čvrstu vezu sa sveučilištem i regionalnim razvojnim agencijama.

Sinergija u povezivanju regija

Upravo s ciljem postizanja sinergije različitih tehnoloških i poslovnih kompetencija te povećanja konkurentnosti, osam renomiranih riječkih tvrtki udružilo se u svibnju 2005. godine u GRIT ICT Cluster koji djeluje iz ureda i uz potporu Regionalne razvojne agencije "Porin". Zajednički nastup na tržištu i rad na projektima, objedinjena obuka djelatnika tvrtki članica i suradnja sa Sveučilištem u Rijeci, samo su neke od izravnih koristi. Ujedno, to je i praktičan dokaz ispravnosti koncepta udruživanja u klustere.

Ipak, puni sinergijski efekt moguće je postići jedino udruživanjem ICT tvrtki i u drugim regijama te stvaranjem

Potporu ovoj inicijativi dali su USAID, projektom potpore jačanja malog i srednjeg poduzetništva, te Njemačko društvo za tehničku suradnju (GTZ), programom poticanja gospodarstva i zapošljavanja u Hrvatskoj.

- Kapital se može privući kad postoji grupa tvrtki, dok usitnjeni teško možemo ići naprijed. Na ovaj način omogućava se pristupanje međunarodnim natjecanjima o kojima ljudi ne znaju mnogo - govori Krstanović koji ističe da klasteri potiču još nešto, a to je potreba zaštite struke, odnosno uvođenje poslovne etike u informatičko-komunikacijsku djelatnost. Tako ključan faktor uspjeha klastera postaje povjerenje.

- Valja poticati tvrtke da, bez obzira na klustere, osnivaju mreže. To će rezultirati konačnim proizvodom odnosno paketom koji čini ukupan broj tvrtki povezanih oko zajedničkog produkta - napominje Krstanović koji kad je riječ o ICT klasterima vidi mogućnost za "cross sector" suradnju, odnosno suradnju s drugim sektorima poput primjerice brodogradnje ili hotelijerstva.

Ako možemo ovdje ponuditi resurse, zašto ih tražiti izvana - Boris Krstanović

Klasteri
potiču i
zaštitu
struke - Boris
Krstanović
i direktor
"NetComa"
Anto Domić

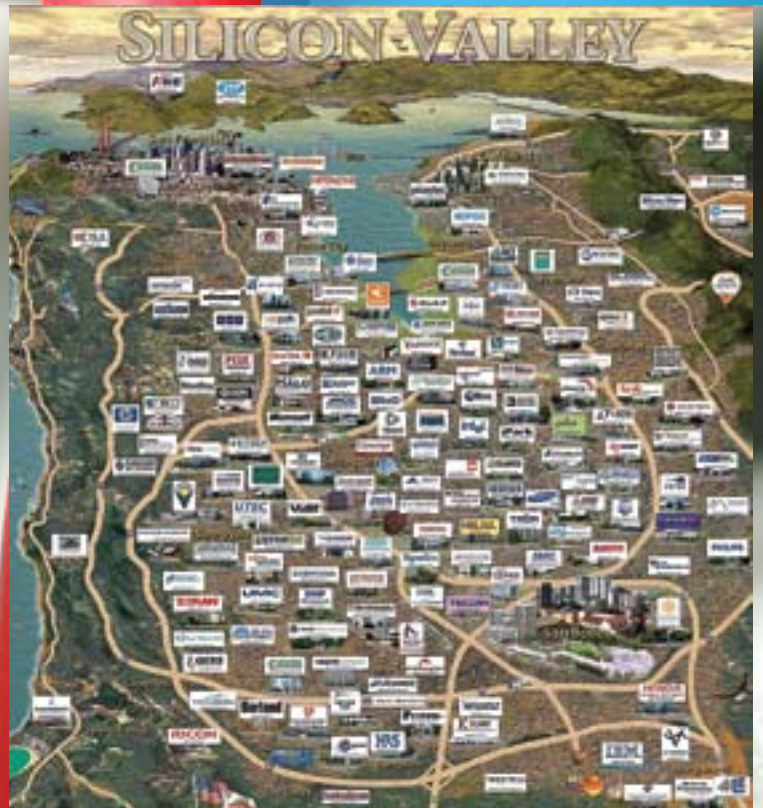
S ciljem postizanja sinergije različitih tehnoloških i poslovnih kompetencija te povećanja konkurentnosti, osam riječkih tvrtki udružilo se 2005. godine u GRIT ICT Cluster koji djeluje uz potporu Regionalne razvojne agencije "Porin". Zajednički nastup na tržištu, rad na projektima, objedinjena obuka djelatnika tvrtki članica i suradnja sa Sveučilištem u Rijeci, samo su neke od izravnih koristi

Što su klasteri?

Klaster čine zemljopisno blisko povezana poduzeća i pridružene institucije u posebnom području koji su povezani zajedničkim interesima uz međusobno nadopunjavanje i suradnju. Temelj njihova uspjeha leži u činjenici što broj svih elemenata klastera predstavlja zajedno veću vrijednost negoli pojedino poduzeće ili institucija. Na taj način klaster tvori sinergiju više istovrsnih elemenata.

Za opstojnost srednjih i manjih informatičkih tvrtki postoje različita rješenja, a jedno od boljih udruživanja snaga za ulazak u veće projekte upravo je klaster. Sam pojam klastera, kao oblika organizacije, ne razlikuje se mnogo od već postojećih, starijih, oblika organizacija poput zadruga, udruženja obrtnika i kombinata. Temeljna razlika leži u činjenici što moderni klasteri izlaze iz svoje sredine na vanjsko tržište, tehnološki se razvijaju, a veliko se značenje pridaje inovacijama.

klasteru

Jedan od najpoznatijih svjetskih klastera - Silicon Valley

baština

Zamisao se rodila iz čiste tehničke potrebe protokola Primorsko-goranske županije - Rajna Miloš s Rožicama

Prije nešto više od godinu dana granice Primorsko-goranske županije procvjetale su zahvaljujući pojavi pet mladih djevojaka odjevenih u kostime koji predstavljaju nošnje kvarnerskih otoka, Primorja i Gorskog kotara. Dijelovi županije predstavljeni rasplesanim kostimima poteklih od nošnji Suska, opatijskog krasa, Delnica, Novog Vinodolskog i Punta, obogatili su brojna protokolarna događanja, siva odijela i statične špalire. Ljepotu svojstvenu spoju cvijeća i mladosti, skupina djevojaka čije zajedničko ime jednako zvuči na oba narječja zeleno-plave županije, ubrzo je iznijela izvan njenih granica, a njihova pojava doživljena je kao simbol bujajućeg života zaustavljenog u trenutku plesa, jednog od najveselijih društvenih događaja.

Pet primorsko-goranskih gracija nose zajedničko ime Rožice, a svugdje gdje se pojave, djevojke u inačicama "kikli", "kamižota" i "mezulanki" plijene pozornost prisutnih. Kolika je zapravo njihova zamijećenost, sasvim dovoljno govori činjenica da djevojke i kad su u "civilu", danas u gomili uzvanika prepoznaje i sam predsjednik države.

Rožice - bijeg iz monotonije i poticaj za nove ideje

A cijela je priča o Rožicama, kako kaže samostalna stručna suradnica za protokol i manifestacije u Primorsko-goranskoj županiji Rajna Miloš, nastala iz želje za nečim novim, drugačijim.

- Zamisao se rodila i iz tehničke potrebe. Željeli smo neke protokolarnе manifestacije Primorsko-goranske županije, poput

davanja nagrada ili dočekivanja gostiju obogatiti, osvježiti, obojati... i tako se rodila ideja da bi bilo lijepo da onaj tko dodaje nagradu uručitelju, lijepo izgleda a ujedno može funkcionirati i kao element scenske dekoracije - govori Rajna Miloš.

Ona napominje da kada govorimo o odjeći Rožica treba imati na umu da to nisu nošnje, već kostimi koji asociraju na pojedinu nošnju. To, kako kaže, najbolje dokazuju reakcije ljudi koji dolaze iz jednog od pet dijelova županije, u pravilu prepoznaju kostim nadahnut upravo nošnjom njihovog kraja, a oduševljenje i prepoznatljivost koje sa sobom donose Rožice dali su poticaj i za neke nove zamisli koje bi dodatno obogatile predstavljanje Primorsko-goranske županije.

- Nadam se da su ove nošnje početak jedne šire ideje iz koje bi mogao nastati i filmski zapis koji bi odredio odakle točno dolazi svaka od nošnji. Tako bismo predstavili mjesto iz kojeg dolaze, nošnje i glazbu uz koju se pleše u ovim kostimima... Što nas uostalom može bolje predstaviti nego ono što vidimo, okusimo, čujemo i mirišemo - pita se Miloš.

Trenutak plesa zaustavljen hulahupom

Tradicija s pomakom, riječi su kojima kostime Primorsko-goranske županije opisuje Ksenija Mogin, umjetnica koja je zaslužna za vizualni izgled Rožica.

- Moja osnovna tendencija kod stvaranja ovih kostima bila je učiniti kreativni pomak, a ne čistu repliku nošnji našeg kraja. Nošnja mi je tako poslužila kao baza. Posebno me provocirao ples jer kad žene u narodnim nošnjama plešu, suknja se digne i vidi

Tendencija kod stvaranja kostima bila je učiniti kreativni pomak, a ne čistu repliku nošnji - Ksenija Mogin

Da Rožice nisu samo lutke odjevene u vedre kostime, dovoljno govori način na koji djevojke predstavljaju svoju županiju. Svi koji su ih imali prilike vidjeti kažu da su primorsko-goranske Rožice daleko od predodžbe klasičnih hostesa. One suvereno barataju informacijama o županiji, govore strane jezike te pojavom, šarmom i obrazovanjem najbolje promoviraju ljepote i bogatstva PGŽ-a

se podsuknja. Pomoću hulahupa u rubu podsuknje zaustavljen je taj pokret plesa u kojem se vide slojevi nošnje - kaže autorica koja je osmislila vizualni izgled Rožica. Ksenija Mogin inače je profesorica slikarstva na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci. Ona velik dio vremena posvećuje izradi skica pa tako napominje da je dobro razrađena skica zapravo 90 posto posla kad je u pitanju izrada kostima. Uz nastajanje Rožica, tvrdi, vezuje je jako dobra energija koju je imala pri njihovom stvaranju, a najviše kreativne muke zadavala joj je činjenica kako uskladiti nošnje različitih krajeva i tako ih stopiti u jedinstvenu cjelinu.

Cvijeće po kojemu su Rožice dobile ime, nalazi se gotovo posvuda - na maramama, pregačama i u kosi, a i ono je pod rukama Ksenije Mogin dobilo autorski pečat udaljivši se tako od tradicionalnog. Raskošni cvjetovi koji se Rožicama najčešće nalaze

u kosi ili na grudima, plastični su i dodatno lakirani.

Brend sa znanjem jezika

Pomak se dogodio i kad je u pitanju materijal od kojeg su kostimi sašiveni. Naime, dok su kroz stoljeća nošnje u priobalju i na otocima velikim dijelom mijenjali pomorci donoseći materijale iz dalekih zemalja, ovaj put je pomak učinjen materijalom 21. stoljeća - globalističkom mikrofibrom.

- Kad radim kostime, uvijek jako pazim da se osoba u njima osjeća dobro. To je uvjet koji dolazi prije svega. Osim toga, kostim mora biti dobro sašiven, a krojačica Jadranka Despot taj je posao obavila besprijekorno - istaknula je Mogin.

Rožice su dosad imale desetak vrlo zapaženih nastupa, a posljednji je bio na Zagrebačkom velesajmu gdje ih je organizator

zamolio da sudjeluju u dodjeli nagrada, iako njihovo pojavljivanje na sceni nije bilo unaprijed planirano. A da Diana Batinić, Marija Žilić, Petra Borovac, Andrea Perhat i Ana Maršanić nisu samo lutke odjevene u vedre kostime, dovoljno govori način na koji djevojke predstavljaju svoju županiju. Tako svi koji su ih imali prilike vidjeti kažu da su primorsko-goranske Rožice daleko od predodžbe klasičnih hostesa. One suvereno barataju informacijama o županiji, govore strane jezike i svojim atraktivnim pojavama, šarmom i obrazovanjem postale su nova vrsta promotora ljepote i bogatstva Primorsko-goranske županije.

Tradicija se u ovom slučaju još jednom pokazala kao poticajno vrelo inspiracije, a nastale Rožice kao brend koji treba zaštititi i obogaćivati.

Rožice su Diana Batinić, Marija Žilić, Petra Borovac, Andrea Perhat i Ana Maršanić

Rožice su više od protokola

Anton Spicijarić
načelnik Općine Malinska-Dubašnica

Anton Spicijarić, načelnik Općine Malinska-Dubašnica, krčki je politički veteran. Taj mu naziv toliko ne pristaje zbog njegove životne dobi koliko zbog njegova iskustva u obnašanju načelničke funkcije s kojom se spretno nosi i u svom četvrtom mandatu. Uz krčkoga gradonačelnika Darija Vasilića uvjerljivo najdugovječniji otočni lokalni čelnik svoj posao ipak i danas obavlja žustro i ambiciozno, kao da je u načelničku fotelju zasjeo jučer.

- Nisam se zasitio ovog posla. Ni izbliza mi nije dosta rada u Općini i to ponajprije zbog osjećaja kako se u svojim raznolikim i uvijek drugačijim radnim zadacima svakodnevno bavim onim istinskim životnim problemima stanovnika ovog kraja - rekao je na početku našeg razgovora uz kavu Spicijarić. - Biti načelnikom, barem u ovako malim sredinama poput Dubašnice ima vrlo malo veze s politikom a puno s konkretnim poslom, svakojakim dnevnim problemima mojih sumještana. Politikom se bavim tek onih mjesec dana prije izbora, a sve ostalo je pravi, stvarni život koji istovremeno zna zamaratati ali i ispunjavati. Svakog je dana preda mnom, ali i svim ljudima u općini neki novi projekt, pa zašto ne reći - i neki novi problem koji valja rješavati. Takav tempo jednostavno ne dozvoljava čovjeku da se uljulja u posao i postane rutiner kojeg ne

Poduzetnička zona polako ali sigurno nastaje na iznimno atraktivnoj lokaciji pokraj Svetog Vida, uz državnu cestu D102

zanima ništa što se događa izvan četiri zida njegove kancelarije - istaknuo je Spicijarić. A malinskarski je načelnik poznat upravo po tome što se za razliku od nekih svojih kolega ne libi svakodnevno osobno obilaziti svako gradilište na području svoje općine i na licu mjesta, zajedno s "ljudima u kanalu"

rješavati probleme do kojih neizbježno dolazi u tijeku svakog posla.

Značajna ulaganja u lučke i obalne objekte i sadržaje

Na pitanje koliko se Malinska danas razlikuje od mjesta kakvim je bila u vrijeme

Nakon "šminkanja" Malinska

Spicijarić: Biti načelnikom u ovako maloj sredini poput Dubašnice ima vrlo malo veze s politikom a puno s konkretnim poslom

Prije 15 godina, prije no što je Malinska dobila status samostalne lokalne jedinice, na ovom su području postojale tek tri ne pretjerano aktivne i uspješne mjesne zajednice. Krenuli smo od nule, a danas imamo uzornu, dobro kadrovski i materijalno ekipiranu lokalnu jedinicu, smatra njen načelnik Anton Spicijarić

Uvijek na terenu - malinskarski načelnik Anton Spicijarić (desno) u društvu župana Zlatka Komadine, njegove zamjenice Nade Turine Đurić i Nikole Turčića, direktora tvrtke GPP Mikić, za ovoljetnog obilaska gradilišta školske sportske dvorane

kad je prvi put postao načelnikom Spicijarić bez ustezanja odgovara: "Mnogo."

- Prije 15 godina, prije no što je Malinska dobila status samostalne lokalne jedinice, na ovom su području postojale tek tri ne pretjerano aktivne i uspješne mjesne zajednice. Krenuli smo od nule i već to

Bez ideoloških rasprava

Iako glavnina otočnih glasača do sad i nije bila pretjerano sklona Spicijarićevoj Hrvatskoj demokratskoj zajednici, ta je stranka na području Malinske uvijek suvereno dominirala tamošnjom stranačkom scenom i samostalno obnašala vlast u toj općini.

- U Malinskoj se još početkom 90-ih godina oko ove stranke okupila ekipa ljudi koja je ponajprije željela pridonijeti boljitku ovog kraja. Ideološka obilježja tih ljudi bila su više no umjerena i uvijek smo se ponajprije koncentrirali na razvoj i zadovoljavanje potreba ovdšnjih ljudi. Ideološke i "visokopolitičke" nas rasprave nikad nisu previše zanimale. Takav stav naišao je na podršku velikog broja stanovnika ovog dijela otoka koji se ni u čem bitnom ne razlikuje od dijelova Krka u kojima su na vlasti neke druge opcije.

Suradnja sa svim općinskim čelnicima na našem otoku također je uvijek bila oslobođena tog, u mnogim sredinama često preteškog stranačkog utega. Bez obzira na našu stranačku pripadnost, uvijek smo zajedno uspijevali razlučiti one zajedničke probleme i potrebe svih stanovnika ovog otoka i odvojiti ih od dnevnopolitičkih trzavica. Vatrogastvo, školstvo, predškolska skrb, vodoopskrba, odvodnja, sustav zbrinjavanja otpada i bezbroj drugih segmenata koji na ovom otoku besprijekorno funkcioniraju potvrda su naše zajedničke zrelosti. To je ujedno i dokaz koliko je dobra bila odluka da se Krk podijeli na veći broj lokalnih jedinica. One uistinu nikad nisu bile smetnja jedna drugoj, a u konačnici su pridonijele boljem i jasnijem artikuliranju potreba stanovnika svih dijelova otoka Krka - zaključuje Anton Spicijarić.

što smo uspjeli ustrojiti uzornu, dobro kadrovski i materijalno ekipiranu lokalnu jedinicu smatram velikim uspjehom. Velik iskorak učinili smo i nedavno, ustrojavanjem komunalnog poduzeća čiji je početak aktivnosti označio i velik pomak na planu komunalnog standarda na ovom području. Korak kojim ćemo putem tog poduzeća uskoro pokušati pomoći još boljem i učinkovitijem upravljanju javnim prostorom bit će preuzimanje upravljanja svim lučicama na našem području - napomenuo je načelnik uvjeren kako će slika Malinske i njene okolice tim potezom postati još ljepšom i atraktivnijom.

- Nakon što smo proteklih godina rješavali pitanja vezana uz vodoopskrbu, odvodnju, zaokruživanje projekata gradnje školske sportske dvorane i obilaznice, ulaganja u šminkanje mjesta na širem području ove lokalne jedinice postaju prioritetnom zadaćom općinske vlasti. Toj zadaći planiramo pristupiti upravo kroz značajna ulaganja u lučke i obalne objekte i sadržaje koja ćemo provoditi kroz aktivnosti svog komunalnog poduzeća "Dubašnica" - napominje naš sugovornik.

Mali obrtnici u poduzetničku zonu

- Želja svih koji sudjeluju u izvršnoj vlasti Općine Malinska-Dubašnica podizanje je općeg životnog standarda stanovnika

ovog dijela otoka Krka. U tome smo do sad samo djelomično uspjeli - kaže načelnik. - Nakon dovršetka ulaganja u školu odnosno sportsku dvoranu očekuje nas gradnja novog, većeg dječjeg vrtića, ali i nastavak ulaganja u gospodarstvo koje smo i do sad na različite načine stimulirali. Poticaj malom i srednjem poduzetništvu bit će najosjetljiviji kroz ulaganja u poduzetničku zonu koja polako ali sigurno nastaje na iznimno atraktivnoj lokaciji pored Svetog Vida, uz samu državnu cestu D102. Nastavak komunalnog opremanja tog područja pridonijet će i izmještanju brojnih proizvodnih i uslužnih obrta iz garaža njihovih vlasnika smještenih u područjima u kojima se ljudi pretežito bave turizmom. Takav će potez stoga uvelike pridonijeti i našem turističkom gospodarstvu koje je ovdje oduvijek imalo prioritetan značaj.

Sve te projekte ostvarili bismo i brže da nema birokratske sporosti nadležnih državnih i regionalnih tijela s kojom se i nakon toliko godina načelnikovanja nisam u potpunosti pomirio! Nerijetko suočen s beskonačnim čekanjem na nekoga i nešto, naučio sam se razmišljati kako ćemo unatoč silnoj volji i htijenju neke projekte ipak morati ostaviti na rješavanje i budućim pokoljenjima - zaključio je Spicijarić dodavši kako unatoč toj konstataciji još ipak nije rekao svoju zadnju.

i okolica postaju još atraktivnije

projekti

*Svečano je bilo prilikom puštanja u rad
prve hrvatske burze ribe*

Datum 20. listopada 2007. bit će dva puta biti upisan u analima Rijeke kao dan otvaranja riblje burze. Prvi put se to dogodilo 1937. na Sušaku. Ponovilo se i ove godine, na isti dan, u Rijeci, u prostorima bivše tvornice "Torpedo". Simboličnim spuštanjem ribarske mreže i stavljanjem nekoliko kašeta ribe na pokretnu-aukcijsku traku, predstavnici partnera u ovom talijansko-hrvatskom projektu, svečano su pustili u rad "Veležnicu ribe Rijeka". Ideja o njezinom stvaranju stara 15 godina, postala je realnost.

- Značajnije rezultate ove naše prve hrvatske veleležnice ribom vjerojatno će trebati pričekati neko vrijeme, dok se posao ne uhoda - rekao je na otvaranju a nakon čestitki gostiju i uzvanika, župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina. - Interesi ribara i hrvatskog ribarstva i mnogo veća potražnja za jadranskom ribom od sadašnje ponude, pouzdana su garancija očekivanih uspjeha, nastavio je Komadina i dodao da će Veležnica domaće ribare približiti međunarodnom tržištu i poštediti ih

Prva hrvatska burza ribe

brige o plasmanu ulova.

Trgovanje ribom po standardima EU

Stvaranje Veležnice ribe, institucije kojom ribarstvo Kvarnera i čitave hrvatske obale Jadrana ulazi u sustav trgovanja ribom po standardima Eruopskog zajedničkog tržišta, započelo je 2004. godine. Skupšina Primorsko-goranske županije donijela je tada Odluku o pristupanju projektima: FISH.LOG (burza ribe) i CONNECT (elektronsko umrežavanje s burzama Italije i EU). Riječ je o konkretnim oblicima međuregionalne suradnje, koje je inicirala i financijski pomogla talijanska vlada s 3,8 milijuna eura. Na provedbi projekata Rim je angažirao talijanske regije Friuli-Venezia-Giulia, Veneto i Emilia Romagna te pozvao hrvatske: Istarsku i Primorsko-goransku županiju.

Cijeli projekt izgradnje "Veležnice ribe Rijeka" stajao je nešto više od 10 milijuna kuna. Iz projekata FISH.LOG i CONNECT Primorsko-goranska županija imala je na raspolaganju 6.475.000 kuna. U realizaciji projekta uložila je vlastitih 2.000.000 kuna a Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva osiguralo je za završetak izgradnju, opremanja i početak poslovanja još dva milijuna kuna. Još

treba istaknuti da je Grad Rijeka zajedno s Lučkom Upravom Rijeka izgradio potrebnu infrastrukturu za Veležnicu u vrijednosti također od 2.000.000 kuna. Gradonačelnik Rijeke Vojko Obersnel na svečanosti otvaranja posebno se zahvalio ribarskim zadrugama koje su prepoznale važnost veleležnice i kao partneri pristupili njezinom osnivanju. A državni tajnik Herman Sušnik ispred Ministarstva poljoprivrede kao jednog od osnivača, kazao je da je ovo prvi korak u organiziranom trgovanju ribom u Hrvatskoj koji će poslužiti kao primjer burzama diljem Jadranske obale koje su uskoro otvaraju, u Poreču potom u Zadru, Dubrovniku i Splitu.

Ribari informatički povezani

"Veležnica ribe Rijeka" osnovana je 11. svibnja 2007. kao trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću, s temeljnim kapitalom od 40.000 kuna. Osnivači su sa po 25 posto temljenog udjela: četiri ribarske zadruge (Porat, Rombo, Eko riba Cres-Lošinj i Kovač) te Ministarstvo poljoprivrede, Primorsko-goranska županija i Grad Rijeka. Što se tiče poslovanja tog društva, velik se utjecaj očekuje od samih ribara, jer se u konačnici ipak najviše radi o njihovom interesu, kao isporučiteljima ribe i osnivačima Veležnice. Na njoj će ribari

Doprinos razvoju ribarstva

Nakon otvaranja Veležnice, u njen će se registar upisati prodavatelji ribari i kupci. Svi kod registracije polažu godišnju članarinu od 300 kuna, dok kupci dodatno moraju platiti 1.000 kuna za daljnji upravljač kojim će s tribina licitirati ribu. Na dan otvaranja Veležnice bilo je, prema riječima Zlatka Špureja, voditelja aukcije, registriranih 20 prodavatelja ribara i isto toliko potencijalnih kupaca. No taj broj će, nema sumnje, rasti. U svakom slučaju početak rada "Veležnice ribe Rijeka" značajan je doprinos daljnjem razvoju domaćeg ribarstva s koje god se strane promatra. I kako je primijetio njezin direktor i pročelnik Upravnog odjela za pomorstvo, promet i veze PGŽ-a Nikola Mendrić: "Prijelomni je to trenutak u životu i radu ribara, kupaca i svih nas koji se ribom hranimo."

putem javne dražbe ili izravnom pogodbom moći prodati ribu velikim potrošačima ili kupcima s registriranom djelatnošću. Na taj način će njihov ulov biti u pravom smislu tržišno vrednovan i uredno plaćen, a kupac

Koristi od burze višestruke

Koristi Veletržnice su višestruke, počev od uvođenja reda u trgovanju ribom i ribljim proizvodima, definiranja cijene proizvoda na temelju stvarne ponude i potražnje, izbjegavanja monopolističke i špekulantske pozicije pojedinih kanala prodaje, osiguravanja kontrole kvalitete i zaleđivanja proizvoda, a ribarima će omogućiti lakši i siguran plasman ulova, bržu i sigurniju naplatu prodanih proizvoda za ribare, te smanjenje sive ekonomije u ribarstvu. Vjeruje se da će ovime profitirati ribarska djelatnost na području PGŽ-a.

Ribari će putem javne dražbe ili izravnom pogodbom moći prodati ribu velikim potrošačima ili kupcima s registriranom djelatnošću. Na taj način će njihov ulov biti u pravom smislu tržišno vrednovan i uredno plaćen, a kupac će iz prve ruke dobiti kvalitetnu i sanitarno kontroliranu robu

Riječka će burza biti s drugim veletržnicama, pa i nekim ribarskim brodovima, informatički povezana

Dovršetkom veletržnice ribom u Rijeci još nije ostvaren konačni cilj, a to je stvaranje ribarskog centra, za što je još potrebno izgraditi ribarsku luku na području ispred bivše tvornice Torpedo

će iz prve ruke dobiti kvalitetnu i sanitarno kontroliranu robu.

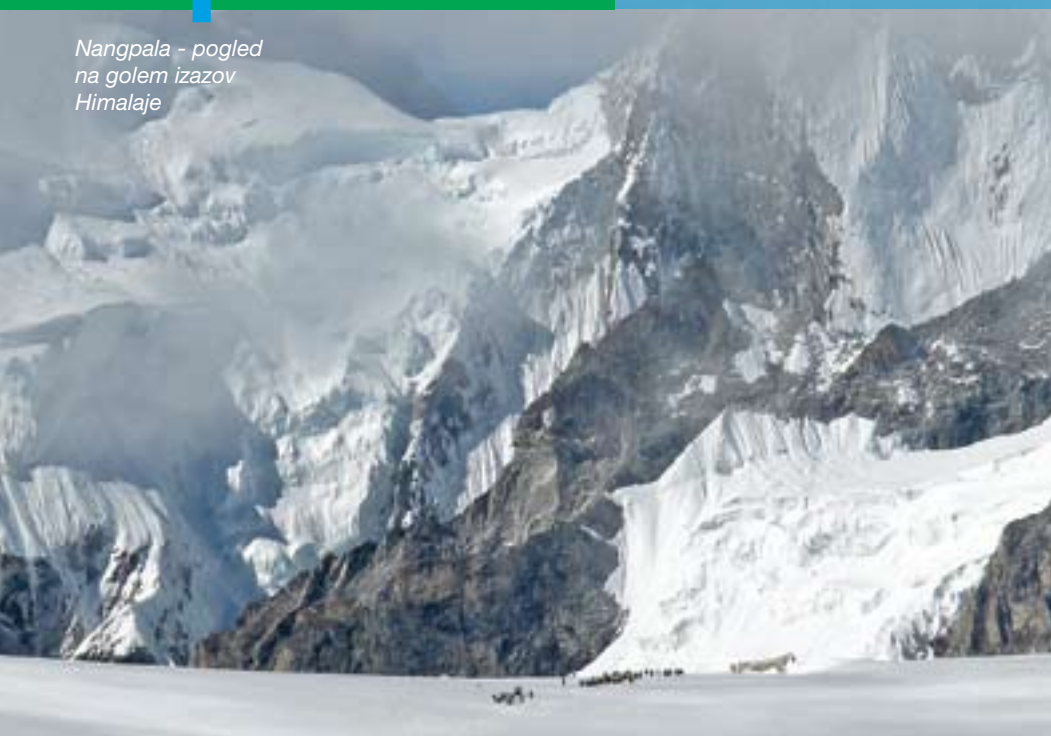
“Veletržnici ribe Rijeka” gravitiraju ribari s ribolovnog područja od Paga na jugu do hrvatsko-slovenske granice na sjeveru. Riječ je o oko 1.700 ili 50 posto ukupnog broja vlasnika ribarskih povlastica u Hrvatskoj. Do njihova ulova preko riječke veletržnice osobito će biti pogodno doći kupcima iz

Hrvatske, Slovenije i Italije. S talijanskim će kupcima na veletržnicama u Gradu, Pili i Cesenatiju, naši ribari, riječka burza pa i neki ribarski brodovi biti informatički povezani. Procjene su da će se na Veletržnici u Rijeci trgovati s 40 posto ukupno ulovljene bijele ribe, glavonožaca, rakova i školjaka na prostoru županije.

Ideja stara 15 godina napokon je realizirana, a cijeli projekt izgradnje “Veletržnice ribe Rijeka” stajao je nešto više od 10 milijuna kuna

reportaža

Nangpala - pogled
na golem izazov
HimalajeŠerpama - Nepalcima
rođenim na 4.000 metara
visine, uspon na Cho Oyu
bio je samo još jedan u nizu
sezonskih poslovaNa Himalaju putevi vode iz
Kathmandua, glavnoga grada Nepala

Na vrh

Hrvatski alpinizam, složit će većina lupućenih, posljednjih godina doživljava novi uzlet. Uzlet u kojem Rijeka, grad na nula metara nadmorske visine, suprotno očekivanjima, zauzima centralno mjesto. Alpinisti s područja Primorsko-goranske županije proteklih su deset godina što organizirali, a što uspješno sudjelovali u brojnim ekspedicijama u Ande, Afriku, Kavkaz, SAD i Himalaju, a mlađa generacija riječkih alpinista u posljednje vrijeme "probija granice" penjući sve teže i teže, za hrvatske prilike nekad rijetko izvedive, smjerove u Julijskim Alpama. Ne čudi stoga što se na popisu 19 članica Prve hrvatske ženske alpinističke ekspedicije prošle godine u listopadu našlo čak pet djevojaka s

riječkog područja, od kojih će čak tri, godinu dana kasnije, stajati na vrhu 8.201 metar visoke Cho Oye, šestog po visini vrha na svijetu.

Zamisli ti uvjete na Himalaji nekome tko svakog jutra sa svog prozora najprije ugleda more, vrlo je teško, a naznake što te sve čeka na himalajskoj ekspediciji nije baš lako dobiti ni na snijegom pokrivenim vrhovima centralnih Alpa, pa čak ni na andskim šestisućnjacima koje smo gotovo sve mi - Darija i Iris Bostjančić, Renata Randić, Iris Prebeg i ja, u svojoj dosadašnjoj alpinističkoj "karijeri" pokušavale i uglavnom i uspijevale osvojiti. Priče o nevjerojatnim hladnoćama i usporenom kretanju na "granici smrti",

području iznad 7.500 metara visine, imale smo prilike slušati od riječkih himalajaca - Matka Škalamere koji s 8.400 osvojenih metara i dalje drži "drugu" visinu u Hrvata, i Zorana Misleja, jednog od pet Hrvata koji je stajao na vrhu nekog osamtisućnjaka, 8.027 metara visoke Shisha Pangme.

Koliko kretanje na takvoj visini mora biti teško dobro smo znale i iz priča Iris Prebeg, koja je himalajske muke iskusila čak dva puta i sa svojih 7.200 metara uz Jasminku Vincenski držala hrvatski ženski "himalajski" rekord. Iako su takve brojke u cijeloj priči manje bitne, dobro ilustriraju činjenicu da muškarci, a još manje žene rijetko "iz prve", a često ni iz "druge" ili "treće", uspijevaju

Na popisu 19 članica Prve hrvatske ženske alpinističke ekspedicije prošle godine u listopadu našlo se čak pet djevojaka s riječkog područja, od kojih će čak tri, godinu dana kasnije, stajati na vrhu 8.201 metar visoke Cho Oye, šestog po visini vrha na svijetu

Pet djevojaka s riječkog područja, sudionice ženske alpinističke ekspedicije, sa zastavom Županije

u Tirkizne božice

doći na vrh himalajskih planinskih divova ili uopće prijeći granicu od 8.000 metara.

Godinu dana priprema

Godinu dana, koliko su trajale pripreme, trebalo je dakle utrošiti da bi se devetnaest djevojaka, od kojih većina gotovo nikad nije bila u konstantnom profesionalnom sportskom treningu, fizički i psihički pripremilo na uvjete u kojima ljudski organizam jedva funkcionira. Za većinu članica - osoba koje gotovo sve svoje slobodno vrijeme troše na pustolovne utrke, penjanje stijena ili snijegom i ledom okovanih strmina, spuštanje u jame i špilje ili planinarenje - boravak na hladnoći, uz lošu prehranu i neudoban ležaj u šatoru, nije

predstavljao nepoznicu.

Veće dvojbe izazivalo je nabijanje fizičke kondicije, pa se izuzev nekoliko djevojaka poput Darije Bostjančić, Iris Prebeg ili Zagrepčanke Marije Mačešić koje su navikle na disciplinu treninga, većina nas s većom ili manjom mukom prisiljavala na trčanja po uzbrdicama dva do tri puta tjedno i česte "juriše" pod opterećenjem od, primjerice, Medveje do vrha Učke. Ljepši dio treninga predstavljale bi zajedničke vikend ture u Julijskim, a ponekad i Centralnim Alpama gdje bi, pored desetosatnog hodanja, bitan faktor bila i socijalizacija članica - devetnaest osoba koje su jedna drugo uglavnom predstavljale nepoznicu.

No najviše problema u tih je godinu dana svima stvarao isti zadatak - skupiti pedesetak tisuća kuna po osobi za projekt iz, u Hrvatskoj, kranje marginaliziranog sporta, kojeg tada gotovo nitko nije shvaćao ozbiljno ili u njemu vidio neke marketinške koristi. Bez ključne financijske pomoći Županije primorsko-goranske i Grada Rijeke, te kasnije nekoliko susretljivih sponzora, dvije Matuljke i jedna Opatijka zasigurno nikad ne bi stajale na vrhu Tirkizne božice.

Devetnaest djevojaka, liječnik, voditelj i četvorica šerpi

Godina dana brzo je prošla i 28. kolovoza svih je nas devetnaest, uz voditelja Darka

Ženska alpinistička ekspedicija
"Cho Oyu 2007"

reportaža

Ekspedicija "Cho Oyu 2007"

Sudionici prve hrvatske ženske alpinističke ekspedicije "Cho Oyu 2007": Ana Marija Bojko (voditeljica i inicijatorica), Tihana Boban, Darija Bostjančić, Iris Bostjančić, Anita Carević, Jelena Dabić, Irena Gayatri Horvat, Pavla Kovač, Josipa Levar, Marija Mačešić, Jana Mijailović, Iris Prebeg, Renata Randić, Milena Šijan, Vedrana Simičević, Jasminka Vincenski, Karolina Vranješ, Ena Vrbek, Dubravka Županić, Darko Berljak (tehnički voditelj, base camp manager) i dr. Dubravko Marković (službeni liječnik ekspedicije). Hrvatske alpinistice nakon osvajanja 8.021 metra visokog vrha Chu Oyu najavljuju uspon na Mount Everest u proljeće 2009. godine

Uspon s pomoću užeta na 20-metarskoj stjenovitoj barijeri bila je jedna od posljednjih prepreka na putu do vrha

Sestre Darija i Iris Bostjančić te Vedrana Simičević prve su stupile na 8.201 metar visoku Tirkiznu božicu

Berljaka i službenog liječnika Dubravka Markovića, sjedilo na ugodnoj terasi hotela Thorong peak u Kathmanduu, potpisujući doslovce na tisuće službenih ekspedicijskih razglednica za obitelji, prijatelje, pokrovitelje i sponzore. Thamel, četvrt u kojoj se nalazio naš hotel, po svojoj je prilici najpoznatije okupljalište alpinista na svijetu - mjesto na kojem se planiraju, a potom po povratku proslavljaju sve ekspedicije na Himalaji. Sam hotel Thorong peak još je od šezdesetih godina prošlog stoljeća na ovamo, tradicionalno utočište hrvatskih i slovenskih alpinista, baš kao što je i nepalska agencija "Everest trekking" na čelu sa slavnim Tashi Jambu Sherpom, uobičajen hrvatski izbor za angažman šerpi i logističku potporu.

Kad je čuo da će njegovi ovogodišnji klijenti biti zapravo devetnaest djevojaka, Tashi nije žalio truda da angažira četvoricu ponajboljih šerpi koje je mogao naći, među kojima je čak i najmlađi, Dawa, već po nekoliko puta osvojio vrh Everesta, Cho Oye i Ama Dablana. Čak je i naš kuhar Rinzi nekoć na ekspedicijama bio glavni šerpa, tzv. climbing sirdar, pa su nam ovi sjajni momci, iako ih je bilo dosta manje u odnosu na broj ljudi koje angažiraju ostale ekspedicije, ulijevali velik osjećaj sigurnosti.

37 dana na 5.700 metara

Put iz glavnoga grada Nepala do prvih gradića u Tibetu, točnije NR Kini, gotovo je svim ekspedicijama skromnijeg

budžeta obilježen dugotrajnim truckanjem u premalom autobusu po blatnjavim i razrovanim nepalskim cestama, a potom i adrenalinskom vožnjom po "Cesti za pakao", uskoj neasfaltiranoj cesti koja prolazi iznad više stotina metara dubokih ponora i povremeno preko ili ispod blatnjavih bujica, a koju lokalci običavaju nazivati "autocestom". Prizori dubokih zelenih kanjona koje ubrzo smijeni prekrasna ogromna tibetanska ravnicu na 4.500 metara visine, nasreću, još uvijek puno jače ostaju u sjećanju od prljavih, malih kineskih prenoćišta gdje su na vratima soba ispisana imena desetaka ekspedicija koje su tu prošle prije nas.

Na vrhu Cho Oye,
2. listopada 2007. u
12.10 sati

Iako u današnje doba uspon na 8.201 metar bez kisika nije više toliko rijedak i neuobičajen čak ni za žene, dolazak do vrha čak pet djevojaka koje nikad prije nisu bile na Himalaji, od kojih su njih četiri to učinile bez kisika, vrlo je rijedak, ako ne i jedinstven u svjetskim razmjerima

Autobaza, mjesto na 5.000 metara visine, otkuda danas ekspedicije put nastavljaju pješice, još je prije desetak godina zbog svoje visine smatrana baznim kampom. Danas se pravom “bazom” smatra gotovo 700 metara viši nekadašnji “advanced kamp”, a zbog te promjene se Cho Oyu može pohvaliti najvišim baznim kampom na svijetu. Njegova visina od 5.700 metara nama je 37 dana predstavljala dom, a žuti šatori, najčešće obavijeni snijegom, pravo luksuzno utočište nakon spusta s planine.

Da bi se aklimatizirao za dugotrajni boravak na visini gotovo tisuću metara višoj od najvišeg vrha Europe, čovjek jednostavno mora biti spreman na patnju. Ne postoji

lagan način da se organizam prilagodi životu gdje je zasićenost zraka kisikom 30 posto manja od normalne. Trotjedni proces u kojem se to događa ispunjen je u najboljem slučaju čestim glavoboljama, a u najtežem povraćanjem, proljevima, teškim disanjem, temperaturom i u konačnici odlukom o povratku u nizinu. Neki organizmi jednostavno “genetski” ne mogu preko određene visine, a to se, čini se, dogodilo i Pavli Kovač iz Zagreba koja nas je morala napustiti već u autobazi. Mi smo ostale nastavile pak sa, na papiru jednostavnim, a u praksi napornim, planom aklimatizacije.

Put između baze i visinskog logora 1 na 6.400 metara karakterizirala je morena

- suhi ostatak ledenjaka u povlačenju, nakon kojeg je slijedila iscrpljujuća strma, 400-metarska padina. Neke od nas ovaj su dosadni kamenjar tijekom aklimatizacije prolazile čak četiri puta. U prvom je logoru, smještenom na vjetru izrazito izloženom sedlu, započinjalo carstvo vječnog snijega i leda, baš kao i najnaporniji dio puta - dionica do logora 2 na 7.100 metara na kojoj se nalazila i prva “tehnička” prepreka, dvadesetmetarski vertikalni komad seraka na kojem su šerpe, kao i uostalom na svim strmijim dijelovima puta, postavili fiksnu užad za sigurnije kretanje. Serak je bio i mjesto nevjerojatnih gužvi koje bi stvarali deseci alpinista, šerpi, no najčešće njihovi klijenti čije je loše poznavanje alpinističkih

reportaža

Zastava Primorsko-goranske županije u baznom logoru 1 na 6.400 metara, gdje je alpinistice na nekoliko dana u šatorima "zarobio" olujni vjetar

Da bi se aklimatizirao za dugotrajni boravak na velikim visinama i hladnoći, čovjek jednostavno mora biti spreman na patnju

tehnika na užadi prisiljavalo ostale na poduže čekanje začinjeno vjetrom i hladnoćom. Kako je visina rasla, omjer šerpi - Nepalaca rođenih na 4.000 metara visine, i "zapadnjaka" drastično se mijenjao u korist šerpi, kojima je uspon na Cho Oyu bio samo još jedan u nizu sezonskih poslova.

Vrijeme nam je okrenulo leđa

Drugi aklimatizacijski zadatak - uspon i spavanje u logoru 2 te povratak u bazu odradilo je bez većih problema, suprotno najoptimističnijim predviđanjima Darka Berljaka, čak devet djevojaka, pa je iskusni hrvatski himalajac uskoro bio na sto čuda kako da sastavi "jurišne" grupe. Naime, dok su u logoru 1 šerpe postavile četiri, a

u logoru 2 tri šatora, najviši visinski logor - onaj na 7.600 metara mogao se sastojati tek od dva mala šatora. Plan je bio da u svakoj od dvije grupe koje će pokušati osvojiti vrh budu po tri djevojke koje bi uz sebe imale po jednog šerpu. Ukoliko nekome u grupi bude zlo - rezonirao je Darko - ostale dvije djevojke, s obzirom na prisutnost šerpe koji bi se pobrinuo za oboljelu, mogu nastaviti osvajati vrh.

Kad je sve napokon bilo posloženo, vrijeme nam je okrenulo leđa i nekoliko nas dana ostavilo u neizvjesnosti hoće li se oblaci nad Tirkiznom božicom ikad više razmaknuti. Vođene mrvicom nade iz hrvatskog DHMZ-a koji je najavljiivao prozor dobrog vremena

prvih dana listopada, Iris i Darija Bostajnić i ja, odnosno prva grupa, krenule smo prema logoru 1 gdje će nas iduća tri dana olujni vjetar "zarobiti" u šatorima na 6.400 metara.

Iz svojih malih kućica koje su tresli snažni refuli jedino što smo mogle činiti je da promatramo kako šerpe ostalih ekspedicija polako skidaju šatore koje još uvijek nije "skinuo" vjetar i bez nade silaze u bazu. Kad se nakon tri dana vjetar napokon smirio, tek nas je dvadesetak alpinista, ne računajući mnogobrojne šerpe koji su krenuli "skidati" dvojku, startalo po snijegu i magli prema idućem logoru. Bez obzira na aklimatiziranost, svaka nam je dionica bila izuzetno naporna, a zadnjih je sat vremena

Suprotno očekivanjima, kretanje na “granici smrti”, u krajnje “prorijeđenom zraku”, a bez pomoći umjetnog kisika, ne oduzima dah, već snagu. U vrlo usporenom ali kontinuiranom ritmu stigle smo u 12,10 sati tog 2. listopada do vrha i nevjerojatan san koji smo sanjale proteklih godinu dana odjednom je postao stvarnost

Ozbiljna visinska oboljenja

Nakon što su grupe za osvajanje Cho Oye sastavljene, sve su djevojke prošle pomalo jezovit, ali potreban kratki tečaj korištenja injekcije kojom smo si, ako počnemo osjećati simptome moždanog ili plućnog edema, u bedro morale uštrcati famozni “lijek za visinsku bolest”, dexametazol. Puno češći, plućni edem karakterizira nakupljanje vode u plućima koje u konačnici sprječava disanje. A najsigurniji njegov simptom je učestali kašalj i zapjenjena slina. Nešto rjeđa posljedica visine, odnosno nedostatka kisika u zraku je moždani edem - oticanje mozga koje počinje laganom vrtoglavicom, a završava oduzetošću dijela organizma. Obje bolesti napreduju vrlo brzo i ukoliko se ne reagira pravodobno, završavaju sigurnom smrću. Nažalost, jedini sigurni lijek je što brži povratak na nižu visinu, što omogućuje dexametazol koji nakratko djelomice stabilizira organizam.

Budući da je na velikim visinama vrlo teško izvoditi spašavanja, prve simptome ovih poremećaja valja shvatiti krajnje ozbiljno. Idući najveći zdravstveni problem su smrzotine, češće na nožnim prstima, što je izrazito česta pojava ako je čovjek predugo izložen hladnoći. One mogu imati blaži oblik, što ga je primjerice na svojoj koži doživjela Darja koja još neko vrijeme neće osjećati četiri nožna prsta, ili puno teži, koji obično završava amputacijom. Još jedna česta pojava je i retinopatija, smanjena mogućnost vida, koja se na vrhu nakratko dogodila sestrama Bostjančić, a nisu rijetke ni halucinacije koje je, također nakratko, iskusila i Marija Mačešić.

hoda do logora 2, a kasnije i logora 3 po uglavnom strmom terenu, bilo ispresijecano pauzama nakon svakih dvadeset koraka.

Spavanje u visinskim logorima sastojalo se, inače, od puno prevrtanja i tek pokoje minute sna, a dizanje iz, na površini potpuno mokre i smrznute vreće, na najhladnijem od svih himalajskih osamtisućnjaka, nije dolazilo u obzir prije devet ujutro. Jedina iznimka bio je, naravno, polazak na taj posljednji juriš.

Planina je bila milostiva

Kad je budilica u premalom šatoru na 7.600 metara zazvonila u dva ujutro, kao i u svim visinskim logorima, valjalo je istopiti snijeg, napuniti termosice toplom tekućinom i priuštiti organizmu malo mlake juhe...

Dva sata kasnije, uzbuđene te perjanim hlačama i jakni unatoč poprilično smrznute, uz svjetla svojih “wonderica” polako smo se kretale prema vrhu, zadihano prelazeći drugu “tehničku” prepreku - uspon uz pomoć užeta na dvadesetmetarskoj stjenovitoj barijeri. Prelazak preko tog, u dolini relativno benignog “zida” - kazao nam je još u bazi jedan Talijan, bilo je nešto najteže što je ikad učinio.

Suprotno očekivanjima, kretanje na “granici smrti”, u krajnje prorijeđenom zraku, a bez pomoći umjetnog kisika - dopinga koji si priušti većina “summitera”, ne oduzima dah, već snagu. U vrlo usporenom ali kontinuiranom ritmu stigle smo u 12.10 sati tog 2. listopada do vrha i nevjerojatan

san koji smo sanjale proteklih godinu dana odjednom je postao stvarnost. Dan nakon nas na istu su točku, dva sata kasnije, došle i Marija Mačešić i Zadranka Jana Mijailović, nakon što su Iris Prebeg, a zatim i Milena Šijan zbog zdravstvenih problema odustale u ranijim logorima. Po drugi put zaredom u dva dana, do vrha je došao i naš glavni šerpa Lagpa.

Iako u današnje doba uspon na 8.201 metar bez kisika nije više toliko rijedak i neuobičajen čak ni za žene, dolazak do vrha čak pet djevojaka koje nikad prije nisu bile na Himalaji, od kojih su njih četiri to učinile bez kisika, vrlo je rijedak, ako ne i jedinstven u svjetskim razmjerima.

kartulina

“Tamo kod starog Petehovca, tiho se rađa zlaćan trak, prestaju snovi hladnog jutra, polako nestaje mrak...” - pjevao je danas davnih šezdesetih Ivo Robić, najveći bard hrvatske zabavne glazbe, veličajući Delnice kroz stihove Milana Krmpotića, danas uglednog senjskog šumara i književnika koji je temelje svog šumarskog znanja stekao u tada čuvenoj delničkoj Šumarskoj školi, a svoju ljubav prema tom gradiću oplemenio stihovima koje je kasnije uglazbila Heda Rački.

Pretpostavlja se da su na delničkom polju, pod lijepim Petehovcem, postojala ljudska naselja još u 12. stoljeću, a prvi pisani trag nalazimo u sudskoj ispravi izdanoj 24. veljače 1481. godine u Zagrebu tamnošnjim trgovcima kojima se potvrđuje kako nisu dužni plaćati putnu dadžbinu, tzv. trideseticu, feudalcima preko čijih posjeda putuju. U toj se ispravi prvi put spominju neka goranska naselja, među njima i Delnice. Od tada pa do danas Delnice su, poput brojnih drugih goranskih i hrvatskih naselja, prošle težak povijesni put u kojem je bilo puno bola, krvi i smrti, ali i dana ponosa i slave, a gotovo uvijek tijekom više od 500 godina postojanja bile su središte značajnog dijela Gorskog kotara.

Teška kriza devedesetih

Povijest Delnica u samostalnoj Hrvatskoj bilježi ponajprije iznimno tešku krizu koja je Delnice pogodila sredinom devedesetih. Pretvorba i privatizacija uništile su drvoprerađivačka poduzeća (“Jela”, “Brod na Kupi”, “Lučice”) u kojima je radio najveći broj ljudi. Stradala su i druga područja - privreda (“Seting”, “Svjetlost”), trgovina (“Goranin”), zatvoreni su hoteli “Risnjak” i “Delnice”, a bitno je pao i broj stanovnika. Ta ružna zbivanja nanijela su mnogo zla Delnicama i Gorskom kotaru stvorivši neugodno stanje siromaštva, besparice i besperspektivnosti. Na svu sreću ti tužni dani polako nestaju, a Delnice se polako oporavljaju i iznova pretvaraju u mjesto ugodnog življenja.

Gostu namjerniku Delnice danas imaju zaista što pokazati. Ljubitelji prirode i aktivnog odmora bezbrojne će užitke naći u vrhovima koji okružuju Delnice i s kojih se na Delnice pruža prekrasan pogled, a najbliža takva pješačko-planinsko-biciklistička lokacija je Park šuma Japlenški vrh. Oni skloniji planinarenju radije će odabrati Petehovac do kojeg se također može doći s nekoliko različitih odredišta, između ostalog i automobilom, a nagrada je pogled na Delnice kao na dlanu te odmor u restoranu Planinskog centra Petehovac. Tik do Petehovca su i Polane, planinska visoravan u koju su zaljubljeni brojni Delničani koji na tom

Sve atraktivnije od

*Nešto više o prošlosti Delnica
može se saznati posjetom
Kući Rački u Supilovoj ulici.
Kuća je sagrađena sredinom
17. stoljeća*

Delnice su se jedva oporavile od teške gospodarske krize sredinom devedesetih. Pretvorba i privatizacija uništile su drvoprerađivačka poduzeća u kojima je radio najveći broj ljudi. Stradala je i ostala privreda, trgovina, zatvoreni su hoteli, a bitno je pao i broj stanovnika. Danas je to drugačija priča

Turizam je budućnost

Delnički gradonačelnik Marijan Pleše uvjeren je u bolju budućnost svoga grada. "Nakon nekolicine skorojevića koji su pokušali loviti u mutnom, vidljivo je da se za ulaganje u Delnice javljaju sve ozbiljniji poduzetnici. To, kao i razvoj na području sportskog i turizma općenito temeljni su vidovi daljnjeg razvoja Delnica koje će, uvjeren sam, zbog sve bolje prometne povezanosti sa svim dijelovima Hrvatske, biti sve atraktivnije odredište za boravak i život. Naše opredjeljenje za sportski turizam već daje rezultate, a dodamo li tome i činjenicu

da imamo takva prirodna bogatstva kakva su NP Risnjak i Kupska dolina, onda je jasno da je turizam naša budućnost. Uz to naše su veliko bogatstvo i ljudi. U Delnicama djeluje četrdesetak udruga, što sportskih, što udruga kulture, i upravo njihov rad pokazuje da žele dati kreativan doprinos životu svog mjesta. No, da bi taj razvoj bio pravi, mi moramo mlade ljude zadržati u Delnicama i Gorskom kotaru općenito. A to se može učiniti samo ponudom novih radnih mjesta i mogućnosti rada i to nam mora biti primarni zadatak", smatra Pleše.

Ograđen i uređen prostor za jelensku divljač prava je atrakcija za svakog posjetitelja Delnica, pogotovo djecu

području imaju svoje kuće za odmor, čuvajući kroz njih svojevršno sjećanje na prošlost kada su na toj visoravni njihove obitelji imale sjenokoše, staje i poljoprivredna dobra.

Nesvakidašnji sadržaji

I u samim Delnicama mnoštvo je zanimljivih i nesvakidašnjih sadržaja od kojih, kao raritet koji u Hrvatskoj imaju samo Delnice, svakako treba spomenuti skijašku skakaonicu. Izgrađen 1948. godine taj je sportski objekt ugošćavao skijaše skakače iz Hrvatske i Slovenije sve do 1986. godine, a nakon dvadesetak godina mirovanja skijaški skokovi obnovljeni su 1. ožujka 2006. godine izazvavši golemu pažnju javnosti. Nastupilo je dvadesetak mladih slovenskih skakača, a nedugo poslije toga u delničkom Skijaškom klubu "Goranin" osnovana je skijaško-skakačka sekcija koju trenutačno čini sedam najmlađih skakača. Pod Japlenškim vrhom,

odredište za boravak i život

uz veliku pomoć Primorsko-goranske županije, bit će uređena i mala 15-metarska skakaonica koja će služiti upravo za treninge i pripremu najmlađih, a u planu delničkih skijaško-skakačkih entuzijasta je izgradnja Nordijskog centra koji bi bio sastavljen od četiri skakaonice, roler te staza za nordijsko i alpsko skijanje.

Druga delnička atrakcija je ograđen i uređen prostor za jelensku divljač. Riječ je o 2 hektara zemljišta neposredno uz Lovački dom u kojem je smješteno 35 primjeraka jelenske divljači, njih 32 su jeleni lopatari, a tri su domaći snažni jeleni. Najzaslužniji za njihov smještaj su djelatnici "Hrvatskih šuma" koji su prvih 5-6 primjeraka doveli 2002. godine s Brijuna, a tijekom godina broj ovih lijepih i plahih životinja je rastao i danas su prava atrakcija za svakog posjetitelja Delnica, ▶

Delnička skakaonica - nakon dvadesetak godina mirovanja skijaški skokovi obnovljeni su u ožujku 2006. godine

Delnice

kartulina

pogotovo djecu.

Orijentacija na sportski turizam

Oni koji žele saznati nešto više o prošlosti Delnica priliku za to naći će posjetom Kući Rački smještenoj u Supilovoj ulici. U kući sagrađenoj sredinom 17. stoljeća sačuvan je stari raspored prostorija, prikupljeni su i izloženi nekadašnji predmeti te sačuvan duh i dah starih vremena. Iako su dugo vremena bile u ozbiljnoj turističkoj krizi, Delnice posljednjih godina snažno koračaju i razvijaju se pretvarajući se u jedno od najznačajnijih turističkih naselja Gorskog kotara. Zasluge za to pripadaju u najvećoj mjeri privatnicima koji su pokrenuli hotelijerstvo - obitelj Kraljević rukovodi vrlo uspješno Hotelom "Risnjak", obitelj Savić vodi Planinski dom "Galeria", Zoran Buškulić kupio je i preuređio Hotel "Delnice", Dragutin Križaj obnovio je objekt na Petehovcu, u okviru "Hrvatskih šuma" uspješno djeluje i "Lovački dom", Jadranka Cindrić vodi sve uspješniji pansion "Centar", a broj privatnih iznajmljivača raste iz godine u godinu, kao i kvaliteta njihove ponude.

Naravno, do rasta broja smještajnih kapaciteta dolazi ponajprije zbog sve izraženijeg interesa gostiju za boravak u Delnicama, a među tim gostima u velikoj mjeri prednjače sportaši i sportske ekipe koji su najbrojniji gosti, primjerice, hotela "Risnjak" i "Delnice". Pretvaranje Delnica u omiljeno odredište za pripreme sportaša posljedica je odluke koju su u drugoj polovini devedesetih donijele tadašnje vlasti u dogovoru s Primorsko-goranskom županijom. Naime, tih je godina postalo jasno da se Delnice ne mogu oporaviti od udaraca koje je privrednom životu mjesta nanijela pretvorba i privatizacija pa se moralo razmišljati o novim smjerovima razvoja. Sportski turizam nametnuo se kao jedna od mogućnosti, ponajprije stoga što Delnice svojim zemljopisnim odrednicama i smještajem predstavljaju idealno mjesto za visinske pripreme sportaša, a postoji i određena sportska infrastruktura. Tako je uz veliku pomoć Primorsko-goranske županije obnovljena gradska sportska dvorana s bazenom, preuređena je kuglana, izgrađena teniska igrališta, preuređeno nogometno igralište, napravljeno pomoćno igralište kraj osnovne škole, a u planu je uređenje nogometnog igrališta na Petehovcu te izgradnja višenamjenskog objekta u Parku kralja Tomislava koji bi zimi služio kao klizalište, a u nezimskim mjesecima tu bi se igrao tenis, mali nogomet i odbojka, odnosno organizirale kulturne i zabavne priredbe. Ostvari li se uza sve rečeno i namjera o uređenju Nordijskog centra, Delnice će zaista postati pravi sportski gradić.

Obnovljeni hotel "Risnjak"

Lovački dom na Japlenškom vrhu

Dragutin Križaj obnovio je dom na Petehovcu

Gostu namjerniku, ljubitelju prirode i aktivnog odmora, Delnice danas imaju zaista što pokazati. Iako su dugo vremena bile u ozbiljnoj turističkoj krizi, Delnice se posljednjih godina pretvaraju u jedno od najznačajnijih turističkih naselja Gorskog kotara

Raspjevani grad

Za Delnice se, uz ostalo, može reći i to da su raspjevani grad. Uz KUD "Delnice" u okviru kojeg uz mješoviti pjevački zbor djeluju još i tamburaši te folklorna skupina, u Delnicama pjeva još i Veliki i Mali dječji zbor Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića te njihova folklorna skupina, Vokalni ansambl "Delnice" i vokalni sastav DIM, a iza njih

su, samo u tijeku ove godine, pobjeda na "Kvarneriču" (delnički osnovci pjesmom "Tvoja mića baybe") i prvi CD KUD-a "Delnice". Zasluge za ovu glazbenu živost i raznovrsnost svakako treba tražiti u tradiciji i sklonosti Delničana prema pjevanju, ali i u činjenici da u Delnicama punih pola stoljeća djeluje Glazbena škola Ive Tijardovića.

Čak 22 sportska kluba

No, po sportskim rezultatima Delnice već i jesu sportski gradić. Naime, u Delnicama koje broje svega nešto više od 4.000 ljudi, djeluju 22 sportska kluba! Najveći je broj nogometaša kojih u sedam uzrasta djeluje više od stotinjak, a seniorska ekipa već drugu je godinu član Četvrte HNL. Posljednjih godina u Delnicama je sve popularnija košarka kojom se bavi sedamdesetak mladića i djevojaka, a seniorska ekipa u vrhu je prvoligaškog A-2 natjecanja. Masovnošću se mogu pohvaliti i skijaši "Goranina" koji su godinama u vrhu hrvatskog skijaškog trčanja, a iz njihovih je redova, uz brojne prvake i viceprvake države, i dvostruka olimpijka Maja Kezele. Kuglači u Delnicama djeluju u čak 5 kuglačkih klubova, a na vrhu je drugoligaš "Goranin" koji prošle godine kao prvak 2. HKL Zapad u kvalifikacijama nije uspio ući u prvu ligu. No, zato tamo jesu, i to već treću godinu, stolnotenisačice "Petehovca", a najzaslužnija za delničku stolnotenisku bajku je obitelj Gardašević-Morić koja je u desetak godina predanog rada prešla put od županijskog ligaša do perspektivnog prvoligaša.

Ponos Delnica svakako su i članovi Orijentacijskog kluba "Ris" koji u šest godina postojanja bilježe osvajanje tri naslova klupskog prvaka države i bezbroj osvojenih pojedinačnih naslova. Rame uz rame s njima su i delnički šahisti koji djeluju u dva kluba, a puno više uspjeha posljednjih godina ima Šah škola Delnice koja bilježi izvrsne rezultate u konkurenciji najmlađih i djevojaka. Sjajne uspjehe u posljednje vrijeme bilježi Streličarski klub "Delnice" čiji članovi osvajaju naslove prvaka Hrvatske i bilježe uspjehe na europskim prvenstvima. Tu su još i boksači, kick boksači, karatisti, plivači, biciklisti, alpski skijaši, paraglajderi... a počele su i ozbiljne aktivnosti vezane uz osnivanje odbojkaškog i rukometnog kluba. Dakle, ljubiteljima sporta u Delnicama definitivno nije dosadno.

Prvi hrvatski olimpijac

Naravno, svaki grad, pa i Delnice, živi kroz svoje ljude, a za ovu Kartulinu odabrali smo nekolicinu poznatijih široj javnosti. Među njima je Siniša Vukonić, prvi hrvatski

Delnice

kartulina

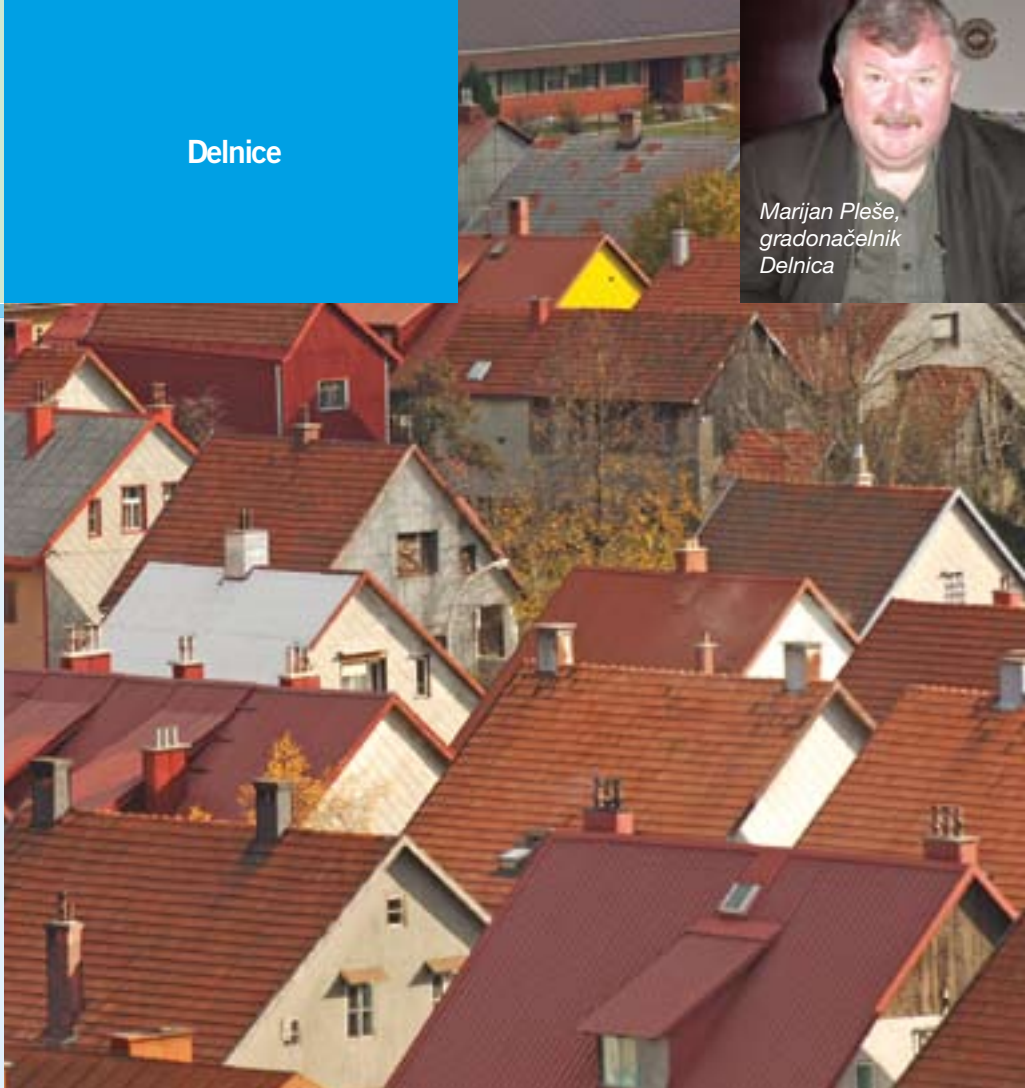
olimpijca, delnički skijaš trkač koji je 13. veljače daleke 1992. godine nastupom na skijaškoj utrci na 10 kilometara na Zimskim olimpijskim igrama u Albertvilleu postao prvi hrvatski olimpijca. "Danas sam ponosan na to doba, i koliko god sam onda imao poteškoća, naučio sam da treba izdržati, biti uporan, raditi i boriti se i nagrada će jednom doći. Nadam se", govori Vukonić koji se nada da će možda jednog dana kao trener opet doživjeti ljepotu Olimpijskih igara.

"U utrci na 10 km osvojio sam 74. mjesto, a nešto bolji bio sam u utrci na 15 km", prisjeća se Vukonić svog povijesnog nastupa. "Najviše mi je u sjećanju ostala utrka na 50 km. Naime, na toj dužini nikada ranije nisam trčao, ali baš zbog stanja u kakvom je bila Hrvatska odlučio sam trčati i dati sve od sebe. Bilo je izuzetno teško, a jaka kriza uhvatila me nakon istrčanog tridesetog kilometra. Bio sam potpuno iscrpljen i dehidriran pa sam jednostavno stao. Publika je to primijetila, znali su tko sam i da zastupam za Hrvatsku i počeli su navijati - 'Siniša, Siniša' i 'Croatia, Croatia'. Ne mogu opisati što mi je to u tom trenutku značilo, shvatio sam da su i oni uz mene, da podupiru i mene i ratom zahvaćenu Hrvatsku. Nakon tog navijanja nisam se želio predati, i iako sam bio beskrajno umoran, krenuo sam i istrčao svih 50 kilometara."

Jedan od onih koji veliku pažnju posvećuju prošlosti Delnica i očuvanju tradicije je i mladi delnički književnik Davor Grgurić, idejni začetnik i predsjednik Etno udruge "Prepelin'c". Članovi te udruge su nakon dvije i pol godine postojanja prikupili više od 600 ekponata, a u pripremi su dvije monografije vezane uz delničku baštinu: "Delnički svadbeni običaji" i "Delnički prišvarci" (nadimci) djela Željka Laloša, te "Delnička narodna nošnja" Sandre Malvić. "Na ideju o očuvanju goranske tradicije došao sam za vrijeme faksa u Rijeci i to nakon što sam vidio da se etno segmentu u Primorju posvećuje puno veća pažnja. Tako sam krenuo u istraživanje i zapisivanje starih goranskih narječja i običaja te prikupljanje starih predmeta. Krenuo sam najprije s radom na jeziku jer me književnost oduvijek privlačila pa sam stari delnički, ali i ostale govore goranskog kraja, ugradio u svoja djela 'Tajna krila šume' i 'Mačje laži', a dijalekt ću i ubuduće uključivati u svoj književni rad", govori Grgurić koji jezičnu tradiciju Gorskog kotara čuva i kroz radioemisiju "Žrj'oafka" koja se već pet godina emitira na Radiju Gorski kotar.

Brat i sestra Šporer

Sportski simboli Delnica su i brat i sestra Josip Šporer Pepi i Katarina Šporer Tošić.

Marijan Pleše,
gradonačelnik
Delnica

Delnice predstavljaju idealno mjesto za
visinske pripreme sportaša

Sportski simboli Delnica - Katarina i Josip Šporer

U Delnicama koje broje svega nešto više od 4.000 ljudi, djeluju 22 sportska kluba. Najveći je broj nogometaša i košarkaša, te skijaša i kuglača. Stolnotenisačice su u Prvoj ligi, streličari prvaci države, a tu su još i boksači, kick boksači, karatisti, plivači, biciklisti, šahisti, alpski skijaši, paraglajderi...

Posebne Kartuline

Naravno, priča o tome što sve Grad Delnice nudi ne bi bila potpuna bez spominjanja Broda na Kupi i Crnog Luga, sastavnih dijelova delničkog područja. No, spominjati ih tek uzgred ne bi bilo pošteno jer oba ova mjesta, sa svojom okolicom nude toliko sadržaja da se Delnice pri svakom turističkom predstavljanju opravdano diče svojim "trollistom".

Božanska ljepota i mir Kupske doline sa srednjovjekovnim središnjim naseljem poznati su već brojnim turistima, kao i divlja ljepota crnoluškog kraja na čijem se području prostire Nacionalni park "Risnjak". I upravo zbog tih posebitosti i vrijednosti Crni Lug i Brod na Kupi svaki za sebe zaslužuju jednu posebnu Kartulinu. Dakle, doći će i oni na red.

Davor i Lenka Grgurić, idejni začetnici Etno udruge "Prepelin'c"

Delnički skijaš trkač Siniša Vukonić (lijevo, s trenerom Darkom Štimcem) je 1992. godine nastupom na Olimpijadi u Albertvilleu postao prvi hrvatski olimpijac

Katarina je aktualna veteranska svjetska i europska prvakinja u bacanju kugle te dvostruka prvakinja Balkana u bacanju diska i kugle, a Pepi je u 77. godini još uvijek aktivni sportaš, član Kuglačkog kluba "Goranin", vlasnik 19 naslova prvaka Hrvatske u skijaškim skokovima te dva veteranska naslova prvaka Hrvatske u kuglanju!

Brat i sestra Šporer od djetinjstva se bave sportom, a za Katarininu naklonost ovom najzdravijem obliku ljudske aktivnosti kriv je upravo 13 godina stariji Pepi kojemu je kao četverogodišnja djevojčica pomagala u mjerenju skokova te uskoro i sama počela skakati. "Skakala sam do 13. godine kad su mi rekli da to nije sport za curice. Skakala sam sa zadovoljstvom, a pošto sam postupno išla s malih ka većim skakaonicama, straha nije bilo. Moj najduži skok je oko 35 metara na tadašnjoj 45-metarskoj skakaonici", govori Katarina koja je po završetku osnovne škole u Delnicama otišla u Sarajevo gdje će se baviti skijaškim trčanjem, rukometom, bacanjem kugle i diska, ostvarivši sjajnu sportsku karijeru tijekom koje je bila prvoligaška rukometašica te izvrsna atletičarka čiji rekord u bacanju kugle (14,91 m) postavljen 1966. godine još ni danas nije srušen. Iz Sarajeva 1992. godine njena obitelj bježi pred ratom, a ona se s kćeri Irenom vraća u Delnice i tu će se od 1995. godine nastaviti baviti sportom u kategoriji veteranki.

Jelena Kezele, članica Orijentacijskog kluba "Ris", višestrukih državnih prvaka

Brat Josip koji je u sportu cijeli život, ove godine obilježava punih 50 godina kuglanja, a bavio se vrlo uspješno i skijaškim skokovima te nogometom, bio kuglački trener muških i ženskih ekipa, nogometni i skijaški trener, nogometni i skijaški sudac te sudionik ZOI u Sarajevu kao dio organizacijske ekipe. Koliko sport znači čovjeku vidi se iz činjenice da mu zaista nitko ne bi dao 77 godina. Pepi svakog tjedna uz dva treninga ima i utakmicu subotom i to mu je, kaže, premalo: "Sve mi je jasnije da ću onog trenutka kada stanem sa sportom stati i sa životom. Čovjek je stvoren za kretanje i mislim da je to put do zdravlja."

ekoetno

Okus mora - isporučuje oku

Gastronomske čarolije pod nazivom "Okus mora" iz Novog Vinodolskog osim na hrvatskim, slovenskim i talijanskim trpezama, uskoro će biti i na širem europskom tržištu. Iz zasad male tvornice u novljanskoj poduzetničkoj zoni Zapad na tržište se plasira sedamnaest različitih proizvoda od morskih plodova i ribe. Uz ostalo, tu su delikatesna salata, novljanska salata, salata od hobotnice, marinirani inćuni, rolani marinirani inćuni s punjenim maslinama, marinirana srdela, marinirane kozice, marinirane kozice i

dagnje, marinirana hobotnica, slani inćuni, rolani slani inćuni s kaparima, rolani slani inćuni s kozjim sirom, rolani slani inćuni s kaparima, paprikom i krastavcima te slane srdele. Te delicije iz Novog Vinodolskog može se kupiti u velikim trgovačkim lancima, a i mnogi ugostitelji i hotelijeri koriste ih u svojoj ponudi gastronomskih specijaliteta.

Velika ulaganja u poslovni prostor

Tvrtka je otvorena prije tri godine pod nazivom "Žabica", u vlasništvu zagrebačke tvrtke "Teico", a osnovna djelatnost je prerada ribe i ribljih

proizvoda. Posluje pod brandom "Okus mora", čiji su proizvodi prepoznatljivi na tržištu. Pakiraju se u posudice od 160 do 500 grama za maloprodaju, a za veleprodaju pakiranja su od 600 pa do 5.000 grama.

- U Hrvatskoj smo prisutni u svim robnim lancima i malim delikatesnim dućanima, na slovenskom tržištu prodajemo pod istim brandom, a u Italiju izvozimo pod drugim nazivom. Proizvodnja je trenutno mala zbog premalog kapaciteta objekta. Od DIP-a u stečaju otkupili smo sve objekte i u izradi je projekt nove tvornice. No problem je obližnja betonara, a drugi problem je kanalizacija, što je Grad Novi Vinodolski obećao da će

Iz zasad male tvornice u novljanskoj poduzetničkoj zoni Zapad na tržište se plasira sedamnaest različitih proizvoda od morskih plodova i ribe. Postojeći pogon djeluje u šesto četvornih metara, a novi će imati oko petnaest tisuća kvadrata

Okus Jadrana

Trenutačno je četrdeset zaposlenih, a kada proradi nova tvornica bit će ih oko četristo

riješiti. Proizvodnja ne može stati, stoga smo nedavno izgradili veliku septičku jamu, kao privremeno rješenje - doznajemo od predsjednice Uprave Maje Blagus.

Trenutačno je četrdeset zaposlenih, a kada proradi nova tvornica bit će ih oko četristo. Sve se radi ručno, u sterilnim uvjetima, na niskim temperaturama.

- Prema planovima, u naredne tri godine napraviti ćemo hale za prijem, preradu i konfekcioniranje ribljih proizvoda. Trenutno radimo velike komore za skladištenje ribe, a kapacitet jedne komore površine od šesto četvornih metara je od sedamdeset do osamdeset tona ribe. U prvoj fazi u pripremi su tri komore, a onda ćemo vidjeti što dalje. Pozicija i lokacija tvornice je odlična. Blizu su nam Dalmacija i Istra, od čijih ribara otkupljujemo ribu. Sirovina je isključivo domaća riba ulovljena u Jadranskom moru, soljena, marinirana octom i zaštićena suncokretovim uljem, bez konzervansa i aditiva, s rokom trajanja od tri do šest mjeseci - dodaje predsjednica Uprave.

Koncesija za ribogojilište pastrva i lososa

Postojeći pogon djeluje u šesto četvornih metara, a novi će imati oko petnaest tisuća kvadrata, od toga sedam tisuća kvadrata postojećih hala u kojima je bio DIP, koje će se rekonstruirati.

Kupci su iskazali zadovoljstvo prozirnošću ambalaže koja im omogućuje da vide proizvod koji kupuju

Podrška PGŽ-a i HGK

- Moramo istaknuti podršku Županije u organizaciji sudjelovanja "Okusa mora" na manifestacijama poput Zagrebačkog velesajma, kao i svih događanja na nivou Županije odnosno u inozemstvu gdje nam je omogućena prezentacija naših proizvoda u okviru gastronomske ponude Primorsko-goranske županije - ističe Maja Blagus, i dodaje:

- Ove godine bili smo i sudionici sajma European Sea food u Brusselesu u organizaciji HGK, gdje smo ostvarili kontakte od kojih su neki u finalnoj fazi realizacije. Naše izlaganje na sajmu popraćeno je reportažom u časopisu Eurofish, namijenjenom proizvođačima i dobavljačima vezanim uz riblju industriju, pod nazivom "Okus mora - isporučuje okus Jadrana".

U pripremi je i redizajn omota postojeće ambalaže. Kupci su iskazali zadovoljstvo prozirnošću ambalaže koja im omogućuje da vide proizvod koji kupuju pa će se promjena odnositi na samu etiketu kao i dodavanje knjižice s receptima. Kvalitetu naših proizvoda postićemo promptnom obradom svježe ribe pri čemu ona zadržava svoj izvoran okus i čvrstoću svježe ribe, a osim što ju možete konzumirati kao gotov obrok, možete ju kombinirati s drugim namirnicama te se u trenu mogu dobiti razne gastronomske delicije pri čemu je kupac glavni kreator završne note samog jela. U skoroj budućnosti planiramo izaći na tržište s novim proizvodima koji će dodatno obogatiti našu paletu različitih delicija.

U planu je plasiranje asortimana na rusko tržište, na koje će se izvoziti poluproizvodi - punjene lignje, panirani filei oslića, panirana hobotnica, umaci za tjesteninu na bazi morskih proizvoda...

Prije dva mjeseca tvrtka je kupila ribogojilište u Žrnovnici, gdje će se uzgajati losos i pastrva. Plan je da u iduće tri godine proizvodnja bude oko sedamsto tona, a danas je to 39 tona. Koncesiju za ribogojilište dala je Primorsko-goranska županija.

- Pastrva i losos će se konfekcionirati i izvoziti. Sada je u tijeku probna proizvodnja. Do sada smo uložili oko milijun i pol eura, a mislimo još barem dvostruko investirati, uz pretpostavku da se planovi ostvare. Naša orijentacija je izlov ribe iz Jadrana i izvoz gotovih proizvoda - zaključila je Maja Blagus, predsjednica Uprave tvrtke "Okus mora" iz Novog Vinodolskog.

sport

Danijel Gospić
podvodni ribolovac

Danijel Gospić, dvadesetšestogodišnji Malološinjanin, doista gotovo da živi pod morem. Barem je tako izgledalo dok sam pokušavao s njim stupiti u kontakt radi ovog razgovora - na mobitel se preko dana uopće ne javlja, tek predvečer, kad stigne doma nakon cijelog dana provedenog na moru, pregleda tko ga je tražio. More mu znači sve. I ako ne ide na more loviti, primjerice zbog vremena, uvijek je tu negdje u blizini - ili skoči na neku barku pogledati neki motor, u điru je s prijateljima...

Iako je zaposlen kao konobar u konobi "Corrado", jednoj od najpoznatijih ribljih konoba u Lošinj (čiji vlasnik ima puno razumijevanja za Danijelove sportske aktivnosti), on je prije svega podvodni ribolovac, to mu je životni poziv, opredjeljenje, hobi... Danijel ima podršku obitelji, uostalom, s mamine strane svi su mu bili ribari, a na natjecanjima ga danas prati brat, koji se rekreativno bavi podvodnim ribolovom.

Nije mi još sjelo da sam prvak Europe

Kad si se počeo natjecati? Reci nam nešto o svojim uspjesima.

- Sa šesnaest godina sam se počeo natjecati i prve tri godine stjecao iskustvo,

nisam baš imao velike rezultate. Pobjedio sam 2001. godine na Međužupanijskom prvenstvu u Puli, kvalifikacijama za pojedinačno državno prvenstvo. Na svom prvom državnom prvenstvu u Cresu, a lovilo se ispred Martinšćice, imao sam najbolji rezultat prvog dana natjecanja. Tada me uočio i izbornik, iako sam na kraju prvenstvo završio na sedmom mjestu. 2002. sam bio treći na Šolti, 2003. sam pobijedio na Rabu, kao najmlađi državni prvak uopće. Nakon dva druga i jednog trećeg mjesta na državnim natjecanjima, a ove godine sam bio četvrti.

Međunarodni rezultati?

- Na Europskom prvenstvu u Portugalu 2003. godine osvojio sam 9. mjesto pojedinačno, na Svjetskom prvenstvu u Čileu 2004. godine 15. mjesto, na Europskom prvenstvu u Portugalu 2005. godine 4. mjesto ekipno, na Svjetskom prvenstvu u Portugalu 2006. pojedinačno osmi.

I konačno ove godine u Španjolskoj - prvak Europe.

- Tako je, ali meni to još nije sjelo, dobrih dvadesetak dana mi je trebalo da shvatim što sam napravio. Na Europskom prvenstvu bilo je 17 reprezentacija po 3 lovca, ukupno

Prvaci u improvizaciji

Kako se snalaziš s reprezentacijom na velikim natjecanjima?

- Mi smo na velikim natjecanjima autsajderi u neku ruku jer nemamo novaca kao velike reprezentacije, Španjolska, Italija, Portugal. Oni imaju puno više sredstava, stoga i bolji pregled terena jer mogu doći na natjecanje ranije i provesti više vremena u pripremi. Mi imamo maksimalno 7-8 dana za upoznavanje terena, i ako se iznenada promijene vremenski uvjeti, moraš zaboraviti sve pozicije koje si našao i početi loviti ispočetka. Zato je kod nas dosta zastupljena improvizacija. No, tu se jako dobro snalazimo.

U 26. godini već si prvak Europe u sportu u kojem se najbolji rezultati postižu u zrelijim godinama. Kakvu sportsku budućnost priželjkuješ?

- Kako u našem sportu nema Olimpijade, vrh je Svjetsko prvenstvo. Sljedeće je u Venezueli na kojem ću sudjelovati kao standardni član reprezentacije. Ne bavim se prognozama jer u ovom sportu do zadnjeg trena ništa ne znaš i sve je moguće.

Najveći Danijelov ulov je gof od 31 kilograma (na slici). Najveća kimnja koju je ulovio imala je 22 kg, a zubatac 10 kg

Trudim

Stvarno mogu duboko zaroniti, lovio sam ribu na 37 metara dubine, ali ne tjeram rekorde, pazim na sigurnost. Mogu držati dah do 2 i pol minute, ali to nisu moje krajnje granice, već granice do kojih idem zbog sigurnosti. Preferiram brzo loviti ribu, što manje ostajati na dnu

*U nemogućim uvjetima
dajem sve od sebe -
Danijel Gospić s ulovom*

se ne riskirati pod morem

51 natjecatelj. Prva reakcija bila je opće veselje, još tamo u Španjolskoj. A onda se emocije malo stišaju. Pa kad stigneš doma opet ti svi prijatelji čestitaju... Zbunjuje sve to i treba vremena da se sve to složi. Sve u svemu, prelijepo! Drago mi je što je Livio Fiorentin sve to snimao pa imamo trajnu uspomenu.

Najmlađi u reprezentaciji

Misliš li da je tvoja mladost prednost iako su drugi natjecatelji možda iskusniji?

- Nije stvar samo u mladosti, iako jesam najmlađi u reprezentaciji, ostali članovi imaju

od 33 do 40 godina. Moja je prednost i što sam se ribolovom počeo jako rano baviti. S 19 godina sam počeo loviti s Branimirom Gulamom iz nerezinskog kluba "Škarpina", čovjekom koji je imao ogromno iskustvo na moru i koji mi je prenio svoje znanje. To puno znači mladiću od 19-20 godina kad ga uči jedan iskusni podvodni ribolovac od 45-46 godina. Ja sam sve upijao i brzo učio. I danas sam član "Škarpine", jer mi klub može osigurati više sredstava za natjecanja. Tu sam prezadovoljan jer me odlično tretiraju. Uz to, odnedavno mi je sponzor veliki talijanski proizvođač sportske opreme Cressi

Sub, pa mi je i s te strane lakše.

Možeš li ti zbog mladosti zaroniti dublje, ostati duže pod morem?

- Ma nije u tome stvar. Ja stvarno mogu duboko zaroniti, lovio sam ribu na 37 metara, možda i malo više, ali ne tjeram rekorde, pazim na sigurnost. Nemam neke posebne fizičke predispozicije, nisam toliko jak, ali izgleda da je bitnija psihofizička spremnost i kondicija. Mogu držati dah do 2 i pol minute. To nisu moje krajnje granice, već granice do kojih idem zbog sigurnosti. Preferiram brzo loviti ribu, što manje ostajati na dnu.

sport

Danijel Gospić
podvodni ribolovac

Znači ne riskiraš pod morem?

- Ne, nikada. Jer bolje da pobjegne ta riba, uloviti ćemo je drugi put, ako ne nju onda neku drugu. Mislim i na svoju obitelj, roditelje i brata, curu, hrpu prijatelja... Svi oni drže do tebe i moraš prema tome imati neki respekt.

Najzbudljivije je loviti u gužvi

Lovio si u raznim morima. Je li lakše loviti blizu doma ili ti je svejedno?

- Snađem se ja svugdje. Lovio sam u Tihom i Atlantskom oceanu i u Sredozemnom moru. Svugdje ima više riba nego kod nas, pogotovo u oceanu jer je veća cirkulacija ribe. Ali tamo su drugačiji uvjeti, znaju biti ogromni valovi, jake struje. Ja nemam problema sa snalaženjem i fasciniraju me drugačiji i novi uvjeti. Sve je to izazov, pogotovo ako je naprimjer more mutno ili su veliki valovi. U takvim uvjetima upravo dajem sve od sebe.

Gdje je bilo najzanimljivije, gdje najopasnije?

- Svako mjesto na koje ideš ima nešto novo i zanimljivo. Naprimjer Atlantski ocean je zanimljiv jer su ribe puno veće i puno snažnije zbog jakih struja. U Tihom oceanu susretao sam meduze promjera do 2 metra, zauzimaju slojeve ispod površine debele po 2-3 metra i moraš dobro paziti gdje ćeš izroniti. U Čileu smo susretali foke, u Brazilu kornjače i ogromne galebove. Morskog psa sam vidio na Šolti, bio sam na barci i skoro sam iz znatiželje išao u more.

Među zanimljivosti spada i slučaj kad si jednim okidanjem ulovio dvije ribe?

- Više puta sam odjednom ulovio dvije, pa i tri ribe. To čak i nije tolika slučajnost ako imaš veću koncentraciju riba u nekoj rupi pa malo pričekas da se poklope. Meni su najzbudljiviji trenuci na natjecanjima kad lovim u gužvi, kad na istu poziciju dođe nekoliko lovaca. Tada treba biti brži, proradi adrenalin. Privatno, najviše volim uloviti neki trofej, a najviše mrzim kad mi se neka riba skine. Bez veze će krepiti, onako ranjena. Bolje da ju promašim.

Riba se opametila

Kažu da je ribolov sve teži ne zato što ima sve manje riba nego zato što ribe brzo uče. Je li to moguće?

- Da, to je sigurno tako, jer se sjećam kad sam počeo loviti ribu malo ozbiljnije, ta riba se dala puno lakše uhvatiti. Danas se riba opametila i izbjegava sve ove starije principe lova, naučila se na njih. Živi na mjestima gdje se ne može lako uhvatiti, ne zavlaci se u rupe, a i zna kako pobjeći ribolovcima.

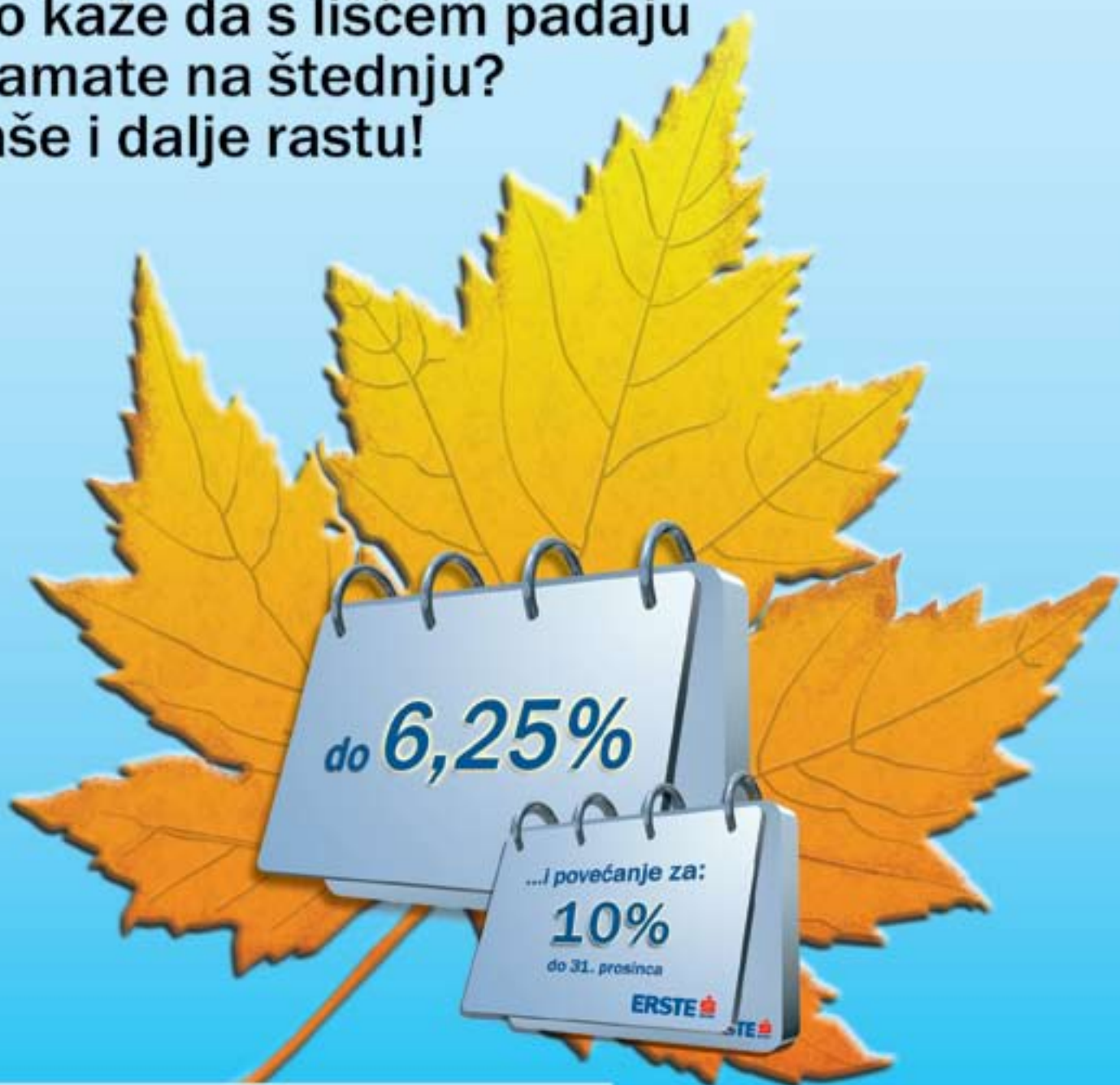

energo
živjeti bolje!

spojeni!

priključenje Rijeke na prirodni plin

Tko kaže da s lišćem padaju
i kamate na štednju?
Naše i dalje rastu!

ERSTE
BANK
Jer ste Vi na prvom mjestu.

Štedite u Erste banci jer naše kamate su visoke i na nižim temperaturama! A do 31. prosinca očekuje Vas posebno iznenađenje: povećanje kamatne stope za 10% na sve nove uloge u kunama u modelu standardne i rentne štednje oročene do 2 godine.

Kamatna stopa do 6.25% ima sigurno i odlično djelovanje na Vašu štednju.
Erste banka. Jer mi se brinemo o Vašoj štednji kao da je naša vlastita.

Adrijano Nikolić
kuhar iz Malog Lošinja

portreti

Kada vam netko nakon 36 godina profesionalnog kuhanja s neskrivenim oduševljenjem i gotovo mladenačkim žarom i entuzijazmom pripovijeda - opet o kuhanju, nemoguće je ostati samo pasivan slušatelj koji vrijedno zapisuje bilješke.

Već nakon nekoliko rečenica osjetite miris aromatičnog bilja, punoću pravog maslinovog ulja, neodoljivu slatkoću domaće marmelade... Sve to, i još mnogo više, osjeća se u razgovoru s Adrijanom Nikolićem, kuharom iz Malog Lošinja koji je svoje zvanje stekao daleke 1971. godine u svom rodnom gradu. Nekoliko godina radio je u "Jadranci" čiji je bio stipendist tijekom školovanja, pa u hotelu "Bellevue", u autokampu "Poljana", u "Kadinu" - sve su to ugostiteljski objekti na Lošnju. Predavao je teorijske predmete i praksu brodskim kuharima u današnjoj Srednjoj školi Ambroza Haračića, a želja za napredovanjem i stručnim usavršavanjem odvela ga je i u svijet. O tom razdoblju kaže: "Ljeti sam radio doma, a zimi u Italiji, u Trentu, gdje je moj gazda upotrebljavao puno timijana i drugog aromatičnog bilja u pripremi raznih lokalnih trentinskih i friulanskih jela. Sjećam se da je radio izvrsne raviole s raznim vrstama lokalnih sireva što mi je dalo ideju da i ja razmislim o našim lokalnim receptima, tj. o upotrebi aromatičnog bilja."

Tako je zapravo i nastala vaša prva knjiga "Kuharski izazovi s moga otoka"?

- Da, ja sam u razdoblju od 1997. do 2002. istraživao i proučavao lošinjско samoniklo povrće i začinsko bilje, cvijeće, koje se također može izvrsno upotrijebiti u kulinarstvu, pa masline i vinovu lozu... Knjiga je, osim na hrvatskom, objavljena i na njemačkom i talijanskom jeziku i mislim da je dobro prihvaćena; prodano je preko 2.000 primjeraka.

Sladoled s maslinovim uljem

Knjiga obiluje zanimljivim i, za nas laike, pomalo neobičnim jelima poput pite od maslačka, morskog lista s ljubicama, juhe s nevenom, a dopunjena je i kreativnim receptima s maslinama i maslinovim uljem čiji ste autor.

- Mislim da trebamo znati valorizirati ono što je naše, izvorno. Evo, prije dvije godine napravio sam za proslavu Gospe od Zdravlja u Nerezinama (tradicionalna svetkovina, 21. studenoga) sladoled s maslinovim uljem, što je svakako neobično. Jako je dobra i slana torta od otočnog bilja s maslinama. Ove godine ću za istu feštu pripremiti "kolačinu z žvacetom" s malo bruske prema receptu starom više od 120 godina. Ovo otočno jelo pripremala je još nona Nikoline Dlake (od koje

sam dobio recept) kada je udajom došla u Sv. Jakov.

Eto, stigli smo i do vaše druge i treće knjige, nazvane istim imenom - "Otočna korabljica". Jedna je zbirka kuharskih zapisa, a druga povijesni pregled turizma na Lošnju. Promovirane su gotovo jedna za drugom, u svega nekoliko dana.

- Nakon prve knjige shvatio sam da nisam napisao niti jedan pravi, stari otočni recept pa sam krenuo u potragu, ne samo za receptima nego i za kuharima. Netko je radio u ovom pansionu, netko u onom, jedan u hotelu, drugi u gostionici... Zapravo sam paralelno sakupljao recepte i istraživao povijest kulinarstva na našem otoku. Došao sam i do starih nonica koje su imale recepte zapisane na venecijanskom dijalektu, na puntarskom... U knjizi receptata sačuvani su i originalni rukopisi, a uz svaki recept prikazana je i nutritivna vrijednost namirnica koju je napravila naša poznata nutricionistkinja Donatella Verbanac.

Dokumentirao povijest otočnog turizma

Razgovarajući, zajedno listamo knjigu. Ona zaista nije tek obična kuharica kakvih se na desetke može pronaći na policama naših knjižara. Stranice "Otočne korabljice - kuharskih zapisa" pune su uspomena, mirišu nekim davno zaboravljenim mirisima otoka. Svoje kulinarsko putovanje Adrijano Nikolić počinje pričom iz Velog Lošinja, nastavlja se receptima kuhara i kuharica, nona i nonića iz Malog Lošinja, zatim Čunskog, Suska, Nerezina, Beleja...

Uz originalne rukopise, stare fotografije i one novijeg datuma, knjiga je obogaćena i crtežima starog oruđa, npr. stroja za tiješnjenje grožđa, starog žrnja, pribora za izradu i čuvanje sira, a uz svaki recept čitatelju su podastrte i neke povijesne činjenice. Na otoku Lošnju izmjenjivale su se različite kuhinje - talijanska, njemačka, mađarska - tako da se u "Korabljici" zaista može pronaći za svakoga ponešto.

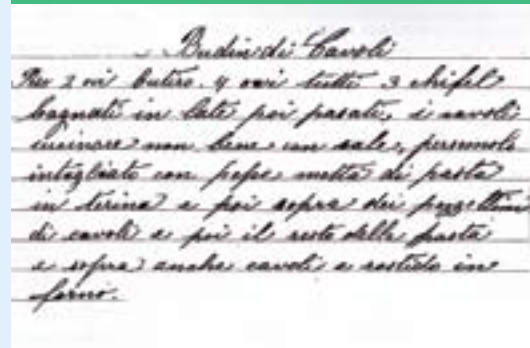
Rekli ste da ste paralelno sakupljali recepte i istraživali povijest ugostiteljstva i turizma na Lošnju. Uz "Kuharske zapise" izašla je i "Otočna korabljica" u kojoj su sakupljeni svi podaci i fotografije do kojih ste uspjeli doći.

- U njoj sam pokušao opisati i dokumentirati povijest otočnog turizma. Knjiga je pomalo autobiografska jer se u njoj spominju moji roditelji i nona. U knjizi je opisana i povijest rada više od 60 lošinjških pansiona, gostionica i hotela. Evo, još za vrijeme Austrije u Lošnju je postojao ljetni i zimski turizam, pojedine vile u kupaonicama su imale toplu morsku vodu. Lošinj ima mnogo

Kuharice manje eksperimentiraju

Na naše stereotipno pitanje zašto su muški kuhari bolji od ženskih Nikolić spremno, ali bez oholosti odgovara: "Kuharice su jako dosljedne u svom pozivu, sve shvaćaju previše ozbiljno, dobro kuhaju, no manje eksperimentiraju i kreiraju od muških kolega. Uostalom i kod kompozitora je slično, puno je više muškaraca."

Stranice Nikolićeve "Otočne korabljice - kuharskih zapisa" pune su uspomena, receptata kuhara i kuharica, nona i nonića iz Malog Lošinja, Čunskog, Suska, Nerezina, Beleja...

moćnosti za kvalitetan turizam, samo treba znati kako gostu pružiti sve što želi.

Već 16 godina radite u Italiji, na jezeru Garda. Kako izgleda vaš radni dan tamo? Što radite kad ste na Lošnju?

- U Lago di Garda radim otprilike pola godine, hotel u kojem radim ima 4 zvjezdice i pripada lancu hotela Europlan. Hotel je otvoren samo od ožujka do listopada. Kad sam u Lošnju vrijeme uglavnom provodim čitajući literaturu vezanu uz kulinarstvo te se na taj način usavršavam. Kuhar ne može početi u svijet bez osnovnog znanja, i to stalno govorim svojim učenicima, no osim kroz praksu, može se i mora usavršavati i pohađajući razne seminare, manifestacije, stručne skupove, natjecanja. Vani veliki

Kuharstvo

hotelski lanci puno ulažu u školovanje mladih kuhara. Kuharstvo je prekrasan poziv u kojem se pružaju velike mogućnosti napredovanja, ali naglašavam da taj posao treba voljeti. Meni se osobno najviše sviđa kreativna kuhinja - volim spoj tradicije i kreativnosti.

Adrijano
Nikolić dobitnik
je mnogih
kulinarskih
priznanja, kod
nas i u svijetu

Nakon prve knjige shvatio sam da nisam napisao niti jedan pravi, stari otočni recept pa sam krenuo u potragu, ne samo za receptima nego i za kuharima. Netko je radio u ovom pansionu, netko u onom, jedan u hotelu, drugi u gostionici... Paralelno sam sakupljao recepte i istraživao povijest kulinarstva na otoku Lošinj

Ljude stalno poučavati kako koristiti plodove prirode

Kulinarstvo se s vremenom mijenjalo, promijenio se i način kuhanja, čuvanja namirnica. Koliko danas kod prosječnog otočnog čovjeka ima tradicije u prehrani, kako ju možemo sačuvati za buduće generacije?

- Treba koristiti ono što nam je od obilja tradicije ostalo, više se orijentirati na plodove mora, alge, trave, začinsko bilje. Nažalost, pravog domaćeg sira gotovo da i nema, nema više puno vinograda na Susku, rijetko gdje se peče domaći kruh. Globalizacija je svuda prisutna. Ljude treba stalno poučavati kako koristiti plodove prirode i kako u njima uživati. Treba ih naučiti kako brati samoniklo bilje ili mirisne trave ili pinjole koji su neusporedivo bolji i aromatičniji od onih uvezenih iz Kine. Edukacija treba početi od najmanjih, od vrtića, da i djeca znaju što je maslina, kadulja, lavanda - samo tako će spoznati otočne mirise i okuse.

S takvom vrstom edukacije ipak se nedavno počelo.

- U organizaciji Turističke zajednice Malog Lošinja i Sandre Nikolich priređeni su "Dani kadulje", prekrasna manifestacija. Isto bi se moglo pokušati s planikom, od nje se nekada radila izvrsna rakija i marmelada. Lošinj je pun agruma, sada će biti "Dani naranči i limuna". Liker od limuna, popularni limoncello, lako se pripravlja, a okus i miris su mu neusporedivi s onim kupljenim u nekom supermarketu.

se mora voljeti

Kuharstvo je prekrasan poziv
- Nikolić "u elementu"

obljetnice

Gradska glazba Krk nedavno je svečanim koncertom obilježila 175. obljetnicu svog postojanja. Nakon što je prošle godine proslavljena 130. obljetnica postojanja jedriličarskog kluba "Plav" iz Krka, jubilej krčkih svirača još je jednom podsjetio na iznimno dugu i bogatu povijest kulturnih i sportskih udruga grada Krka čiji su stanovnici očito i u davnim vremenima poklanjali veliku pažnju organiziranom obogaćivanju svog slobodnog vremena. Članovi jedne od najstarijih kulturnih udruga u Primorsko-goranskoj županiji, ali i Hrvatskoj, svoj veliki jubilej obilježili su kako limenjicama i priliči - svirkom odnosno predstavljanjem dijela svog bogatog repertoara.

Duga i bogata prošlost Glazbe seže u početak 19. stoljeća. Iako do danas nažalost nije pronađen pisani dokument koji bi sa sigurnošću potvrdio točan datum njenog osnutka, prema prikupljenim zapisima pohranjenim najvećim dijelom u tršćanskom arhivu, zaključuje se kako je najvjerojatnija godina formalnog osnutka Gradske glazbe Krk 1832., unatoč tome što se iz pojedinih povijesnih materijala razaznaje kako su Krčani svoje trube, trombone i klarinete svirali i ranije, već negdje oko 1820. godine. Budući da se u jednom dokumentu datiranom upravo 1832. godine prvi put spominje "krčki puhački orkestar", ta je godina prije nešto više od desetljeća i službeno prihvaćena kao godina osnutka Gradske glazbe.

Obitelj Udina uvijek imala nekog svog u orkestru

Tijekom dugih godina njenog postojanja, voditelji tadašnje Limene glazbe Krk

baštinila tradicionalni primorski folklorni izričaj u kojemu su važnu ulogu igrale sopele i drugi narodni instrumenti, dobrim dijelom romanizirani stanovnici grada Krka svo su vrijeme čuvali svoj pomalo drugačiji i za šire okruže atipičan folklor u kojemu je gradski puhački orkestar igrao zapaženu ulogu.

Političke neprilike preslikane na Glazbu

Glazba je tijekom svog gotovo dvostoljetnog postojanja uvijek dijelila sudbinu Krčana. Sve nepovoljne i teške okolnosti kojima je stanovništvo grada ali i otoka bilo izloženo tijekom mnogih društvenih, političkih i gospodarskih mijena na ovim prostorima ostavljale su traga i na Glazbi. Tako je primjerice 1905. godine došlo do rascjepa u samom orkestru, a na inicijativu tadašnjeg krčkog biskupa dr. Antuna Mahnića formirana je "Krčka hrvatska limena glazba" pod vodstvom Josipa Udine. Toj je udruzi, zbog tadašnjih političkih prilika, gradska vlast otežavala rad. Svojevremeno su, kako je zapisao jedan od bivših voditelja, pokojni Anton Udina, Talijani pokušavali upravo Gradsku glazbu iskoristiti za pridobivanje simpatija Krčana. Talijanske su vlasti ovdašnjim sviračima nabavile 35 novih instrumenata koje, napominje u svom tekstu Udina - nije imao tko svirati jer se većina svirača nije željela uključiti u rad nikad potpuno zaživjele "konkurentne" talijanske glazbe koja je za razliku od izvornog društva uživala sve privilegije lokalnih političkih struktura.

Dotadne su neprilike donijele i kasnije godine kada je zbog poslijeratnog iseljavanja glazbenika talijanske narodnosti sastav Gradske glazbe bitno oslabljen. Ipak, nakon

Jedna od najstarijih fotografija članova Gradske glazbe Krk iz druge polovine 19. stoljeća

Udine preuzima prof. Ivo Čargonja, danas umirovljeni profesionalni glazbenik iz Rijeke. Svoje bogato sviračko iskustvo stečeno radom u orkestru HNK Ivana pl. Zajca, ali i vođenjem Gradske glazbe Trsat, prof. Čargonja je pretočio u svakodnevni rad s većim brojem mladih Krčana koji danas čine okosnicu Glazbe.

Prof. Čargonja (koji Glazbu vodi i danas) unio je mnoštvo noviteta u repertoar Gradske glazbe Krk koja osim često izvođenih starih krčkih melodija i plesova sada nastupa i sa sve većim brojem suvremenih skladbi. Tijekom posljednjih petnaest godina aktualni je voditelj glazbeno obučio mnoge mlade Krčane koji čine većinu od ukupno 35 članova Glazbe. Svake godine krčki puhači održe nekoliko desetaka koncerata, posebice tijekom ljetne sezone kada su neizostavni dio ukupne kulturne i zabavne ponude svoga grada. Glazba je gostovala širom Hrvatske, a nerijetko je Krk predstavljala i na kulturnim manifestacijama u inozemstvu.

Krčani od pamtivijeka imaju

bili su uglavnom krčki učitelji i crkveni orguljaši, dakle oni koji su silom prilika imali mogućnost ozbiljnijeg, iako uvijek amaterskog bavljenja glazbom. Krajem 19. stoljeća voditeljima glazbe postaju domaći svirači, iznjedreni iz samog orkestra, naročito iz obitelji Grego i Udina. Valja naglasiti kako je upravo obitelj Udina od osnutka glazbe pa do današnjih dana uvijek imala nekog svog predstavnika u orkestru, a tako je i danas.

Gradska glazba je, kako ističu njeni sadašnji članovi, do današnjeg dana opstala ponajprije zahvaljujući ljubavi i žaru Krčana prema ovoj vrsti glazbe koja je s vremenom postala folklorom grada Krka. Iako je najbliža gradska okolica oduvijek

1945. godine udruga se ponovo aktivira i igra značajnu ulogu u društvenom i kulturnom životu grada i otoka Krka. Tako biva sve do konca osamdesetih godina prošlog stoljeća kad ponovo dolazi do osipanja članstva.

Preporod dolaskom prof. Čargonje

Nakon još jednog kraćeg prekida, na inicijativu većeg broja Krčana željnih očuvanja tradicijskih vrijednosti svog kraja, gradske vlasti odlučuju nešto snažnije finacijski pomoći ponovnom radu glazbe. Godine 1992. kada dotadašnja Limena glazba Krk i službeno postaje Gradskom glazbom, dirigentsku palicu od dugogodišnjeg svirača i voditelja Antona

Gradska glazba Krk najviše poslala ima tijekom ljetne sezone jer su odavna postali neizostavnim dijelom gotovo svih fešti i različitih svečanosti širom otoka Krka

Duga i bogata prošlost krčke Glazbe seže u početak 19. stoljeća, i po tome su jedna od najstarijih kulturnih udruga u Primorsko-goranskoj županiji. Budući da se u jednom dokumentu iz 1832. godine prvi put spominje "krčki puhački orkestar", ta je godina i službeno prihvaćena kao godina osnutka Gradske glazbe Krk

Fotografija današnjih članova snimljena tijekom nedavnog obilježavanja 175. godišnjice Glazbe

puhački orkestar

Gradska glazba Krk je tijekom svog dugog postojanja uvijek dijelila sudbinu Krčana i bila sudionikom svih važnijih događanja na području grada - prizor jednog takvog iz 30-ih godina prošlog stoljeća (puhači na čelu kolone uglednika na putu prema katedrali)

Koncert za rođendan

Svoj 175. rođendan krčki su glazbenici proslavili svečanim koncertom održanim u ispunjenoj dvorani Srednje škole Hrvatski kralj Zvonimir, kojem su zapažen doprinos dali i članovi drugih, nešto mlađih ali nimalo manje uspješnih udruga poput dječjeg zbora "Mići boduli", vokalnog sastava "Bona forma", klape "Kaštadi" kao i Puhačkog orkestra "Josip Kašman" iz Malog Lošinja. Značenje događanja između ostalih je prepoznalo i Ministarstvo kulture RH koje se uz Grad Krk prihvatilo pokroviteljstva nad spomenutom proslavom. Veliku pomoć krčkim je sviračima ovom prigodom pružila i Primorsko-goranska županija koja je u povodu njihova značajnog jubileja puhače razveselila nabavom jednog vrijednog novog instrumenta.

projekti

Hodajući tako Rijekom čovjek brzo shvati kako se vrijeme najbolje očituje kroz kretanje, a relativnost kretanja vremena žitelji ovoga grada i svi njegovi gosti od sada će moći puno svrsishodnije osvještivati ako svrate u vremeplov stalnog postava starih računala i informatičke tehnologije, novootvorenog Retro Computer Cluba Peek&Poke.

Svjedoci smo fenomena štednje vremena, stvarnog mogućnošću pretraživanja cyber bespuća, koji danas u povijest pretvara sve ono što se na polju razvoja informatičke tehnologije događalo još jučer. Stoga nije ni čudno što je privatna inicijativa skupine riječkih informatičkih entuzijasta da oforme konkretan klupsko-edukativni prostor koji će ljubiteljima informatike i novim naraštajima omogućiti uvid u računalnu povijest, pala na plodno tlo.

Kvaka s ovim stalnim "muzejskim" postavom je u tome da su njegovi eksponati postali baš to - "eksponati" - u neusporedivo kraćem vremenu nego što je to bio slučaj kod bilo čega prije: umjetnosti, arhitekture... Stotine godina zbijene su ovdje u tek nekoliko desetljeća!

I eto, ukoliko nas već spomenuto kretanje Rijekom u određeno vrijeme dovede do Ulice Ivana Grohovca 2, zavirimo li u Peek&Poke, moći ćemo na jednom mjestu, na oko 300 četvornih metara prostora, vidjeti šarenilo evolucije računala od ranih 60-ih godina 20. stoljeća do danas i još puno više od toga.

Naime, današnje doba velikih promjena nastalih primjenom informatičke znanosti i komunikacije internetom, moguće je usporediti s onim golemim antičkim kulturnim prijelomom kada je usmena tradicija prešla u sigurnost napisanog teksta,

Sveto Nilović, Dario Džimbeg i Davor Pasarić u Peek&Pokeu

"Kreativni odjel" da bi 22. rujna 2007. Rijeka dobila Peek&Poke. A kako je sve počelo?

SVETO: Zanimljivo je da smo se ja, Riba i Dario upoznali preko jednog francuskog siteda koji je ustvari najveće virtualno okupljalište svih kolekcionara diljem svijeta, www.old-computers.com. Tu ljudi razmjenjuju svoja iskustva i dogovaraju akcije. I eto, neki ljudi slučaj je htio da prvo troje ljudi iz Hrvatske na tom sitedu budemo baš mi. Tek smo kasnijom izmjenom mailova, dok smo se još jedni drugima obraćali sa Vi, shvatili kako smo sva trojica iz Rijeke. Onda smo s neta prešli u birtiju (smijeh)...

Prva izložba, inicijacija Peek&Pokea?

SVETO: Zahvaljujući tom poznanstvu, ja i Riba smo 2003. već bili realizirali jednu samostalnu izložbu, prvu takve vrste u Hrvatskoj, a možda i u Europi, u multimedijalnom centru na Školjiću. Izložba je zaista bila jako dobro posjećena, negdje čuvam i opsežnu knjigu dojmova. Tom prigodom čak je i Hrvatska gospodarska komora komentirala kako je to sjajna ideja, a moglo se čuti i kako takvi eksponati

čeprkaj".

Više klub nego muzej

Kvalitetna medijska buka, najvećim dijelom zaslugom riječkih "Kreativaca", dovela je na otvaranje uistinu velik broj gostiju iz svih krajeva Lijepe naše, ali i šire (otvaranje je terminski kolidiralo s prevažnom utakmicom Rijeka - Hajduk), a na mjestu događaja našla se informatička elita ovih prostora. Tako smo među brojnim gostima i uzvanicima mogli sreći i gospodina Miroslava Kocijana, jednog od pionira računarstva u Hrvatskoj, konstruktora 8-bitnih računala Galeb i Orao. Među govornicima bio je i Damir Muraja, legendarni programer i jedan od najtražnijih domaćih informatičkih autora (prvi koji je na našim prostorima pisao i objavljivao igre i članke o računalima i njihovoj primjeni), kao i novinar i kolumnist Miroslav Ambruš Kiš. Kontaktiran je i sam Steve Wozniak, suosnivač tvrtke Apple computer, poznat i kao "i-Woz", koji je dao podršku ovom projektu i najavio svoj mogući dolazak u Rijeku, čim za to nađe vremena.

Od Grada ste dobili prostor u najam, Županija vam je donirala jedan dio novca za adaptaciju prostora, ostalo ste odradili sami, članovi udruge i volonteri, skupa s pokroviteljima. Uložili ste dobar dio vlastitog novca i truda. Što sada?

RIBA: Peek&Poke je više klub sa stalnim izložbenim postavom nego muzej i valjalo bi ga tako i prezentirati. Prostor je zamišljen kao okupljalište ljudi koji su na bilo koji način zainteresirani za ovu tematiku, ali smo otvoreni i za svaku inovativnu suradnju, bilo da je riječ o organizaciji konceptualnih koncerata, prezentacija novih kompjuterskih dostignuća, video arta, fotografija,

Jedinstveni vremeplov informatički

omogućivši tako dugi hod razvoja znanosti do naših dana. Stoga nije mala stvar sakupiti na jednom mjestu uistinu povijesno značajnu zbirku računala koja govore o novom prijelomnom razdoblju ljudskog razvoja, čiji smo i suvremenici i akteri.

U prijevodu: Zaviri i čeprkaj

Začetniku ideje, inicijatoru ovog neprofitabilnog projekta Svetozaru Niloviću (Sveto) i njegovim kolegama iz Udruge "Calculus", Tomislavu Ribičiću (Riba) i Dariju Džimbegu (Darius), ubrzo su se pridružili i članovi Udruge darovitih informatičara Rijeke, Davor Pasarić i Goran Paulin, a potporu projektu dala je i Multimedijalna agencija

zaslužuju stalni izložbeni postav.

Nakon toga smo registrirali udruhu za informatičku djelatnost "Calculus" ne bismo li se tako lakše izborili za prostor. Napravljen je projekt, klubu smo dali ovo ime i smislili logotip, a grad Rijeka nam je u najam dao prostor u Grohovčevoj 2.

RIBA: Što se pak imena tiče, za one koji ne znaju, na Spectrumovoj tipkovnici na jednoj tipki postoje dvije naredbe peek i poke. Naredba peek iz memorije vadi jedan jedini bajt, dok naredba poke na točno određeni bajt u memoriji zapisuje podatak. Inače, jedan od mogućih slobodnih prijevoda s engleskog mogao bi biti npr. "Zaviri i

predavanja, izložbi.

Nije nevažno ovim putem apelirati na škole i fakultete da u edukativne svrhe iskoriste postojanje najvećeg izložbenog postava svjetske i hrvatske računalne povijesti u ovom dijelu Europe, te da organiziranim posjetima u sklopu nastave pomognu zaživljavanju jedne rijetko vrijedne ideje. U vrijeme kada istraživanja pokazuju kako se promet internetom udvostručuje svakih šest mjeseci, dobro je malo zastati i pogledati kako je to bilo u samim počecima informatičkog razvoja, a Riječani su zahvaljujući entuzijazmu ovih mladih ljudi upravo dobili taj rijetki privilegij.

Peek-Poke detalj
gumene tipkovnice
ZX Spectruma

Brother kalkulator
iz kolekcije
Tomislava Talana

Kvaka s ovim stalnim “muzejskim” postavom je u tome da su njegovi eksponati postali baš to - “eksponati” - u neusporedivo kraćem vremenu nego što je to bio slučaj kod bilo čega prije: umjetnosti, arhitekture... Stotine godina zbijene su ovdje u tek nekoliko desetljeća!

Eksponati od 1960-ih

Među brojnim eksponatima kojih ima više od tisuću, moguće je vidjeti i prvi Appleov dlanovnik, Minivac iz 1961., videokonzolu iz sedamdesetih godina, pa i model Amige na kakvom je radio i slavni Andy Warhole. U muzeju su se našla i prva hrvatska računala - Ivel ultra Branimira Mankanca koji je proizveden u Ivanić Gradu i prvo hrvatsko školsko računalo Galeb. Osim računala tu je i velik broj kalkulatora (kolekcija Tomislava Talana iz Zagreba), prvi kalkulator

proizveden u Europi u tvornici Digitron Buje iz 1971., prvi džepni serijski kalkulator iz 1971. godine koji nije imao ekran nego je rezultate tiskao na vrpcu, a mogu se vidjeti i razni dijelovi informatičke opreme.

Dobar dio sakupljenih primjeraka iznimno je rijedak, poput modela Interact iz 70-ih godina kojih je proizvedeno samo oko 500 prije nego što je tvrtka propala. Posebna atrakcija je viseći eksponat ekološki prihvatljivog vozila koje je osmislio tvorac ZX Spectrum računala Sir Clive Sinclair.

Legendarni
Apple
kompjutor

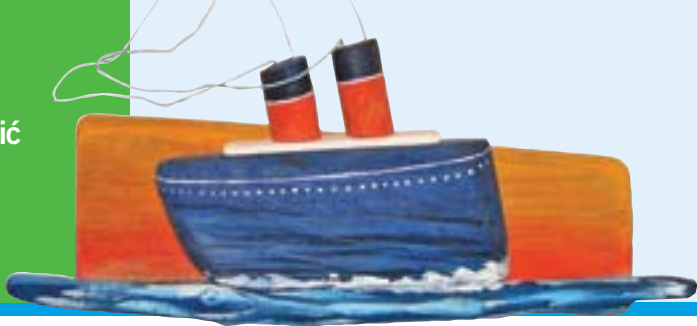
Sveto, Dario i
Riba upoznali su
se preko jednog
francuskog sitea,
virtualnog okupljališta
kolekcionara diljem
svijeta. Tek su kasnije
izmjenom mailova
shvatili da su svi iz
Rijeke. Tako je nastao
Peek&Poke

e revolucije

PEEK&POKE
retro computer club

PEEK&POKE
retro computer club

Ja sam završila fonetiku i komparativnu književnost... - Nena za radnim stolom

“Vidjela sam u toj galeriji grafike, akvarele, ulja i neko drvo”, priča Nena Nosalj Peršić sadržaj svog davnog sna dok majstorski sigurnim pokretom kista boji još jednu od svojih umjetnina. “Nešto je bilo nacrtano po tom drvetu i rekla sam sebi: To bih jako voljela imati, ali nisam u mogućnosti za to izdvojiti 400 dolara. Onda sam odjednom čula neki glas koji mi je rekao: Pa zašto ti to ne napraviš sama. I ja se isti čas probudim.”

Dvije je godine nakon tog sna Zagrepčanka koja se kao dijete s roditeljima nastanila u Velom Lošinj, počela skupljati različite

predmete. Zgledavala bi se u njih boraveći u galeriji “La nave va” koju je zajedno sa suprugom Damirom držala u Velom Lošinj. Galerija je bila u potpunosti fokusirana na more, brodove, dupine u čiju su zaštitu odnosno senzibiliziranje javnosti prema njima Nena i njezin suprug uložili puno truda. Gledala bi satima u razne predmete od drva, kamena, u njihove oblike i ostavljala na stranu jer se ništa, kaže, nije događalo, ništa nije prepoznavala. “Nije to moja struka. Ja sam završila fonetiku i komparativnu književnost”, rekla bi Nena sama sebi. “Onda su jedni naši prijatelji Austrijanci koji su na Lošinj prvo ljetovali i bili naši gosti, a potom kupili kuću i ovdje počeli živjeti, na useljenje pozvali supruga i mene. I ja nisam znala što ću im pokloniti za tu prigodu. Oni nisu oskudijevali ni u čemu. Odlučila sam im nešto napraviti. Uzela sam drva, žicu i napravila prvu, malu, nazovimo instalaciju. Kada su to vidjeli oduševili su se i rekli da im je to ljepše od bilo čega što su vidjeli u mojoj galeriji.”

Hej, pa to je brod!...

Ohrabrena time Nena Nosalj Peršić nastavila je izrađivati stvarčice od drva, žice i drugih materijala. “A onda je jednog dana moj muž donio kući neke naplavine. Stajale su jedno vrijeme na terasi dok nisam uzela jednu onako glatku, zaobljenu naplavinu, okretala je, pa na nju nešto nacrtala, zalijepila sličicu i kada sam to objesila na zid

pogledala sam i rekla: Hej, pa to je brod!... Ja bih ustvari trebala raditi brodove.”

I tada je Nena Nosalj Peršić, ne sluteći kamo će je sve odvesti, počela na lošinjskim plažama i obalama skupljati materijal pa raditi brodove. “To je prekrasno”, sa širokim osmijehom kaže i uvjeri vas u to isti tren. “Ti dođeš na plažu a more ti već donijelo materijal, čeka te.”

Naizgled bezdušnim oblicima odbačenog drva, ostatka nekog davno i Bog zna za koje nevere i za kakve zlosreće razbijenog broda, inventivna Nena uspjela bi vratiti dušu. Onu koju valovi nisu mogli ili nisu htjeli progutati već su je u izvaljanom, zaobljenom i na pijesku ispoliranom komadu drva ostavili kao predložak onome tko će znati iščitati taj nalaz i rekonstruirati ili bar naslutiti priču. Nena Nosalj uspješno iščitava te ostatke, i podiže od njih parobrode, jedrilice, trabakule, jedrenjake, kakvi su nekada pristajali u Veli Lošinj.

I priča tu ne staje. “Da bih se motivirala i napravila puno takvih brodova i poklonila ih prijateljima za Božić i Novu godinu, dogovorila sam s prijateljicom da napravimo izložbu. Povod izložbi bio je blagdan Svetog Nikole. Tu na Lošinj je pomorska škola, značajna pomorska tradicija. Eto, zbog toga.”

Nekoliko dana nakon izložbe počeli su

Brodovi koji mi doplove sami

Nenini se brodovi od naplavina danas mogu naći po galerijama na cijelom Jadranu, na Mljetu, Hvaru, Braču, Korčuli, u Splitu, Rijeci i - Čakovcu

Jednog je dana moj muž donio kući neke naplavine. Stajale su jedno vrijeme na terasi dok nisam uzela jednu onako glatku, zaobljenu naplavinu, okretala je, pa na nju nešto nacrtala, zalijepila sličicu i kada sam to objesila na zid pogledala sam i rekla: Hej, pa to je brod!... Ja bih ustvari trebala raditi brodove...

joj prilaziti mještani Lošinja, hvaliti njen rad i tražili da ih kupe. "I oni su, zamislite, htjeli upravo to pokloniti za Božić svojim prijateljima."

Radost stvaranja i ugodan posao

Gotovo sve što je napravila nadarena Nena je morala prodati. Neki od brodova već tada otišli su kao poklon u Afriku. Potom je Radovan Marčić, kazališni redatelj i veliki zaljubljenik u more, brodove i plovidbu, kupio jedan Nenin brod i u Dubrovniku ga pokazao vlasnici galerije "Klarisa". "Ta me gospođa odmah nazvala i rekla da je jako zanimaju brodovi i da ih želi imati u svojoj galeriji."

Nakon što je poslala nekoliko brodova u Dubrovnik, i iz zagrebačke trgovine "Barkomanija" tražili su i izložili njezine reljefne slike sastavljene od manjih i većih komadića obojenih akrilnim bojama. Danas se njezini brodovi od naplavina prodaju po cijelom Jadranu. Na Mljetu, Hvaru, Braču, Korčuli, u Splitu, Rijeci i Čakovcu. "Super mi je to - čak u Čakovcu", kazat će uz svoj osmijeh Nena Nosalj Peršić.

Njezini brodići zaplovili su i

Naizgled bezdušnim oblicima odbačenog drva inventivna Nena uspijeva vratiti dušu

preko oceana s jednom njezinom prijateljicom koja je otišla živjeti u New York i tamo ih pokazala. Druga prijateljica otvorila je galeriju u Beču pa se i tamo prodaju.

I tako već 6 godina samouka, nadarena i likovnim izrazom originalna Velološinjanka, jer tako se osjeća, uzme komad drveta i onda ga okreće dok se eventualno ne pojavi brod. U jednom je trenutku tu, kaže, u drugom ga nema. Kada joj je

vlasnica jedne galerije naručila 10 jedrilica: ona ih je tražila, priznaje i nakon dva tjedna nazvala i rekla gospođi: "Žao mi je, ali ja ih ne mogu toliko napraviti."

"Može se dogoditi da uđem u radionicu i da mi se pokaže u naplavinama deset jedrilica i da ih napravim. Ali ne mogu okrenuti proces da ću ja sada sama napraviti deset jedrilica a da njih nema. Kad stvarno ide, kada brodići sami od sebe doplove do moje radionice, onda je to ono pravo. Uzmem jedan komad drveta i prepoznam brod. Uzmem idući komad i to je pozadina. Uzmem jednu ili dvije grane i to je more. I savršeno pašu. Kada to tako ide onda je to ono pravo, radost stvaranja i ugodan posao. A ako ne ide, ja kažem hvala, vratit ću se za sat-dva, godinu."

To je prekrasno. Ti dođeš na plažu a more ti već donijelo materijal, čeka te - Nena Nosalj Peršić

Potičem ljude oko sebe

Moji brodići od naplavina su suvenir, ali netipičan, ne može ga se 'štancati'. Baš zbog toga ja potičem ljude oko sebe da i oni sakupljaju naplavine i da nešto s njima naprave. Svaki čovjek radi na svoj način i daje svoju energiju, prenosi je u materijal koji je u ovom slučaju naplavina. Naplavina je materijal kao uljana boja i platno i svatko može s njome raditi. A ako netko dobro pjeva i to nekoga drugog inspirira da i on pjeva, pa to je dobro, zašto se tome protiviti.

SERVISKANALIZACIJSKIH SUSTAVA

ČIŠĆENJE I ISPIRANJE KANALIZACIJSKIH SUSTAVA

Čišćenja i ispiranja kanalizijskih sustava vršimo specijalnim autocisternama koje se u mogućnosti očistiti do 600 m cijevi iz jednog mjesta. Navedeni strojevi su opremljeni uređajem za reciklažu vode koji značajno smanjuje potrošnju čiste vode za potrebe čišćenja kanalizacije.

CCTV INSPEKCIJA KANALIZACIJSKIH SUSTAVA

CCTV inspekcija kanalizacije je tehnologija koja osobama koje upravljaju kanalizacijom omogućava da upoznaju stvarno stanje objekta kojim upravljaju. Naša oprema opremljena je digitalnim robot kamerama u čex-izvedbi koje su u stanju snimiti kanalizacijske cijevi svih oblika i materijala promjera DN 100 mm – DN 1500 mm. Rezultat takvih pregleda je izvještaj sukladan normi HRN EN 13508-2 koji sadrži sveobuhvatnu i detaljnu pisanu i video dokumentaciju koja odražava zatečeno stanje pregledanih cijevi i može se upotrijebiti u izradi digitalnog katastra (GIS) kanalizacijskog sustava.

SANIRANJE KANALIZACIJSKIH CJEVOVODA

Usluga saniranja kanalizacijskih cjevovoda *CIPP (lining) metodom bez iskopavanja* predstavlja novost i veliki tehnološki iskorak u sektoru odvodnje otpadnih voda na hrvatskom tržištu. Posebno je prikladna za urbane sredine, stare gradske jezgre, prometnice i industrijske pogone, a primjenjiva je na sve oblike i materijale oštećenih cjevovoda. U tu svrhu IND-EKO d.o.o. je postao nositelj licence INSITUFORM-a, vodeće svjetske tvrtke za saniranje kanalizacija i vodovoda. Saniranje vršimo vlastitom opremom i specijaliziranim stručnjacima za ovu vrstu tehnologije, a materijal za sanaciju (liner) proizvodimo u vlastitom pogonu u Lokvama. Više informacija o našem INSITUFORM programu pronađite na www.insituform.com.hr

ISPITIVANJE NEPROPUSNOSTI KANALIZACIJSKIH SUSTAVA

IND-EKO d.o.o. je tijekom 2006. godine osnovao *Laboratorij za ispitivanje kanalizacijskih sustava*. Laboratorij vrši ispitivanja nepropusnosti svih vrsta kanalizacijskih cjevovoda, šahti, separatora, septičkih jama, taložnica, uređaja za obradu otpadnih voda, vodnih građevina i ostalih instalacija primjenom metode HRN EN 1610:2002, te je akreditiran po normi HRN EN ISO/IEC 17025:2006 od strane Hrvatske akreditacijske agencije.

Konoba Studec

Vinodolska poljoprivredna zadruga
Konoba Studec
 Novi Vinodolski, Pavloimir
 051/248-888, 091/620-5285

pijat

Dolina Vinodol jedinstven je i osebujan prirodni krajolik hrvatskog priobalja. VPZ "Studec" utemeljena 1998. zasadila je vinograd na položaju zvanom "Pod Sv. Mihovil" i u njemu uzgaja i tradicionalne, skoro već zaboravljene kultivare ovog kraja. Na polasku ili povratku s zanimljivih "hodočašća" Vinodolom znatiželjne putnike čeka ugodno odmorište VPZ "STUDEC" u vinogradu gdje se mogu okrijepiti i ugodno zabaviti. Posjetite nas i uživajte u prirodi uz biranu zakusku i Studecova vina.

Teleće koljenice i teleći vrat s krumpirom u krušnoj peći

Sastojci: - teleća koljenica i vrat
 - povrće, krumpir
 - sol, ulje, vegeta

Priprema:

Meso posoliti i malo pouljiti. Složiti jedno do drugoga i dodati začine. Peći sat i pol, a zatim okrenuti na drugu stranu i peći još pola sata. Servirati na ovale sa grjačima. Preporučamo Žlahtinu iz vlastite proizvodnje, a za desert palaćinke Studec sa pekmezom od smokava i orasima servirane sa desertnim vinom Simfonija - bijela i crna, također iz vlastite proizvodnje.

Ljubo de Karina
kipar

Nekoliko kilometara od Brseča, u mjestu Zagorje, nalazi se galerijski prostor "De Karina" sa stalnim postavom skulptura, instalacija, reljefa... akademskog kipara Ljube de Karine. Iako je Ljubo de Karina umjetnik s međunarodnom reputacijom, njegova ostvarenja izložena su u nekim od inozemnih parkova skulptura (Njemačkoj, Japanu, Sloveniji), a svojim je skulpturama u kamenu i drvu umnogome obilježio riječku i nacionalnu likovnu umjetnost, tek posjet ambijentu kamenog arhitektonskog kompleksa "De Karina" posjetitelju nudi cjelovitu priču o ovom umjetniku i njegovom stvaralačkom promišljanju.

Bilo da je riječ o kiparskim oblicima, kamenom zdanju unutar kojeg je sačuvana tradicionalna struktura gospodarskog imanja, ili o prirodnom hodu uz padine brda s kojeg se pruža vidik na more i otok Cres, ovdje svi pojedinačni oblici govore o komunikaciji mase i prostora, izjednačavanju kreacija prirode i onih napravljenih rukom čovjeka. O svojoj kući i uz nju smještenom galerijskom prostoru, što je po ambijentalnim kvalitetama te prožimanju tradicije, prirode i stvaralaštva jedinstven u našem kraju, Ljubo de Karina govori kao o smisljenoj cjelini koja poput umjetničkog djela funkcionira sama za sebe, a iz koje je prilikom procesa gradnje i prilikom promišljanja njezine realizacije crpio ideje koje je potom transponirao u vlastito stvaralaštvo. "Jedna od važnijih stvari u mom stvaralaštvu bila je ova kuća", kaže De Karina.

Kuća, akademija i galerija

- U nju sam se zagledao, posvetio joj se i ona mi je bila nova akademija. Cijeli

ciklus "Kamen na kamen" iznašao sam iz likovnih vrijednosti koje je kuća sadržavala. Na tom sam ciklusu počeo raditi paralelno s počecima rada na kući, uz nju sam radio i svoje "Vertikale" te "Prodore". Kuća je, zapravo, spiritus movens mog cjelokupnog stvaralaštva - kaže De Karina te dodaje kako galeriju nije napravio "u jednom dahu", već je projekt koji je odugovlačio i mijenjao, prihvatio kao proces. Pri komponiranju unutrašnjosti galerije zadržana je prostorna struktura nekadašnje gospodarske arhitekture; raniji raspored odijeljenih soba na dva kata sada je stalni

postav autorovih kiparskih ostvarenja i to od onih najranijih pa do recentnih. Dimenzijama manji prostori donjeg kata osim za smještaj radova autoru su poslužili za kreiranje ambijenata izvedenih minimalnim intervencijama.

U sklopu projekta "Bašćanska glagoljska staza" De Karina je izveo monolitna kamena glagoljska slova "A" i "L"

- Postav nije kronološki koncipiran, ali je praktički izloženo sve što sam radio od završetka akademije pa do danas. Prostori galerije su sami za sebe skulptura, pa i da se u njih ne intervenira, već da ih se ostavi takvima kakvi jesu, oni predstavljaju likovnost. No, trenutno razmišljam o promjeni postava, o nečemu novom. Želio bih rezimirati sve što sam do sada u svojoj likovnoj umjetnosti napravio, te iz toga napraviti korak dalje - rekao nam je De Karina, a kako smo saznali u daljnjem razgovoru, nova stvaralačka promišljanja nadahnuta su nalazištem mitskog svetišta slavenskog boga Peruna, pronađenog

Želim rezimirati ono što sam u

Ovdje u Brseču mogu živjeti na svoj osebujan način, kao umjetnik, a jedna od važnijih stvari u mom stvaralaštvu bila je ova kuća. U nju sam se zagledao, posvetio joj se i ona mi je bila nova akademija - kaže umjetnik koji je svojim skulpturama u kamenu i drvu umnogome obilježio riječku i nacionalnu likovnu umjetnost

na prostoru oko brda Perun na južnim obroncima Učke.

Naime, u sklopu projekta "Perunovo svetište na Učki i uređenje muzeja u Trebiščima", koji je inicirala Katedra Čakavskog sabora Općine Mošćenička Draga, Ljubo de Karina izvest će kamene skulpture namijenjene obilježavanju povijesnih staza Trebišća - Perun.

Projekt "Bašćanska staza glagoljice"

Umjetnik De Karina je, iako toga često nismo svjesni, autor mnogih skulptura postavljenih u javnim prostorima Rijeke, Opatije te na kvarnerskim otocima. Autor je i 20 kamenih skulptura postavljenih na postajama ekostaze Tramuntana na otoku Cresu, te monolitnih kamenih glagoljskih slova "A" i "L" izvedenih od kanfanarskog kamena u sklopu projekta "Bašćanske staze glagoljice".

- Projekt je pokrenulo bašćansko društvo "Sinjali", a točno je razrađeno gdje će svako od 32 slova biti postavljeno. Problem stvaraju neuredni imovinskopravni odnosi, ali s vremenom bi se ti povijesni punktovi, poput kapelice i glagoljskih slova u bašćanskoj dolini realizirali. U sklopu projekta organizirane su i radionice, prva je bila ovog proljeća, na kojoj su uz riječke studente sudjelovali i studenti ljubljanske akademije - preporučava De Karina te napominje kako osim u kamenu danas radi u drvu.

- S drvom sam započeo raditi još 70-ih godina, po završetku akademije, pa sve do početka 80-ih, kad sam krenuo u kamen. Drvo je, uz kamen i broncu, jedan od osnovnih kiparskih materijala. U drvu skulptura nastaje tako

da se oduzima od drvene jezgre, no moje skulpture u drvu su složenice. Svi elementi su proizašli iz nečega, a onda su presloženi u nešto treće. Drvo je samo po sebi supstanca, kao što smo to i mi. Zemaljska kugla je svemirsko tijelo koje je živo; ima svoju jezgru, koru, atmosferu. Njezina kora zapravo je kamen, a sve ostalo su živi organizmi, odnosno drvo ili ljudi.

Svoj rad rado nazivam novim neolitom

De Karina kaže da je na svom stvaralačkom putu, u svom radu, opčinjen prvotnim svijetom u kojem je čovjek živio u skladu s prirodom, a za sebe govori kako je inspiriran primordijalnim neolitom.

- Čovjek živi u vremenu i prostoru, stoga se i mora prilagoditi prostoru i vremenu u kojem živi. Ja sam to pokušao u Brseču. Ovdje mogu živjeti na svoj osebujan način, kao umjetnik, a kada rezimiram sve što sam do sada radio - svoj rad nazivam mojim novim neolitom. Neolit je vrijeme kada se čovjek zaustavio i počeo obrađivati polja, napravio kuću, selo, grad. Pojavili su se viškovi i nastalo je to što je, a mi danas imamo mogućnosti napraviti nešto novo. Osnovna stvar starog neolita bila je ta da je neolitski čovjek bio svjestan gdje živi, što mi danas nismo; o ekologiji se ne razmišlja i čovjek danas nije svjestan kvalitete koju pruža Zemlja. Iako je ljepota života zapravo jedini raj u svemiru koga poznamo, mi ga takvim ne percipiramo. Stoga kada rezmiram svoj rad, o njemu razmišljam kao o neolitskom pristupu novim vremenima.

Posjet ambijentu kamenog arhitektonskog kompleksa "De Karina" posjetitelju nudi cjelovitu priču o ovom umjetniku i njegovom stvaralačkom promišljanju

Umjetnik De Karina je, iako toga često nismo svjesni, autor mnogih skulptura postavljenih u javnim prostorima Rijeke, Opatije te na kvarnerskim otocima

likovnoj umjetnosti napravio

petpitanja

Malo tko više vjeruje u revolucije, "rock" je uvelike lišen takvih "romantičnih" aspiracija. Moć manipulacije je postala umjetnost a ljudska glupost izuzetan poligon za slobodoumne kreativce. Društvo u kojem danas živimo očito je beskrajno vrelo inspiracija, puno svakojakih životnih radosti i egzistencijalnog ekshibicionizma. I Let 3, veliki riječki bend koji već preko 20 godina "odgaja" generacije i širi svoj osebujan glazbeno-scenski izraz, u takvom se okruženju vrlo dobro snalazi.

1 / U POSLJEDNJE VRIJEME U SREDIŠTU STE BIZARNIH MEĐUNARODNIH EKSCESA, A PREKRŠAJNO KAŽNjeni U VARAŽDINU?

MRLE: Svi su koncerti o kojima govorite na kraju održani. Bosanci su se uplašili naših guzica pa su poslali dr. Majmudina Adžabu da ih pregleda. Kada su uvidjeli da su one čiste, zdrave i časne, koncert se normalno održao. Bosanci su ispali puno pametniji od Slovenaca. Na slovenskoj TV su pustili naš živi nastup a onda je direktor televizije zabranio reprizu. Naime, pregledavši snimke uvidio je da je jedan od članova banda prdnuo, pa se uplašio da je prđenje bolesno... Let 3 je ovim situacijama kao lakmus papir kojeg kada se uroni u društvo ukazuje na određene probleme, pa se tako u Sloveniji u medijima otvorila polemika o kvaliteti programa, poziciji Slovenije u Europi kad je u pitanju cenzura, hermetičnosti, sposobnosti da prima kritike... U Bosni se otvorila cijela Pandorina kutija o zabrani raznoraznih manifestacija i također se povelio pitanje o

kulturi, cenzuri i položaju. Kao što jedan od njihovih političara kaže: Ako ovako nastavimo zabranjivat', nikad nećemo uć' u Evropu.

U varaždinskoj tužbi nisam vidio ime osobe kojoj smo povrijedili moralne osjećaje, i nisam bio gol zato što sam u guzici imao čep velikog japanskog mislioca i filozofa Turimtiga. Čep su nosili samuraji u svojim borbama. Nakon akcije kada bi se odmarali i meditirali, izvukli bi čep i od njega napravili zeleni čaj pa su na taj način vraćali energiju koja bi se skupljala tu u prvoj čakri, dok je sam zatvarač sprečavao gubitak te dragocjene supstance. Mi nastavljamo tu tradiciju i najavljujemo uskoro akcijsku prodaju korištenog (po većoj cijeni) i (po nešto nižoj cijeni) nekorištenog čepa. Kaznu smo odlučili ne platiti, već ćemo taj novac od 80 DEM + zaradu od prodaje, pokloniti najsiromašnijem Hrvatu.

2 / KOLIKO VAM U KREATIVNOM SMISLU ZNAČI "ZAŠTIĆENOST" RIJEČKE LUKE I SVOJEVRSTAN POGLED S DISTANCE KOJI NUDI OVAJ GRAD?

MRLE:
Moja Rijeka je najljepši grad
U njoj vlada Rokerski Sklad
Gitaru svira i star i mlad
I dok na lukobranu galebovi klikću
Najviše štujem Riječku Pičku

Jedna od velikih prednosti grada Rijeke je to

što ima lijepi lukobran. Naime, naš spomenik Babin kurac koji se trenutno nalazi u Muzeju grada Rijeke gdje bezumno nakuplja prašinu, mogao bi biti na vrhu lukobrana pozirajući i pozdravljajući sve mornare i putnike, u čast nepokorenog rokerskom gradu.

3 / LET 3 - UMJETNOST PROVOKACIJE ILI PROVOKACIJA "UMJETNOSTI"?

MRLE: Kao prvo, skup provokacija koje imaju unutrašnju logiku i estetski sklad svakako jesu legitimno umjetničko djelo. Osim toga, sve što nekog šokira meni kitu miluje. Ne smatramo se samo dijelom popularne glazbe nego i umjetnosti općenito. Prije nas mnogi su šokirali i bili vrhunski artisti.

Na kraju krajeva uopće nam nije najvažnije šokirati nego uvjerljivo izreći ono što osjećamo. Držimo se naputaka grčkog filozofa Plotina koji kaže: "Umjetnik je božji namjesnik na zemlji, ispunjava prirodu ljepotom tamo gdje je ona nema."

4 / ZA 20. OBLJETNICU BENDA 14. LIPNJA 2007. POKLONILI STE SPEKTAKULARAN NASTUP U "HARTERI".

MRLE: Godišnje imamo preko 80 koncerata, ali to što se desilo u Harteri je možda naš najbolji koncert ikada. Sudjelovalo je oko 80 izvođača i umjetnika: zbor Jeka primorja, gitaristi iz Downfall i

Skup provokacija koje imaju unutrašnju logiku i estetski sklad svakako jesu legitimno umjetničko djelo. Osim toga, sve što nekog šokira nama kitu miluje. Ne smatramo se samo dijelom popularne glazbe nego i umjetnosti općenito. Prije nas mnogi su šokirali i bili vrhunski artisti

Velika prednost Rijeke je lijepi lukobran

Uopće nam nije najvažnije šokirati nego uvjerljivo izreći ono što osjećamo - koreografija Leta 3 s albuma "Bombardiranje Srbije i Čačka"

Father, sekcija udaraljkaša, bras sekcija, plesno-vokalna grupa Riječke pičke... dok se trodimenzionalnim vizulijama projekta M.U.Z.I.S. (instalacija zvuka i slike) pozabavio arhitektonski biro Randić-Turato, retro_elektro, video Marin i Frenki, osnovna postavka scenografskog -platna za projekcije Deni Šesnić. To ćemo uskoro objaviti na našem DVD-u na koji smo jako ponosni. Jako je važno spomenuti da je kompletnu produkciju financirao Grad Rijeka (ulaz je bio slobodan) pa je na taj način to bio poklon Leta 3 i Grada Riječanima.

Trenutno koncertiramo i po mnogim evropskim zemljama. Namjera nam je proširiti se na veće tržište. Gdje god smo bili i pred bilo kakvom publikom svirali, uvijek nas zapljuskuju valovi ljubavi i sreće.

5 / SUDEĆI PO KOMENTARIMA NA VAŠEM BLOGU /let3.blog.hr/, POPULARNOST VAM JE IMPRESIVNA.

MRLE: Evo jednog komentara s bloga: luce mala 25.10.2007. 21:47

"Dragi moji! Od vašeg gostovanja u Tinovom gradu Vrgorcu moja kćer koja ima tri godine ludi za vama. Zna većinu vaših pisama i stalno ih sluša. Zbog pisme Riječke p... bila sam i na sastanku u vrtiću. Teta koja je čuva pitala je da joj netko otpiva neku pismu, a moja Luce sva važna stala pred dicu i udri po Riječkim p....., sve je bilo dobro dok nije došla do refrena. Cijelo naše društvo opčinjeno je Lucom, jer ona bez obzira na sve stalno piva vaše pisme! Mislim da je ona vaša najmlađa obožavateljica!

Pusa od Luce, mame i tate."

Sve je ovo jedan složen umjetnički proces kojem smo mi kao grupa umjetnika posvetili cijeli svoj život. Sposobnost da u fazi meditacije primamo pozitivnu kozmičku energiju i lupanjem kurca po čelu oživljavamo uspavanu svjetinu. U određenom trenutku zabilježimo uspješnu fazu svojega rada sa spomenikom Babin kurac u čast rocku i čovječanstvu. Zato je naš rad cjelina, spoj duhovnog i tjelesnog. Kao da dođeš u najbolji restoran, u kojem je sve ponuđeno, od specijaliteta mesa, ribe, do povrća, voća, slatkiša... Od svega ovog možeš naprimjer konzumirati samo salatu i reći da je restoran prosječan. Umjetnost je uživati u svemu, a na kraju kao desert pojesti i čokoladu s brkovima i zaplakati od emocija koje je uzrokovala harmonija okusa.

LJEKARNA
JADRAN

www.ljekarna-jadran.hr

ZDRAVLJE JE BITNO!
ZAPOČNITE SA
SVOJOM KOŽOM.

Pomoći ćemo vam da sačuvate
zdravlje i ljepotu vaše kože.

DERMOKOZMETIČKO
SAVJETOVALIŠTE
Ljekarna Korzo

Zdravstvena ustanova **Ljekarna JADRAN**

51000 Rijeka, Trg Vlačića Flaciusa 3

tel. 051/339-600, 337-217, fax: 051/337-398

Rijeka:

Ljekarna KORZO, Korzo 22, tel.051/211-036

Ljekarna BRAJDA, Krešimirova 24, tel. 051/213-732

Ljekarna CENTAR, Jadranski trg 1, tel.051/213-101

Ljekarna KAZALIŠTU, Uljarska 3, tel.051/211-479

Ljekarna STROSSMAYER, Strossmayerova 6, tel.051/371-127

Ljekarna ZAMET, Avelina Turka 137, tel.051/264-717

Ljekarna RIVA BODULI, Riva Boduli 7, tel.051/215-301

Ljekarna BAKAR, Veberova 137, 051/761/319

Ljekarna CRES, Trg Frane Petrića 4, tel.051/571-243

Ljekarna VRBOVSKO, Dobra 12, tel.051/875-219

Ljekarnički depo:

Šilo: Stara cesta 4, tel.051/852-161;

Klana: Klana 63, tel.051/808-168;

Nerezine: Trg Studenac 13, tel.051/237/226

nagradna križaljka

2008. g na adresu:

Primorsko-goranska županija

Magazin „Zeleno i plavo“ (za nagradnu križaljku),

Adamićeva 10, 51000 Rijeka

Izvlačenje dobitnika bit će 20. ožujka 2008. g na

Kanalj RI, a rezultate objavljujemo u sljedećem broju.

Nagrade za točne odgovore broja 11:

- 3 ručka/večere za dvije osobe u konobi „STUDEC“ u Pavlomiru
- 3 foto-monografije Petra Trinajstića „Primorsko-goranska županija“
- 3 monografije „Crna Gora u očima kolekcionara“
- 3 knjige Jasne Vidas Vidović „90 godina Pere Budaka“
- 3 poklon paketa eko-proizvoda
- 5 knjiga „100 vodećih hrvatskih restorana“
- 5 DVD zborna „Puokazi“ – Stroj.22.2.22
- 10 CD-a Plesne skladbe Johann Zajitz

AUTOR: ANTRAKS	ZAŠTITNICI	PRILOG: UZALUD, UTAMAN	ONAJ KOJI JE UMRO	REDATELJ ŠOŠTARIĆ	REDATELJ HOWARD	OPERNI NAPJEV	DELNIČKI ETNO MUZEJ														
PRAMEN KOSE KOJI STRŠI																					
DRAMA MIROSLAVA KRLJEZE																					
PRVI HRVATSKI OLIMPIJAC, SINIŠA																					
FRANAČKI KRONIČAR (ADO)								OSOBNJA ZAMJENICA													
								DELNIČKA PARK ŠUMA													
FORMACIJA KUKAČA U LETU									DOBA VELIKIH MIGRACIJA STANOVNI- ŠTVA OD 4. DO 7. ST.	"PRIMJER"	"EAST"	NAŠ REDATELJ, LUKAS		GLUMICA BEGOVIĆ	PLANINA KOD DELNICA						
ITALIJA		GRADITELJ ARKE						AMERIČKO SKIJALISTE					SPJEV								
		AMERIČKI TENISAČ, TAYLOR						AMERIČKI FIZIČAR, ALBERT					ZAČINSKA BILJKA, PETRUSIMEN								
	OTPREMIK JEZERO U ISTOČNOJ AFRICI (MALAWI)											MEMBRANE									
												OSOBNJA ZAMJENICA									
PRILOG: NEODRE- ĐENA KOLIČINA										SLIKA RAĐENA ULJEM											
										MODEL "FIATA"											
YANNICK NOAH			DUBOKI ZDENAC (FR.)												"ENERGIJA"						
			ŠTETA												ŠAHIST NIMČOVIĆ						
AMERIČKI GLUMAC, CHRISTOP- HER ("PLAVA LAGUNA")								SKJAŠICA JELUSIĆ						IGRA NA 64 POLJA							
								"ATMOSFERA"						AMERIČKI GLUMAC, HARVEY							
"SOUTH"		KOJE JE OD VOSKA												MAKEDONSKI DRŽAVNIK GLIGOROV							
		NABITI												"CASH VALUE ADDED"							
AZEMINA OD MILJA				NADIMAK S. GOLUŽE						NAŠ PJEVAČ, SANDI											
				SLOVENSKI PREPORODI- TELJ, ZIGA						BROJ MUŠKETIRA											
WESTERN SAMA RAIMIJA S GENEOM HACKMANOM I SHARON STONE															NATRIJ						
HOKEJAŠKA PLOČICA															NAZIV						
LUDOLFOV BROJ			"OPERATOR VASTE NET"					PLUGOM OBRADIVATI ZEMLJU							UGLJIK						
			ANCONA					AJNŠTAJNJI							NAMETNIK NA ČOVJEKU						
NAJSJAJNIJA ZVIJEZDA U ZVIJEZDU "ORAO" (ALTAIR)								PJEVAČ MARUZIN						AUSTRALSKA PTIČA TRKAČICA							
								"AMPER"						FOSFOR		"ENERGIJA"					
GLAVNI GRAD DR KONGO										GRADO- NAČELNIK DELNICA, MARIJAN											

Rješenja traženih pojmova iz prošlog broja:

Pismo mošćeničkih statuta: GLAGOLJICA; župna crkva, sv: ANDRIJE; restoran u Mošćenicama: PERUN; tip naselja Mošćenice: KAŠTEL; stari mlin za masline: TOŠ; gradska loža u Mošćenicama: STRAŽNICA;

Grad Rijeka Korzo 16,
51000 Rijeka

T: ++385 51 209-333

F: ++385 51 209-520

protokol@rijeka.hr • www.rijeka.hr

Gradonačelnik: mr. sc. Vojko Obersnel

Predsjednica vijeća: Dorothea Pešić-Bukovac

Grad Bakar51222 Bakar,
Primorje 39

T: ++385 51 761 119

F: ++385 51 761 137

grad-bakar@ri.t-com.hr • www.bakar.hr

Gradonačelnik: Tomislav Klarić

Predsjednica vijeća: Ivana Herceg

Grad Cres51557 Cres,
Creskog statuta 15

T: ++385 51 661 950 / 661 954

F: ++385 51 571 331

grad-cres@ri.t-com.hr • www.cres.hr

Gradonačelnik: Gaetano Negovetić

Predsjednik vijeća: Nlvio Toich

Grad Crikvenica51260 Crikvenica,
Kralja Tomislava 85

T: ++385 51 241 445 / 242 009

F: ++385 51 241 655

ured-gradac@grad-crikvenica.t-com.hr

www.crikvenica.hr

Gradonačelnik: Božidar Tomašek

Predsjednik vijeća: Eduard Rippl

Grad Čabar51306 Čabar,
N. oslobođenja 2

T: ++385 51 821 042 / 821 008

F: ++385 51 821 137

grad.cabar@ri.t-com.hr

Gradonačelnik: Marijan Filipović

Predsjednik vijeća: Zoranin Kuzele

Grad Delnice51300 Delnice,
Ante Starčevića 4

T: ++385 51 812 055

F: ++385 51 812 037

grad-delnice@ri.t-com.hr • www.delnice.hr

Gradonačelnik: Marijan Pleše

Predsjednik vijeća: Goran Muvrin

Grad Kastav51215 Kastav,
Zakona kastafskega 3

T: ++385 51 691 452 / 691 454

F: ++385 51 691 453

grad-kastav@ri.t-com.hr • www.kastav.hr

Gradonačelnik: Dean Jurčić

Predsjednik vijeća: Dalibor Čiković

Grad Kraljevica51262 Kraljevica,
Frankopanska 1A

T: ++385 51 282 450

F: ++385 51 281 419

gradska.uprava@kraljevica.hr

www.kraljevica.hr

Gradonačelnik: Josip Turina

Predsjednik vijeća: Danijel Frka

Grad Krk51500 Krk,
Trg Josipa bana Jelačića 2

T: ++385 51 221 415 / 221 115

F: ++385 51 221 126

grad-krk@ri.t-com.hr

www.grad-krk.hr

Gradonačelnik: Darjio Vasilčić

Predsjednik vijeća: Ivan Jurešić

Grad Mali Lošinj51550 Mali Lošinj,
Riva lošinjskih kapetana 7

T: ++385 51 231 056

F: ++385 51 232 307

gradonacelnik@mali-losinj.hr

tajnik@mali-losinj.hr • www.mali-losinj.hr

Gradonačelnik: Gari Cappelli

Predsjednik vijeća: Milan Mužić

Grad Novi Vinodolski51250 Novi Vinodolski
Trg Vinodolskog zakona 1

T: ++385 51 245 045 / 244 409

F: ++385 51 245 634

poglavarstvo@novi-vinodolski.hr

www.novi-vinodolski.hr

Gradonačelnik: Oleg Butković

Predsjednik vijeća: Milorad Komadina

Grad Opatija51410 Opatija,
Maršala Tita 3

T: ++385 51 701 322

F: ++385 51 701 316

grad.opatija@opatija.hr • www.opatija.hr

Gradonačelnik: dr. sc. Amir Muzur

Predsjednik vijeća: Adriano Požarić

Grad Rab51280 Rab,
Trg Municipium Arba 2

T: ++385 51 777 460

F: ++385 51 724 777

info@rab.hr • www.rab.hr

Gradonačelnik: Željko Barčić

Predsjednik vijeća: Željko Peran

Grad Vrbovsko51326 Vrbovsko,
Goranska ulica 1

T: ++385 51 875 115 / 875 228

F: ++385 51 875 008

gradsko.poglavarstvo.vrbovsko@ri.t-com.hr

Gradonačelnik: Anton Mance

Predsjednik vijeća: Slavko Medved

Općina Baška51523 Baška,
Palada 88

T: ++385 51 856 809 / 856 103

F: ++385 51 856 889

opcina-baska@ri.t-com.hr

Načelnik: dr. sc. Milivoj Dujmović

Predsjednik vijeća: Mišel Budimilčić

Općina Brod Moravice51312 Brod Moravice,
S. Radića br. 2

T: ++385 51 817 180 / 817 355

F: ++385 51 817 180

dragutin.crnkovic1@ri.t-com.hr

Načelnik: Dragutin Crnković

Predsjednik vijeća: Branimir Svetličić

Općina Čavle51219 Čavle,
Čavle br. 206

T: ++385 51 208 310

F: ++385 51 208 311

opcina-cavle@ri.t-com.hr • www.cavle.hr

Načelnik: Željko Lambaša

Predsjednik vijeća: Josip Čargonja

Općina Dobrinj51514 Dobrinj,
Dobrinj 103

T: ++385 51 848 344

F: ++385 51 848 141

opcina-dobrinj@ri.t-com.hr • www.dobrinj.hr

Načelnik: Neven Komadina

Predsjednik vijeća: Zoran Kirinčić

Općina Fužine51322 Fužine,
Dr.Franje Račkog 19

T: ++385 51 829 500 / 829 503

F: ++385 51 835 768

opcina-fuzine@ri.t-com.hr

Načelnik: Marinko Kauzlarić

Predsjednik vijeća: Miljenko Fak

Općina Jelenje51218 Dražice,
Dražičkih boraca 64

T: ++385 51 208 080

F: ++385 51 208 090

opcina-jelenje@ri.t-com.hr

www.jelenje.hr

Načelnik: Branko Juretić

Predsjednik vijeća: Damir Maršanić

Općina Klana51217 Klana,
Klana 33

T: ++385 51 808 205

F: ++385 51 808 708

opcina@globalnet.hr • www.klana.hr

Načelnik: Ivan Šnajdar

Predsjednik vijeća: Slavko Gauš

Općina Kostrena51221 Kostrena,
Sv. Lucija 38

T: ++385 51 209 000

F: ++385 51 289 400

opcina-kostrena@ri.t-com.hr

www.kostrena.hr

Načelnik: Miroslav Uljan

Predsjednik vijeća: Sanjin Vrkić

Općina Lokve51316 Lokve,
Šet. Golubinjač br. 6

T: ++385 51 831 336 / 831 255

F: ++385 51 508 077

opcina.lokve@ri.t-com.hr

Načelnik: Anton Mihelčić

Predsjednik vijeća: Dragan Hrvat

Općina Lovran51415 Lovran,
Šetalšte M.Tita 41

T: ++385 51 291 045

F: ++385 51 294 862

opcina-lovran@ri.t-com.hr

Načelnik: Emil Gržin

Predsjednik vijeća: Edvard Primožić

Općina Lopar51281 Lopar,
Lopar BB

T: ++385 51 775 593

F: ++385 51 775 597

tajnik@opcina.lopar.hr

Načelnik: Alen Andreškić

Predsjednik vijeća: Damir Paparić

Općina Malinska-Dubašnica51511 Malinska,
Lina Bolmarčića br. 22

T: ++385 51 750 500

F: ++385 51 859 322

info@malinska.hr • www.malinska.hr

Načelnik: Anton Spicijarić

Predsjednik vijeća: Josip Sormilić

Općina Matulji51211 Matulji,
Trg Maršala Tita 11

T: ++385 51 274 070

F: ++385 51 274 114

info@matulji.hr • www.matulji.hr

Načelnik: Bruno Frlan

Predsjednik vijeća: Mario Čiković

Općina Mošćenička Draga51417 Mošćenička Draga,
Trg slobode br.7

T: ++385 51 737 536 / 737 621

F: ++385 51 737 210

mosc-draga-opcina@ri.t-com.hr

Načelnik: Anton Rudan

Predsjednik vijeća: Emilio Dešković

Općina Mrkopalj51315 Mrkopalj,
Stari kraj 3

T: ++385 51 833 516 / 833 101

F: ++385 51 833 131

opcina-mrkopalj@ri.t-com.hr • www.mrkopalj.hr

Načelnik: Ivan Butković

Predsjednik vijeća: Tomislav Cuculić

Općina Omišalj51513 Omišalj,
Prikešte 11

T: ++385 51 661 970

F: ++385 51 661 980

opcina@omisalj.hr • www.omisalj.hr

Načelnik: Tomo Sparožić

Predsjednik vijeća: Nikola Dapčić

Općina Punat51521 Punat,
Novi put 2

T: ++385 51 854 140

F: ++385 51 854 840

opcina-punat@ri.t-com.hr

www.opcina.punat.hr

Načelnik: Mladen Juranić

Predsjednik vijeća: Dragutin Žic

Općina Ravna Gora51314 Ravna Gora,
I. G. Kovačića 177

T: ++385 51 818 450

F: ++385 51 818 460

E opcina-ravna-gora@ri.t-com.hr

www.ravnagora.hr

Načelnik: Miroslav Svetličić

Predsjednica vijeća: Jasna Škorić

Općina Skrad51311 Skrad,
J. Blaževića Blaža br.8

GOSPODARSTVO

Udio Županije u ukupnom prihodu Republike Hrvatske
5,9 %

Izvoz roba
531 milijun USD

Uvoz roba
906 milijuna USD

TERITORIJI

Površina kopna
3.588 km²

Dužina morske obale
1.065 km

Najveći otoci
Cres i Krk
40.578 ha

Najmanji otok
Boljokovac
0,11 ha

Najviši planinski vrh
Kula - Bjelolasica
1.534 m.n.v.

Najviše naselje
Begovo Razdolje
1.060 m.n.v.

OPĆI PODACI

Ukupno stanovništvo
305.505

Najviše stanovnika
Grad Rijeka
144.043

Najmanje stanovnika
Općina Brod Moravice
985

Gradova
14

Općina
22

Naselja
536

IZVORI STATISTIČKIH PODATAKA: Hrvatska gospodarska komora-Županijska komora Rijeka; Statistički ljetopis Primorsko-goranske županije 2005. Odsjek za statistiku Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji
Gospodarski podaci se odnose na 2006. godinu.

Resori županijskog poglavarstva:

Proračun i financije

- Ljiljana Mihić

Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

- Vedrana Fržop-Kotulovski

Komunalne djelatnosti

- Ingo Kamenar

Turizam i ugostiteljstvo

- Kazimir Janjić

Kultura, sport i tehnička kultura

- mr. sc. Elida Ružić

Školstvo, znanost i tehnologija

- mr. sc. Tatjana Stanin

Regionalna suradnja, lokalna samouprava i civilno društvo

- Nedeljko Tomić

Gospodarstvo

- prof. dr. sc. Vidoje Vujić

Pomorstvo i promet

- Ivo Zrilić

Prostorno i urbanističko planiranje te zaštita okoliša

- Georg Žeželić

Županijski upravni odjeli:

Kabinet župana

Adamićeva 10/III, Rijeka
T ++385 51 351 604
F ++385 51 351 643
kabinet@pgz.hr
v. d. voditeljica:
Nada Milošević

Ured Županije

Adamićeva 10/V, Rijeka
T ++385 51 351 612
F ++385 51 351 613
ured.zupanije@pgz.hr
poglavarstvo@pgz.hr
skupstina@pgz.hr
Predstojnik:
Branko Škrobonja

Ured unutarnje revizije

Adamićeva 10/III, Rijeka
T ++385 51 351 642
F ++385 51 351 643
unutarnja.revizija@pgz.hr
v.d. predstojnica
Melita Raukar

Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu

Žrtava fašizma 17, Rijeka
T ++385 51 301 200
F ++385 51 212 182
gospodarstvo@pgz.hr
Pročelnik: Berislav Tulić

Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze

Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 952
F: ++385 51 351 953
pomorstvo@pgz.hr
Pročelnik:
Nikola Mendrila

Upravni odjel za proračun i financije

Adamićeva 10/VI, Rijeka
T: ++385 51 351 672
F: ++385 51 351 673
proracun@pgz.hr
financije@pgz.hr
Pročelnica: Bosiljka Kalčić

Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport

Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 882
F: ++385 51 351 883
skolstvo@pgz.hr
društvene.djelatnosti@pgz.hr
Pročelnica:
mr. sc. Jasna Blažević

Upravni odjel za upravljanje imovinom i opće poslove

Splitska 2/I, Rijeka
T: ++385 51 351 822
F: ++385 51 351 803
imovina@pgz.hr
Pročelnik:
Vladimir Čekada

Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb

Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 922
F: ++385 51 351 923
zdravstvo@pgz.hr
socijalna.skrb@pgz.hr
Pročelnik:
mr. sc. Ivo Afrić

Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša

Riva10/I, Rijeka
T ++385 51 351 776
F ++385 51 212 436
graditeljstvo@pgz.hr
komunalne.djelatnosti@pgz.hr
v.d. pročelnice:
dr. sc. Koralka Vahtar-Jurković

Ustanove u kulturi i javne ustanove PGŽ

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja

Muzejski trg 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Margita Cvjetinović Starac
T: ++385 51
213-578, 335-772
F: ++385 51 213-578
pomorski-povijesni-muzej@ri.htnet.hr

Prirodoslovni muzej

Lorenzov prolaz 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Milvana Arko-Pijevac
T: ++385 51 553-669
F: ++385 51 553-669
primmuzri@ri.htnet.hr
www.prirodoslovni.hr

Ustanova Ivan Matetić Ronjgov

Ronjgi 1, 51516 Viškovo
Ravnatelj: Dušan Prašelj
T: ++385 51 257-340
F: ++385 51 503-790
ustanova@ri.t-com.hr
www.ustanova-ronjgov.hr

Javna ustanova Priroda

Ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode u PGŽ
Grivica 4
51000 Rijeka
Ravnateljica: Sonja Šišić
T: 00385-51-352-400
F: 00385-51-352-401
info@ju-priroda.hr
www.ju-priroda.hr

Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Splitska 2/II, Rijeka
v.d. ravnatelj:
prof. dr. sc. Mladen Črnjar
T: ++385 51 351 772
F: ++385 51 212 436
zavod@pgz.hr

mirno spavajte

Protect d.o.o.
za zaštitu osoba i imovine

Vukovarska 21
51000 RIJEKA, HRVATSKA
tel: 051 358 555
fax: 051 675 610
e-mail: protect@protect.hr
www.protect.hr

*Svim partnerima želimo miran san
i u novoj 2008. godini!*

DOBITNICI NAGRADNE KRIŽALJKE IZ 10. BROJA ZIP-A (pristiglo 326 koverti, dopisnica i razglednica)

Ručak za dvije osobe u bistrou „VLAČINA“ u Čavlima

Jelena Crjenko
Kricin 16, 51 523 Baška
Bruna Jezidžić
Topolčica 35, 10 000 Zagreb
Iva Magazin
Braće Horvatića 5, 51 000 Rijeka

Monografija „Temelji moderne Rijeke 1780. – 1830.“

Zdenko Dejanović
Na brdeh 32, 51 215 Kastav
Ružica Mrkšić
Sarvaš - Stadijska 13, 31 000 Osijek
Gorana Rubčić
ulica Radetići 7, 51 211 Matulji

Knjiga Iva Barića „Rapska baština“

Ivančica Dunato
Borča 35a, 51 315 Šilo
Marina Renčić
Japlenički put 3, 51 512 Njivice
Arinka Vitezić
Frankopanska 14, 51 516 Vrbnik

Knjiga Marka Antonija de Dominisa „Izabrani radovi“

Marija Kordić
Barbat 156, 51 280 Rab
Vera Pleše
Mavričićev put 3, 51 211 Matulji
Jasna Radetić
Martinovo selo 41, 51 218 Dražice

Poklon paket eko-proizvoda

Nataša Kardum
Trampov breg 43, 51 216 Viškovo
Danja Zibar
Drenovski put 43, 51 000 Rijeka
Tonka Zoretić
Škrjevo 128, 51 223 Škrjevo

Rokovnik Primorsko-goranske županije

Ines Čar
Basaričekova 44, 51 260 Crikvenica
Zdravko Dunger
Fužinska 30, 51 000 Rijeka
Romano Kučić
Zagrebačka 15, 51 550 Mali Lošinj
Branka Pleše
Mladeniči 37, 51 216 Viškovo

Marta Satalić

V. Gortana 34A, 51 554 Nerezine
CD-a ČAnsonfest – Kastav 2007 ili Festival MIK
Sandra Duhović
Šetalište XIII. divizije 63, 51 000 Rijeka
Milovan Frlan
Vozišće 30, 51 216 Viškovo
Anica Grgurić
Grič 16, 51 311 Skrad
Marija Grgurić
Marjana Vičića 10/IV, 51 000 Rijeka
Zdravko Herjević
P. Heruca 1, 10 000 Zagreb
Ema Komljenović
Marina Držića 20, 44 330 Novska

Marijica Kučić

Dubovica 1, 51 550 Mali Lošinj
Biserka Lončarić
Štale 27A, 51 253 Bribir
Uroš Marčić
Šet. I. G. Kovačića 32, 51 000 Rijeka
Sonja Mulac
Žrnjinska 15/I, 51 000 Rijeka
Tatjana Pintar
Gornja Dobra 20, 51 311 Skrad
Silvano Radošević
Škurinjskih žrtava 1, 51 000 Rijeka
Mirjana Saletnik
Popovićevo put 4, 51 211 Matulji
Marija Tomašić
ulica 26. divizije 7, 51 415 Lovran
Gordana Vignjević
Žrtava fašizma 20, 51 325 Moravice

Predbilježi se i besplatno primaj poštom magazin Primorsko-goranske županije [zelenoiplavo](http://zelenoiplavo.hr) • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612

zelenoiplavo

Impressum: [zelenoiplavo](http://zelenoiplavo.hr), magazin PGŽ • ISSN 1845-5220 • Izlazi 5 puta godišnje • Godina III • Broj 11 • Prosinac 2007.
Izdavač: Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, Rijeka • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612

Za izdavača: Zlatko Komadina • **Odgovorni urednik:** Branko Škrobonja • **Glavni urednik:** Dragan Ogurlić • **Urednički savjet:** Marinko Dumanić, dr. Mladen Črnjar, mr. Daina Glavočić, Zdravko Čiro Kovačić, Damir Lončarić, dr. Joža Perić, Neven Šantić • **Autori tekstova:** Dragan Ogurlić, Marinko Krmpotić, Barbara Čalušić, Sonja i Walter Salković, Vedrana Simičević, Hrvoje Hodak, Nadežda Elezović, Zdravko Kleva, Mira Krajnović Zeljak, Mladen Trinajstić, Branko Škrobonja (kronika) • **Fotografije:** Petar Fabijan, Damir Škomrlj, Tomislav Nakić Alfirević, Renco Kosinožić, Mira Krajnović Zeljak, Marinko Krmpotić, Zdravko Kleva, Walter Salković, Mladen Trinajstić, Dragan Ogurlić, Ekspedicija CHO OYU 2007. • **Ilustracija:** Vojo Radoičić • **Naslovnica:** Petar Fabijan • **Lektor:** Jasna Škorić • **Likovno oblikovanje:** Ivica Oreb • **Marketing i produkcija:** Makol marketing, Rijeka, narudžba oglasa na e-mail: makol@makol.hr ili fax 051 / 677 226 • **Tisak:** Rotooffset tiskara Meić, Zagreb • **Naklada:** 20.500 • Međunarodni broj magazina "Zeleno i plavo" izlazi u ožujku, a redovni u travnju 2008.

Upoznajte moć sinergije!

Potražite inovativna ICT rješenja na adresi www.grit-hr.net

GRIT je udruga osam vodećih tvrtki s područja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT) Primorsko goranske županije.

Podupirući član:

Regionalna
razvojna
agencija
PORIN

Partner:

Inicijativu podupiru:

gtz

GRIT je član
BEAM ICT Alliance,
nacionalne klaster
inicijative

Članice:

arbor
INFORMATIKA

KVARNERCAD

multilink

NetCom

nomen

Ri
eng

Ris
software

SPADOS

štorija

Fiumani su nekada znali pričati zajedljive štorijice o svojim susjedima iz predgrađa. Najviše su se šalili na račun Kastavaca i Grobničana, a najmanje - na svoj. Pa poslušajte dvije grobničke, ma vero fiumanske, štorije.

Neki je Ive iz Potkilavca krenuo u Rijeku prodati kravu. Ta je krava bila jako slaba, gotovo kost i koža, ništa nije bilo na njoj. Siromah, Ive je iskreno vikao: "Kupite ovu kravu! Ne da niš mlika, a ji ko dve krave. Samo ji, a mlika niš od nje! Još nikad ni zlegla telca!"

A ljudi ko ljudi, nisu htjeli kupiti, i Ive onako obeshrabren odluči poći doma.

No, dođe jedan njegov susjed i zadovoljan mu govori: "Ča j' Ive, ja san

svoju prodal. A ti?" Ive mu odgovori da nitko ne želi kupiti od njega. A susjed mu reče: "Daj simo, pa ćeš videt kako ću ti ja to na brzinu prodati!"

I počeo je vikati: "Kupite ovu kravu! Na dan daje više od pet litar mlika, malo ji, a sako leto zleže po dva telca!"

Kad je to čuo, siromah Ive mu govori: "Kad je tako, daj, ja ću ju zet doma pa boje da se to meni zleže!" Uzeo je tu kravu i pošao s njom doma.

***

Gromičanu su rekli da mu treba slika za legitimaciju, ali takva gdje je slikan do

pasa. Došao je doma i veli ženi:

"Znaš, moran poč jamu skopat."

A ona ga pita: "Zač, ča će ti ta jama?"

"Ma, moran se slikat do pasa, pa ću se zakopat va jamu do pasa, samo da mi noge ne budu slikane."

I tako je i bilo. Zakopao se do pasa i slikali su ga. Kad je susjed vidio da se ovaj tako zakopao i da ga tako slikaju, pita i on: "No, zač si se tako zakopal?"

A ovaj mu veli: "Zato aš mi rabi slika do pasa pak san jamu skopal."

Na to će susjed: "No, no, viš, sad moran ja dve jame va vrtu skopat aš meni rabe dve slike."

10

GODINA

poslovanja

ZEKIĆ

broj jedan na Hrvatskom tržištu

SJEDIŠTE: Rijeka, Marinići b.b., 51216 Viškovo, tel. + 385 (0)51 504 150,
e-mail info@zekic.hr

POSLOVNICA: Zagreb, F. Lučića 23, Jankomir, tel. + 385 (0)1 348 4888,
e-mail info-zg@zekic.hr

www.zekic.hr

2018

čestit božić i sretna nova godina

zelenoplava

15

1993 | PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA | 2008

Primorsko - goranska županija
Adamićeva 10
HR - 51000 Rijeka

info@pgz.hr
www.pgz.hr